

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

E N Æ R Ø S K S L Æ G T

A N E T A V L E

for

7 søskende Lauritsen, født 1903 - 1913
i Søby sogn på Ærø,
med 2 tillæg vedrørende
forældrenes søskende med efterkommere.

På grundlag af førstelærer Mikkell Eriksens kildestudier
udarbejdet af
sagfører cand. jur. C. A. Lauritsen.

København 1952.

F O R O R D

Under indsamlingen af materialet til og udarbejdelsen af denne slægtshistorie har jeg modtaget hjælp fra flere sider: Førstelærer Mikkel Eriksen i Jegerup pr. Vojens - en historiker med et dybtgående kendskab til ærøske bondeslægter og deres gårde i de sidste 250 år - har fundet de fleste af anerne i de ældre generationer samt i stort omfang meddelt mig uddrag af kirkebøger og skifteprotokoller fra Landsarkivet for Fyn. Provst Klavs J. Pedersen, sognepræst til Bregninge på ærø, har ligeledes givet mig en rigdom af oplysninger fra kirkebøgerne og gebyrfrit tilstillet mig mange omhyggeligt udfærdigede ordrette udskrifter.

Endvidere har afdøde provst Chr. J. Ovnbøl, sognepræst til Søby på Ærø, og embedsmændene i Landsarkivet for Fyn og Rigsarkivet i København ydet mig bistand.

Endelig skal nævnes mine afdøde forældre og deres søskende for alt, de har meddelt mig om slægten i svundne dage, samt den nulevende generation af søskende, kusiner og fætre uden hvis økonomiske støtte bogen næppe ville være udkommet.

Disse og adskillige andre, der har vist arbejdet interesse, beder jeg modtage min bedste tak.

C. A. Lauritsen.

Forkortelser

alb	album	hhv	henholdsvis
Albertsd o. s. v.	Albertsdatter	hm	husmand
asf	anesammenfald	hk	hartkorn
bm	bolsmand (gårdejer)	$\frac{1}{2}$ br	halvbroder
$\frac{1}{2}$ bm	halvbolsmand	$\frac{1}{2}$ sø	halvsøster
begr	begravet	br t	broder til
Br	Bregninge	sø t	søster til
Br s	Bregninge sogn	sk	skæppe
V-Br	Vester Bregninge	td	tønde
Ø-Br	Øster Bregninge	La	Landsarkivet for Fyn
d	død	Ra	Rigsarkivet
f	født	parcell	parcellist
f	følgende	mt	mandtalsliste (opbevares i Ra)
fdk	fjerdingskar	s å	samme år
ff	flere følgende	s m	samme måned
gen	generation	s d	samme dag
gm	gårdmand	sst	sammesteds
g m	gift med	sm	sandemand
gdr	gårdejer	Søby s	Søby sogn
		rd	rigsdaler
		sk	skilling
		m h t	med hensyn til

Emneliste

Aneforskydning:	IX-XI, 17, 23, 35, 41,
Anesammenfald (asf):	XI-XIII
Aneoversigt:	1 - 10
Børneantal:	XIII
Dommere:	XII
Enke(mands)standens varighed:	XIV
Indgifte:	VII-IX
Levealder:	XIII
Lorenz system:	VII
Sandemænd:	XII, 23, 42,
Tvillingfødsler:	XVI
Vævning:	25 (Anne Albrethsdatter)

Lidt om stednavnene:

Bregninge sogn på Ærø, sydøst for Søby sogn, med byerne Bregninge, der deles i Øster-Bregninge og Vester-Bregninge med Tværby (Danmarks længste landsby), Skovby og Leby.

Indbyggerantal 1803: 1074, 1901: 1417.

Søby sogn, øens nordligste, med byerne Søby, Haven, Røndal, Havrekobbøl, Langevrætte, Albertslykke, Snorløkke*, Skelhave, Lebykobbøl, Gammelløkke, Stærmose. -Diget, der danner skel mellem Søbygårdsmark og Søbymark, kaldes "Herrens Dige".

Indbyggerantal: 1803: 720, 1901: 1126.

Søbygård: Gammel herregård med vel bevarede befæstningsanlæg beliggende i Søby sogn. Her holdtes Søbygårds Landsting, der ophævedes ved forordningen af 18/11 1773 og sammen med Gudsgaves birketing og Gråstens landsting afløstes af en fælles ret i Ærøskøbing.

Søbygårdsmark eller Herremarken: Herunder Røndal, Havrekobbøl, Langevrætte, Skelhaven m.m., se ovenfor. Den tidligere herregård Søbygårds udstykkede jorder, der navnlig opdelttes i mindre parcelsteder, hvorpå kunne holdes 1-3 køer, men ikke hest. Det er på sådanne parcelsteder, de fædrener aner i ca. 150 år har haft deres udkomme, men da de små ejendomme i 1800-tallet ikke kunne ernære de ofte store husstande, måtte man supplere den karrige indtægt med dagleje og teglværksarbejde.

*) eller Snorreløkke. Løkke = indhegnet areal. Navnet hidrører måske fra, at der i gamle dage har været en snurre ved indgangen til løkken, altså fire møllevinger, anbragt lodret på en pind ligesom ved tælleapparater, jfr. Snorrebroen på Chr.-havn.

INDLEDNING

Forfædrene til 7 søskende Lauritsen, der i årene 1903-1913 fødtes i Røndal, Søbygårdsmark, Søby sogn på Ærø, har alle været ærøske landmænd: På fædrene side i reglen parcellister i Søbygårdsmark efter Søbygårds nedlæggelse i 1772, på mødrene side bolsmand (gårdmand) i Bregninge sogn. Endvidere findes der kodboere, husmænd og inderster (indsiddere) i slægten. - Et bol var af en størrelse på 30-40 tdr. land, de mindre herregårdsparceller på ca. 6 tdr. land, kodboere måtte nøjes med 1 a 2 tdr. land, husmænd 1 tdr. land, medens inderster boede i jordløse huse, jfr. Hübertz s. 195 - J. R. Hübertz, dr. med. & chir.: Beskrivelse over Ærø, København 1834, genoptrykt 1919. Oplysninger fra Hübertz værk er taget fra udgaven i 1919, der citeres som: Hübertz. Første udgave udkom i 1834, et årstal, der falder sammen med tidspunktet for 6 af de 8 oldeforældres vielse i 1833-34, medens det tredje oldeforældrepar blev gift allerede 1815. Hübertz beskrivelse dækker således perioden, indtil 4.slægtled - de ovennævnte 7 søskende betegnes som 1.slægtled - begyndte manddomsgerningen, og 5.slægtled - de 16 tipoldeforældre - hvis ægteskaber er indgået i årene 1797 - 1807, kan således have været typiske eksempler på de bønder, Hübertz omtaler.

Et par ord om Ærø: Øen, der ligger syd for Fyn, mellem Als og Langeland, har en længde af omtrent 24 km. Foruden byerne Ærøskøbing og Marstal har øen 5 landsogne: Marstal landsogn, Rise, Trønderup, Bregninge og Søby sogne. Medens Bregninge kirke stammer fra middelalderen, blev Søby kirke først opført i 1745, og samtidig blev Søby sogn udskilt fra Bregninge sogn, se Traps Danmark IV bind, udgave 1923, s. 876; citeres som Trap.

Indtil 1864 udgjorde Ærø en del af Slesvig, men blev efter den ulykkelige krig lagt ind under Svendborg amt som et selvstændigt herred. I gejstlig henseende hørte øen i ældre tid under Fyns stift, indtil den i 1819 tillige med Als fik egen biskop. Efter krigen i 1864 lagdes den ind under Fyns bispestol, se Trap s. 875.

Alle de omhandlede aner til og med tip-oldeforældrene, 5.slægtled har boet i øens 2 vestlige sogne: Bregninge og Søby og er, bortset fra en enkelt, alle født og døbt i de nævnte sogne. Til og med 7.slægtled, tip-tip-tip-oldeforældrene, - rækken med 64 aner - er der intet, der tyder på, at slægten har været bosat andre steder end på Ærø; dog stammer een kvindelig ane på mødrene side, nr. 62 i rækken af de 64 aner, fra Als. Hun betegnes her i bogen som

64/62 Abelone Kathrine Rasmusdatter, datter af 128/123 Rasmus Hansen, Hørup, Als.

Ved individualiseringen af forfædrene er brugt et talsystem, der har navn efter den tyske genealog Ottokar Lorenz: Lorens anebrøk, jfr. Albert Fabritius og Harald Hatt: Håndbog i slægtsforskning, København 1943 s. 55, i det følgende citeret som: håndbog. - Med de nævnte 7 søskende Lauritsen som første slægtled "probander", jfr. håndbog s. 32, anvendes Lorenz anebrøk, der kendetegnes ved, at tælleren angiver aneantallet i slægtleddet og nævneren anens løbenummer indenfor generationen, se foran om Abelone Kathrine Rasmusdatter. Herefter betegnes de 7 søskendes forældre som 2/1 Laurits Hansen Lauritsen og 2/2 Anne Lauritsen, f Christensen; bedsteforældrene som 4/1 Hans Lauritsen gift med 4/2 Karen Hansdatter, 4/3 Christen Albrethsen gift med 4/4 Maren Nielsen; oldeforældrene som 8/1 Laurits (Lars) Hansen og hustru 8/2 Anne Kathrine Rasmusdatter, 8/3 Hans Albrethsen gift med 8/4 Kirsten Berentsdatter o.s.v. indtil det sidste oldeforældrepar 8/7 Albreth Nielsen og 8/8 Anne Pedersdatter. På lignende vis nummereres de 16 tipoldeforældre med brøkerne 16/1 til 16/16: 16/1 Hans Lauritsen (Larsen) er de 7 søskendes farfars farfar og 16/16 deres mormors mormor: Anne Nisdatter. Mændene betegnes altid med et ulige tal i nævneren og kvinderne med et lige. Hvis nævneren i anebrøken udgør mere end det halve af tælleren (f.eks. 4/3 og 4/4 eller 16/8 og 16/9) tilhører anen den mødrene side, se foranstående aneoversigt.

Ved at fordoble tæller og nævner findes anebrøken for en vilkårlig valgt anes moder. Faderens anebrøk er da moderens anebrøk minus 1 fra nævneren. Eks.: Fordoblingen af Abelone Kathrine Rasmusdatters anebrøk 64/62 giver moderens anebrøk 128/124. Faderens anebrøk bliver da 128/123, den nærmest forudgående anebrøk (128/124 minus 1 i nævneren giver 128/123). Omvendt halveres brøken 64/62, hvis man ønsker at finde anenummeret på Abelone Kathrines Rasmusdatters barn: 32/31 Nis Madsen.

Angående indgifte, d.v.s. ægteskab mellem beslægtede bemærkes: Hvis næst-søskendebørn gifter sig, får deres børn - ligesom alle andre børn - 2 forældre, 4 bedsteforældre, 8 oldeforældre og 16 tip-oldeforældre. Af oldeforældrene er 2 søskende. Følgelig bliver deres forældre repræsenteret 2 gange i stedet for 1 gang i tip-oldeforældrenes slægtled, så at der faktisk kun er 14 personer, der udgør de 16 tip-oldeforældre. Dette kaldes anesammenfald, jfr. håndbog s. 58, og andrager her 12,5 %. - Skønt anerne til 7 søskende Lauritsen til og med generationen med de 16 aner alle som een har boet i Bregninge og Søby sogne

på Erø og heft deres livsgerning der, forekommer intet anesammenfald. Men af de 16 tip-oldeforældre er 2: 16/6 Karen Hansdatter og 16/8 Kirsten Mikkelsdatter halvsøstre. De havde fælles moder 32/12 lig 32/16 Kirsten Knuds-datter, gift 1° med 32/15 Mikkjel Jakobsen og 2° med 32/11 Hans Pedersen (major), begge bolsmænd i Skovby. Da de 32 aner i tip-tip-oldeforældrenes række repræsenteres af 31 personer, udgør anesammenfaldet 3,125 %.

2 asf. paralelle med 6.slægtleds 32/12 lig 32/16 findes i 7.generation:
 1) 64/27 Bernt Hansen, halvbolsmand i Leby, er identisk med ane 64/49, gift 1° 5. marts 1729 i Br kirke med 64/28 Anne Kathrine Hansdatter, skifte 13. oktober 1731 (La) og gift 2° sst. 1731, 22. søndag efter trinitatis med 64/50 Bodil Andersdatter, død 1752, jfr. skifte efter Bernt Hansen 3. oktober 1763 (La),
 2) Tip-tip-tip-oldemoderen Anne Hansdatter dukker frem, først som ane 64/30 g m 64/29 Jakob Ernst Hansen, bm i Skovby, dernæst som ane 64/48 g m 64/47 Hans Pedersen i Skovby.

Tilfælde, hvor mor og datter på den ene side bliver gift med brødre (halvbrødre) på den anden side:

64/30 = 64/48 Anne Hansdatter blev ca. 1755 3° g m bolsmand Christian Christensen af Skovby, født 1733, død 1767.

I alle 3 ægteskaber boede hun på gården nr. 134 i Skovby. (Hendes 3. mand må ikke forveksles med faderen 64/17 = 64/45 Christian Christiansen af Leby født 1698, begr. i Br. 7. oktbr. 1763).

En datter i 64/48 Anne Hansdatters 2. ægteskab med 64/47 bolsmand Hans Pedersen af Skovby, 32/24 Anne Marie Hansdatter af Skovby, døbt 14. juli 1743 i Br. k blev 1° 1. juli 1764 gift med 32/23 bm og dommer Mads Christiansen af Leby, søn af fornævnte 64/17 = 64/45 Christian Christiansen og broder til Chr. Chr. (1733-67).

Moder og datter blev således gift med 2 brødre. - En tredje og ældste broder var 32/9 bm Nis Christiansen af Skovby, døbt 28/7 1726, begravet 20/10 1809 i Br.

Efter 32/23 Mads Christiansens død giftede enken 32/24 Anne Marie Hansdatter sig med Peder Christensen fra Tværby, søn af enkevæge og bolsmand 32/21 Christen Albrethsen af Tværby i hans 1. ægteskab med Marie Pedersdatter. Peder Christensen var således halvbroder til 16/11 (unge) Albreth Christensen af Tværby, søn af fornævnte 32/21 Christen Albrethsen og hans anden hustru 32/22 Kirsten Jensdatter. 16/11 (unge) Albreth Christensen af Tværby blev 9/8

1792 troløvet med 16/12 Bodil Madsdatter af Leby, datter af fornævnte 32/23 og 32/24. - Da 32/24's anden mand Peder Christensen, var halvbroder til 16/11 (unge) Albreth Christensen, blev moderen 32/24 Anne Marie Hansdatter og datteren 16/12 Bodil Madsdatter således gift med to halvbrødre, hhv Peder Christensen og 16/11 (unge) Albreth Christensen.

Den særlige form for asf., der betegnes som aneforskydning (håndbog s 58 f), forekommer i 6. og 7. led, idet 32/17 Albreth Christensen, bm i Skovby, og hustru 32/18 Gie Andersdatter fra Søby er identiske med aneægteparret 64/19-64/20. Hvis anetabet kunne beregnes i 6. slægtsleds plan, ville procenttallet udgøre 6,25, hvorimod det i planet for 7. led er det halve: 3,125 %. Disse to tal udgør sammenlagt 9,375 %, hvorefter asf.'et beregnet med det halve heraf til 4,6875 %.

På grundlag af oplysninger, Mikkell Eriksen har fremdraget i Landsarkivet for Fyn skal tilføjes: Før og efter år 1700 boede i Leby, Bregninge sogn, en bolsmand Nis Madsen, gift med Elisabeth, der overlevede ham og døde 1740, med hvem han havde 5 børn, hvoraf skal nævnes 2. Den ene, Mads Nissen, ane 64/61, døbt i Br kirke 21. søndag efter trinitatis 1706, begravet i Br 20. maj 1767 "ungefær 63 år", blev 1733, 2. søndag efter trinitatis i Br kirke viet til fornævnte 64/62 Abelone Kathrine Rasmusdatter, datter af 128/123 Rasmus Hansen fra Hørup på Als. Den anden af Nis Madsens og Elisabeths børn, der skal anføres, var Bodil Nisdatter, døbt 22. febr. 1699, gift med Christian Christensen (Christen Christensen), født 1698, bolsmand og dommer i Leby, begr. 7 okt. 1763. Dette ægtepar findes to steder i anerækken: 64/17 g m 64/18 lig 64/45 g m 64/46. Herefter må Nis Madsen og Elisabeth vise sig 3 gange i rækken med de 128 aner, 8. slægtled, tiptip-tiptip-oldeforældre: 128/35 g m 128/36, 128/91 g m 128/92 og 128/121 g m 128/122, jfr. anelisten side 9 .

Samtidig med Nis Madsen og Elisabeth levede i Leby et andet tiptip-tiptip-olde-forældrepar 128/53 = 128/97 Hans Jensen, gift med 128/54 = 128/98 Maren, der døde 10. maj 1752. Hans Jensen må være død efter 5. marts 1727, på hvilken dag han er forlover ved sin søn 64/27 = 64/49 Bernt Hansens bryllup med 64/28 Anne Kathrine Hansdatter; hun dør efter kun 4 års ægteskab; skifte 13. oktbr. 1731, (La). To børn kendes, tvillingerne Ingeborg, der dør lille 1731, og 32/14 Maren Berentsdatter, født ca. 1. septbr. 1730, begravet i Br. 1. februar 1805, gift 28. maj 1765 i Br k med 32/13 parcell enkemand Anders Hansen

i Søbygaardsmark.

Tvillingernes fødsel har ikke kunnet findes i kirkebogen. Men i skiftebogen 1731 - 52 for Søbygård og Gudsgaves len er der side 48-49 skifte 13. oktbr. 1731 efter Bernt Hansen i Leby hans salig hustru Anne Kathrine Hansdatter. I ægteskabet var der tvillinger Ingeborg og Maren Berentsdøtre, 1 år 6 uger gl. Sidstnævnte er 32/14. Da sønnen 16/7 Bernt Andersen 1. april 1770 blev døbt i Br kirke, anførtes forældrenes bopæl som Skovby, men iflg. mandtalslisten af 1789 boede de nu i Søbygårdsmark. Flytningen har måske fundet sted i forbindelse med Søbygårds udstykning i 1774. Ved 16/7 Bernt Andersens dåb nævnes mellem fadderne (32/25) Anders Berentsen og ungkarl Laurs Berentsen, begge fra Leby. Disse to var yngre halvbrødre til dåbsbarnets moder 32/14 Maren Berentsdatter, med hvem de havde fælles fader ovennævnte 64/27 = 64/49 Bernt Hansen, $\frac{1}{2}$ bm i Leby, døbt 8. marts 1699 i Br kirke, død i Leby 14. febr. 1763 "3-4 og 60 år", skifte 13. oktbr. 1763 (La). Moderen til de to faddere var Bernt Hansens anden hustru 64/50 Bodil Andersdatter, med hvem han blev trolovet 1731, 22. søndag efter trinitatis. Hun døde 1752, samme år som svigermoderen Maren 128/54 = 128/98. Sønnen Laurs Berentsen (ca. 1742 - 1816) blev parcellist i Lebykobbøl, mens den ældre broder 32/25 Anders Berentsen (1737 - 17/5 1801) overtog faderens halvbol i Leby. Anders Berentsen var gift 2 gange. Efter første hustru skiftes der 13. oktbr. 1763 (La), samme dag skiftet fandt sted efter 64/49 Bernt Hansen. Anders Berentsens anden hustru 32/26 Maren Hansdatter fra V-Br, (datter af 64/51 Hans Pedersen fra V-Br., død 1764, og hustru 64/52 Sidsel Christensdatter) til hvem han blev viet 1763, 23. søndag efter trinitatis, overlevede manden i 17 år og døde 22/10 1817 78 år. Skifte 13. novbr. s å. (La).

32/26 Maren Hansdatters fødsel har ikke kunnet findes med sikkerhed.

Iflg. Br Søby kirkebog er en Maren Hansdatter døbt 10. april 1740, datter af "Hans Pedersen ved bækken!" - Hvis Hans Pedersen af V. Br. har boet ved Kirkebæk, der danner skel mellem Ø. og V. Br., er ovennævnte dåbsdato vistnok rigtig.

Af 32/25 Anders Berentsen og 32/26 Maren Hansdatters 8 børn skal nævnes to: Bernt og 16/13 Niels Andersen. Bernt Andersen, f 1771, giftede sig omkring år 1800 med Johanne Rasmusdatter. Bernt døde 1806 som bolsmand i Leby, kun 35 år, vistnok efter at han var blevet såret af en le, som en søster håndterede uheldigt, efterladende sig en søn, Anders Berentsen, født 1802, jfr. ft af 13/2 1803 for Leby 9. familie. Fra ham nedstammer adskillige landmænd i Leby (Slægtsnavnene Barenthsen og Andersen.). Hans enke Johanne Rasmusdatter, f 1777, gif-

tede sig 1807 med den jævnaldrende ungarl Mads Jakobsen fra Leby. Efter hendes død i 1823 ægtede han Margrethe Rasmusdatter, der var hans hustru i 4 år. - Som giftefærdig enkemand for 2. gang begyndte han straks at se sig om efter en 3. hustru. - Den 10. decbr. 1827 var 16/7 parcell i Snorlykke (ifl. kirkebogen for Br: Stærmose) Bernt Andersen død, og enken 16/8 Kirsten Mikkelssdatter blev nu genstand for Mads'es bejlen. Allerede den 20. april 1828 blev de viet i Br kirke. Den 50-årige enke havde med sig 5 uforsørgede døtre! 6 voksne og halv voksne kvinder om sig daglig var lidt rigeligt for Mads. Men Kirsten bar med sine 50 år endnu spor af ungdoms skønhed, og det har i Mads' øjne opvejet besværet med de 5 pige børn. - Kirstens afdøde husbond var halvfætter til og bar samme navn som Johanne Rasmusdatters første mand: Disse to Bernt Andersen'er havde fælles bedstefader 64/27 = 64/49 $\frac{1}{2}$ bm Bernt Hansen i Leby, se ovenfor.

Den anden af Anders Berentsen og Maren Hansdatters børn, som her skal fremdrages, er søskendeflokkens Benjamin 16/13 Niels Andersen, døbt 8. oktbr. 1780 i Br kirke. Han nævnes i ft af 13/2 1803 for Leby under den 9. familie, og det anføres, at han er ugift og går i sit 25. år - alderen er angivet med et år for meget. Han må have været en intelligent, realistisk indstillet ung mand, der efter broderen Bernts død 1806 og Mads Jakobsens bejlen til enken hurtigt indså, at han næppe kunne gøre sig håb om at blive bolsmand i Leby ejerlav, hvorfor han tog ophold i Tværby. Se om ham nærmere under tip-oldeforældrene, side 48 .

Oversigt over anesammenfald.

- I 5. slægtled, de 16 tipoldeforældre: 0 %
 I 6. slægtled, de 32 tip-tip-oldeforældre: 32/12 lig 32/16: 3,125 %
 I 7. slægtled, de 64 tip-tip-tip-oldeforældre: 17,1875 %, der udregnes således:

32/17 g m 32/18	lig	64/19 g m 64/20	:	4,6875 %
64/17 g m 64/18	lig	64/45 g m 64/46	:	3,1250 %
64/23 g m 64/24	lig	64/31 g m 64/32	:	3,1250 %
64/27	lig	64/49	:	1,5625 %
64/30	lig	64/48	:	1,5625 %
64/57 g m 64/58	lig	64/63 g m 64/64	:	3,1250 %
				<hr/>
				17,1875 %
				=====

Dette tal er minimum, udregnet på grundlag af de aner, der kendes i 7. led - lidt flere end $2/3$ af de 64 aner. Mellem de manglende aner indbyrdes eller i relation til de kendte aner kan anesammenfald ligge skjult, så meget mere som de ukendte aner for flertallets vedkommende må formodes at have boet i Bregninge og Søby sogne.

Probandernes forældre 2/1 Laurits Hansen Lauritsen og hustru Anne f. Christensen har følgende aner fælles:

64/19 g m	64/20 =	32/17 g m	32/18	deres (tip)-tip-oldeforældre,
64/17 "	64/18 =	64/45 "	64/46	deres tip - tip-oldeforældre,
64/27	=	64/49		deres tip - tip-oldefader,
	64/30 =		64/48	deres tip - tip-oldemoder

Kendte endsige berømte mænd har der ikke været mellem disse jævne bønder. Nogle af dem har dog haft lokale tillidshverv. Således betegnes 64/17 lig 64/45 bolsmand i Leby Christian Christiansen, f 1698, d 1763 og hans søn 32/23 Mads Christiansen, d 8. september 1782 i Leby 44 år gammel, som dommere; 16/9 bolsmand i Skovby Christen Albrethsen, f 1739, d 1816, hans søn 8/5 Albreth Christensen, f 1787, d 1863 og 16/15 Peder Pedersen, f 1776, d 1846 som sandemand og sidstnævnte, der var bolsmand i Vester Bregninge, var endvidere kirkeværge. Om sandemandshvervet fortæller Hübertz side 97 ff:

Efter 1634 har der i Bregninge, Leby og andre byer været indrettet ting med dommer, skriver og sandemand. Foruden dommeren var der ved hvert ting 8 sandemænd med judicielle beføjelser. Om Søbygård landsting afløste disse små ting eller om de fungerede jævnsides får stå hen. Ved justitsforordningen givet på Christiansborg 18. novbr. 1773 blev den gamle retsordning ophævet, og retsplejen henlagt til en stad- og landret, som holdtes i Krøskøbing. Hermed var sandemandsinstitutionen afskaffet. Da sandemændene foruden de judicielle beføjelser også havde haft andre hverv, bestemtes det i 1774, at der påny skulle udnevnes sandemænd til varetagelse af kommunale og økonomiske anliggender. Sandemændene fik 10 rigsdaler i løn årligt samt gebyrer som vurderingsmænd i dødsboer o. l. De var fritagne for ombud f. eks. vejreparationer og ansås som de første mellem ligemænd.

Har disse gamle ørboere således ikke haft deres virke udover ejendommenes skel og sognets grænser, er end deres slid med at dyrke den ørøske lerblandede muldjord og opdrætte deres kreaturer skrevet i sand, så viser den hyppighed, hvormed ejendommene er gået i arv fra far til søn, og den mangel på beretning om, at

beboerne har måttet gå fra hus og hjem, at det har været hårdtarbejdende, flittige bønder, der svarede enhver sit.

Selv om man ikke af det foreliggende lille materiale kan drage statistiske slutninger, skal levealderen meddeles:

Generationernes gennemsnitsalder, beregnet på grundlag af hver anes fyldte år, uden tillæg af mindre tidsenheder. (Var måneder og dage medregnet, ville alderen blive ca. $\frac{1}{2}$ år mere.): Forældrene 71 år, bedsteforældrene $63\frac{1}{2}$ år, oldeforældrene $66\frac{2}{3}$ år, tip-oldeforældrene $65\frac{15}{16}$ år.

Deler man anerne efter køn, har de 15 mænd i 2. til 5. generation en gennemsnitsalder på $69\frac{2}{3}$ år, mens kvindernes udgør $62\frac{13}{15}$ år. Forskellen er således $6\frac{4}{5}$ år i mændenes favør - modsat nutiden, hvor kvinderne lever længst. Grunden til den større dødelighed hos kvinderne var vel først og fremmest barselsengens risiko. - Ofte var der store børneflokke. Ganske vist er det vanskeligt nøje at gøre rede for børnetallet, da dødfødte børn og børn, død i den tidlige barnealder, let kan overses i de gamle kirkebøger. - I de følgende tal er særkuldbørn - børn, som en ane har med en ægtefælle, der ikke er ane - medregnet.

I 5. generations ægteskaber var der hhv 7 - 1 - 9 - 5 - 4 - 4 - 10 - 6 børn, i 4. gen.'s hhv 3 - 3 - 10 - 6 børn, i 3. gen. 3 børn på fædrene og 10 børn på mødrene side og i 2. generation 7 børn - de 7 probander.

Ifølge en undersøgelse fra ca. 1870 er $\frac{2}{3}$ af alle danske førstefødte børn født inden 9 måneder efter ægteskabets indgåelse.- Det hedder hos Hübertz s 261 ff "Om almuens giftermål", at ærøboerne ikke uden grund har berømmelse for kyskhed, uden at man dog kan tale om nogen særlig afholdenhed hos de unge. Tværtimod er forlovede i reglen med det samme gift "på vielsen nær", og den unge pige har ofte sit soveværelse på et sted, der er let tilgængeligt. Hübertz tilføjer, at den samme unge pige, som tilstår sin kæreste så meget, almindeligvis med hensyn til andre mænd er yderst tugtig og tilbageholdende. "Man sammenligne Ærø i denne henseende med Fyn og Langeland!" - En af de værste følger af dette forhold er efter Hübertz mening "tidlige ægteskaber med deraf flydende ondt". En brud blandt almuen føres således sjældent til alteret før fødselen er nær forestående, men det anses for en skam, hvis bruden nedkommer før brylluppet, eller hvis fødselen er så overhængende, at vielsen må fremskyndes, og man må hente jordemoder og præst på samme tid. Hübertz anfører videre, at det ægteskabelige liv på Ærø er udsat for færre

storme end andet steds, og at ægtefolk lever bedre med hinanden. Grunden hertil søger han i ærøboens godmodige karakter, i en større nøjsomhed hos mand og hustru og i den næsten totale mangel på adspredelser udenfor huset. Som følge heraf er skilsmisser yderst sjældne. Men dør hustruen, tager manden sig en ny ægtefælle, "stundom endog 3, 4 uger derefter", og han lever ligesåvel med denne som med den første. For enken er det vanskeligere at blive gift påny. Hübertz mener, at grunden hertil er, at hun kun arver broderlod efter manden og således ikke er noget godt parti.

Hvorvidt lader Hübertz beskrivelse af de ærøske ægteskaber blandt landbefolkningen sig verificere af det foreliggende materiale?

De 3 par oldeforældre, der blev viet samtidig med, at Hübertz værk udkom i 1834 8/1-8/2, 8/3-8/4 og 8/7-8/8 fik arvinger, da der var forløbet hhv 3 måneder, 1 måned og 7 måneder; første barn af 8/5-8/6, der blev gift allerede 11. juni 1815, så først dagens lys 20. april 1818. - Af de 3 tip-oldeforældrepar 16/1-16/2, 16/3-16/4, 16/5-16/6 var der afkom tidligst 10 måneder efter vielsen, - hvornår 16/7-16/8's første arving er født vides ikke. Ægteparret 16/9-16/10 har først barn efter næsten 15 års ægteskab. Ægteparret 16/11-16/12, hvis vielsesdag ikke er anført i kirkebogen (La), men som blev trolovet 9. august 1792 i Br kirke, fik deres første barn, sønnen Christen Albrethsen (Argentineren), 16. august 1794. Det næste tip-oldeforældrepar 16/13-16/14, viet 31. maj 1807, havde en arving 8. febr. 1808, 8 mdr. efter brylluppet. Det første barn i 16/15-16/16's ægteskab, indgået 19. maj 1805, blev født 17. septbr. 1805 - næsten 4 måneder efter vielsen.

Den hübertzske udtalelse om, at ægteskaber blandt den ærøske almue sjældent indgås, førend fødselen er nær forestående, synes ikke bekræftet. Kun i eet af de 12 ægteskaber (8/3-8/4) var fødselen nær forestående (vielse 29. juni - fødsel 7. august 1834), og kun i 3 af de øvrige vides det, at fødsel fandt sted inden 9 måneders dagen efter vielsen. 8/1-8/2, 16/15-16/16: 3 mdr., 16/13-16/14: 8 mdr.

Derimod synes Hübertz s 267 at have ret i konstateringen af den kortvarige enke(mands)stand:

8/1	var	enkemand	fra	5. juli	1846	til	15. jan.	1847	-	6	måneder.
16/9	"	"	"	12. aug.	1796	"	9. okt.	1797	-	13	" .
16/13	"	"	"	16. febr.	1818	"	26. juli	1818	-	5	" .
32/1	"	"	"	23. sept.	1762	"	12. marts	1763	-	5	" ,
				og	"	15. marts	1770	"	12. aug.	s. å.	- knap 5 mdr. (I.a).

Enkemanden 32/9, efter hvis første hustru Karen Madsdatter skifte foretoges 27. febr. 1764, gifter sig påny 3. juni 1764, (La). Tidsrummet mellem 32/13's 2 ægteskaber kendes ikke. Enkemanden 32/21, hvis første hustru Marie Pedersdatter dør 1759, indgår atter ægteskab 11. juni 1760. Enkemanden 32/25, efter hvis første hustru der skiftes 13. oktbr. 1763, bliver 2. gang viet 6. novbr. 1763. Intervallet mellem 32/27's 2 ægteskaber er kort, men kan ikke nærmere opgives.

Hidtil er kun omtalt de tidsrum, hvis enke-m a n d e n har måttet bære sin sorg alene mellem 2 ægteskaber. Hvad e n k e r n e angår bliver 16/4 gift 2° 2. februar 1806; dødsdagen for hendes første ægtefælle, inderste Lars Nielsen i Søby, kendes ikke, men han er vistnok død inden ft. 13/2 1803. 16/8's 1. mand dør 10. decbr. 1827, og hun vies påny 20. april 1828 - 4 måneder - 16/14's første ægtefælle dør 20. jan. 1807, nyt ægteskab indgås 31. maj s. å. - 4 måneder -. Enken 32/6 vies 2. gang 23. novbr. 1765 ifl. kongebrev, der dispenserer fra overholdelse af sørgeåret. Mellem 32/12 lig 32/16's to ægteskaber hengår vistnok ikke 1 år, enkestanden for 32/24 var kort, men kan ikke nærmere angives, det samme gælder 32/30's enkestand.

Af ovenstående ses, at af 28 mandlige aner i 4. til 6. gen. var 8 gift mere end een gang. Af de tilsvarende 28 kvindelige aner havde 8 indgået ægteskab 2 gange, hvorved må erindres, at 32/12 og 32/16 er samme person.

2 aner 4/1 og 4/4 hensad i enke(mands)stand i hhv 35 og 25 år - indtil deres død. - Hübertz antagelse, at enken har sværere ved at blive gift end enkemanden, synes ikke bekræftet, men tallene er for små til at man kan generalisere.

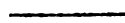
Selv om Hübertz udtalelser om de korte tidsrum mellem vielse og første barns fødsel og om enkers små ægteskabschancer ikke bekræftes af nærværende undersøgelse, skal her understreges, at Hübertz bog er et historisk topografisk værk af høj rang, skrevet af en sprogets mester og med en rigdom af interessante oplysninger - også hvad angår den ærøske dialekt og gamle ærøske udtryk og talemåder.

Af tvillingfødsler kendes:

- 16/1 Hans Lauritsen gift med 16/2 Karen Hansdatter:
Gie og Ellen Hansdatter, f 10. august 1808 i Røndal, Søby sogn.
- 16/9 Christen Albrothsen gift 2° 9. oktbr. 1797 med ikke-ane Maren:
Gie og Anne, f ca. 1800.
- 16/13 Niels Andersen gift 2° 26. juli 1818 med ikke-ane Anne Augustosen:
2 tvillingpar: Niels Andersen Nielsen og Hans Clausen Nielsen, f.
23. juni 1822, samt
Bernt Nielsen og Maren Nielsen, f 1. marts 1828.
- 64/27 Bernt Hansen gift 5. marts 1727 i Bregninge kirke med 64/28 Anne
Kathrine Hansdatter: Tvillingerne Ingeborg og 32/14 Maren Berents-
datter's fødsel har ikke kunnet findes i kirkebogen, men ifølge
skiftebogen må de være født ca. 1. septbr. 1730, jfr. nærmere side
IX a.

Probanden Laurits Carl Lauritsen, Røndal, Søby sogn, gift med Hansigne
Sophie f. Jørgensen: Anne Røndal Lauritsen, f. 28. marts 1944 og
Karen Røndal Lauritsen, f. samme dag på Ærøskøbing sygehus. Enæggede.

Den i tillæg 2 nævnte gdr. Albert Kristensen Sandager gift med Ellen f.
Pedersen: Anne Kristensen Sandager og Marie Kristensen Kremmer, tidli-
gere Sandager, begge f. 1. august 1905. Enæggede. (28. decbr. 1905:
Ændring af slægtsnavnet Christensen til Sandager).

Skønt nærværende anetavle efter sin plan kun omfatter de 5 slægtled, der afsluttes med de 16 tip-oldeforældre, nævnes i den ledsagende tekst under omtalen af tip-oldeforældrene de 32 tip-tip-oldeforældre, ligesom også navnene på godt 2/3 af de 64 tip-tip-tip-oldeforældre og på 1/4 af den endnu ældre generations aner kendes, og for nogles vedkommende er omtalt i teksten.

For lettere at fastholde overblikket meddeles her en oversigt i listeform efter Ottokar Lorenz system over de 8 generationer. Men medens fortegnelsen over de 5 første slægtled har stillings-, steds- og årstalsangivelser, og i den ledsagende tekst vedr. de enkelte aner datoangivelser på grundlag af kirkebøgerne, er oversigten over 6., 7. og 8. generation af mere tilfældig art, ligesom systematisk ledsagende tekst mangler. Autentiske meddelelser om fødsel, vielse og død for disse 3 slægtleds vedkommende haves kun, hvor datoangivelser er vedføjet.

Hvad særlig angår 6. slægtled er de fleste datoangivelser venligst meddelt mig af Landsarkivet for Fyn på grundlag af Brejninge-Søby kirkebøgers oplysninger. Desværre er der i denne periode mange huller i kirkebøgerne.

Disse 3 sidste led af aneoversigten er opstillet af lærer Mikkel Eriksen, der under sit arbejde med undersøgelsen af gamle bondeslægter på ærøske gårde i de sidste 250 år, velvilligst har uddraget, hvad jeg måtte have brug for. Lærer Eriksens oplysninger hidrører hovedsageligt fra dødsboskifter i Landsarkivet for Fyn.

Aneoversigt i listeform. Lorenz system.

<u>1. slægtled. Probander.</u>	<u>Ledsagende tekst side:</u>
7 søskende Lauritsen, f. 1903-1913 i Søby sogn	56 - 58
 <u>2. slægtled. Forældre.</u>	
2/1 Laurits Hansen Lauritsen, 1865-1947, parcell og snedkerm. i Røndal, Søby s, viet 1902	11 - 12
2/2 Anne, f Christensen, 1872-1934	12 - 13
 <u>3. slægtled. Bedsteforældre. Fædrene aner.</u>	
4/1 Hans Lauritsen (Larsen) 1834-1918, teglværksarbejder og parcell i Røndal, Søby s viet 1863.	14 - 16

<u>Ancoversigt i listeform. Lorenz system.</u>	<u>Ledsagende tekst side:</u>
4/2 Karen Hansdatter, 1834-1882	16 - 17
<u>Mødrene aner.</u>	
4/3 Christen Albrethsen, 1824-1881, bm på Sandager, Br. sogn, viet 1858.	17 - 18
4/4 Maren Nielsen, 1835-1906.	18 - 19
 <u>4. slægtled. Oldeforældre. 8/1-8/4 Fædrene aner.</u>	
8/1 Laurits (Lars) Hansen, 1799-1875, parcell i Røndal, Søby s, viet 1834.	20 - 21
3/2 Anne Kathrine Rasmusdatter, 1807-1846,	21
8/3 Hans Albrethsen, 1810-1884, parcell i Snorlykke, Søby s, viet 1834	21 - 22
8/4 Kirsten Berentsdatter, 1808-1870,	23
<u>8/5-8/8 Mødrene aner.</u>	
8/5 Albreth Christensen, 1787-1863, bm i Skovby, Br. s, viet 1815	23 - 24
8/6 Anne Maria Albrethsdatter, 1796-1869,	24 - 26
8/7 Albreth Nielsen, 1810-1864, bm i Tværby, Br. s, viet 1833,	26 - 27
8/8 Anne Pedersdatter, 1807-1882.	27
 <u>5. slægtled. Tip-Oldeforældre. 16/1-16/8 Fædrene aner.</u>	
16/1 Hans Lauritsen (Larsen), 1765-1854, parcell i Røndal, Søby s, viet 1797	28 - 32
16/2 Karen Hansdatter, 1777-1841,	32 - 33
16/3 Rasmus Rasmussen (fra Ommel) 1771-1851, husmand (inderste) i Søby, Søby s, viet 1806	33 - 34
16/4 Margrethe Andersdatter, 1773-1845,	34 - 35

Aneoversigt i listeform. Lorenz system. Ledsagende tekst side:

- 16/5 Albreth Nissen, 1777-1850,
bm i Skovby, Br. s.,
viet 1807 35 - 36
- 16/6 Karens Hansdatter, 1787-1863, 37
- 16/7 Bernt Andersen, 1770-1827,
parcell i Herremarken, Søby s,
viet 1802 37 - 39
- 16/8 Kirsten Mikkeltdatter, 1778-1839, 39 - 41

16/9-16/16 Mødrene aner.

- 16/9 Christen Albrethsen, 1739-1816,
bm og sm i Skovby, Br. s,
viet 1772 41 - 45
- 16/10 Anne Rasmusdatter fra Ø-Br. 1749-1796 45 - 46
- 16/11 Albreth Christensen (unge A.C.), 1771-1812,
bm i Tværby, Br. s.,
trolovet 1792 46 - 47
- 16/12 Rodil Madsdatter, 1766-1836, 47
- 16/13 Niels Andersen, 1780-1832,
bm i Tværby, Br. s,
viet 1807 48 - 49
- 16/14 Maren Albrethsdatter, 1779-1818, 50
- 16/15 Peder Pedersen, 1776-1846,
bm sm i V-Br., kirkevæрге,
viet 1805 50 - 51
- 16/16 Anne Nisdatter, 1777-1871. 52 - 55

6. slægtled. Tip-tip-oldeforældre. 31/1-32/16 Fædrene side.

- 32/1 (Søndre) Laurits (Laurs) Hansen,
bm i Søby,
viet 12. marts 1763 til
- 32/2 Cecilie (Sidsel) Christensdatter fra Løby,
Br. s, døbt 29. septbr. 1741 i Br kirke,
begr. 15. marts 1770 i Søby.
Skifte 26. juni 1770, Søbygårds len (La).

Aneoversigt i listeform. Lorenz system.

- 32/3 Hans Madsen, $\frac{1}{2}$ bm i Haven, Søby s,
f ca. 1738 i Søby (lakune i kirkebogen)
begr. 30. januar 1808 i Søby, 70 år.
viet 3. jan. 1773 i Br. kirke til
- 32/4 Gie (Egidia, Gide) Hansdatter fra Leby, Br s,
døbt Mikkelsdag 29. septbr. 1752 i Br kirke,
død 4. juni 1830 i Søby s og begr 8. s m i Søby.
- 32/5 Rasmus Rasmussen (Agerled, Agerley), $\frac{1}{2}$ bm i Ommel,
Marstal landsogn, f ca. 1749-50, død 26. september
1816 i Marstal,
viet til
- 32/6 Karen Rasmusdatter, f ca. 1744.
- 32/7 Anders Nissen, $\frac{1}{2}$ bm i Søby, døbt 6. januar
1734 i Søby,
begr. 12. marts 1809 i Søby, 75 år,
viet 1. januar 1762 i Søby til
- 32/8 Kirsten (Kirstine) Jensdatter, født ca. 1730. Søby
kirkebog: Den 8. febr. 1730 døbt Kirsten, datter af
Jens Hansen i Søby. La. - Måske er det hende.
Begr 20. marts 1793, 64 år (La)
- 32/9 Nis Christiansen, bm i Skovby,
døbt 28. juli 1726 i Br kirke,
begr. 20. oktober 1809 i Br.
2° viet 3. juni 1764 i Br kirke til
- 32/10 Kirsten Albrethsdatter fra Skovby,
døbt 1. april 1742 i Skovby; efter hendes
død skifte 1/12 1823 (La).
- 32/11 Hans Pedersen (major), helbm i Skovby,
døbt 3 april 1746 i Søby,
død 26. april 1831 i Skovby, Br s, 86 år,
viet 15. september 1780 i Br k til
- 32/12 enke Kirsten Knudsdatter,
døbt 27. juni 1746 i Br kirke,
død 10. septbr. 1811 i Skovby.

Aneoversigt i listeform. Lorenz system.

- 32/13 Anders Hansen, fra Skovby, parcell i Søbygårdsmark,
Søby s, døbt i Br k. 3. juni 1733, begr. 12. maj
1807 i Søby, 73 år;
viet 2° 28. maj 1765 i Br k til
- 32/14 Maren Berentsdatter, f ca. 1. septbr. 1730. (Skifte
13/10 1731 efter Berent Hansen. La)
begravet 1. februar 1805, 75 år.
- 32/15 Mikkel Jakobsen, bm i Skovby, f. ca. 1737.
(Hul i kirkebogen) i Sk., begr. 16/6 1780
i Skovby, 43 år., g. 10/11 1765 med
- 32/16 Kirsten Knudsdatter, se 32/12. (Anesammenfald).

32/17-32/32 mødrene side.

- 32/17 = 64/19 Albreth Christensen, bm i Skovby, Br s,
død ca. 1773 i Skovby, Br s, skifte 6. og 9.
oktbr. 1773. Dødsfaldet har ikke kunnet fin-
des i kirkebogen.
Helligtrekongers søndag 1732 i Br kirke
troløvet med
- 32/18 = 64/20 Gie Andersdatter fra Søby, (vielsen har
ikke kunnet findes i kb.), begravet 17. april
1784, 75 år i Br.
32/17 gift med 32/18 er identiske med
64/19 gift med 64/20. Aneforskydning.
Hendes fødsel ikke fundet, ca. 1709.
6 børn, bl.a.: 16/9 Christen Albrethsen,
dbt 4/3 1739, og
32/10 Kirsten Albrethsd.,
dbt 1/4 1742.
- 32/19 Rasmus Christensen fra Øster-Bregninge, Br. s.
3. søndag efter påske 1742 i Br. kirke viet til
- 32/20 Anne Pedersdatter fra Ø. Br., Br. s.
- 32/21 Christen Albrethsen, enkeværge og sandemand,
bm i Tværby, Br s, begravet 19. april 1788
i Br, 63 år.
viet 2° 5. november 1760 i Br k til

Aneoversigt i listeform. Lorenz system.

- 32/22 Kirsten Jensdatter, født ca 1741 i Skovby, Br s.
(Fødselen ikke fundet i kirkebogen),
begr 19. dec. 1794 i Tværby, Br s, 53 år.
- 32/23 Mads Christiansen, kaldet dommer, bm i Leby, Br s,
døbt i Leby, Br s 18. oktober 1739,
begr. 8 septbr. 1783 i Br, 44 år. Skifte 7. okt. 1783 (La);
viet 1. juli 1764 til
- 32/24 Anne Marie Hansdatter fra Skovby,
dbt 14. juli 1743 i Br. k., død i Leby, begr.
30. marts 1805 i Br, 62 år.
- 32/25 Anders Berentsen, $\frac{1}{2}$ bm i Leby, Br s,
født ca. 1737, (Fødselen ikke fundet i Br.-Søby kirkebog
1736-39 incl.), begr 17. maj 1801 i Br, 63 år.
viet 2° 6. nov. 1763 i Br kirke til
- 32/26 Maren Hansdatter fra V-Br, født ca. 1740, død 22/10 1817, 78 år.
Skifte 13. novbr. 1817.
- 32/27 Albreth Christensen fra Skovby, bm Tværbygård, V-Br.
Afstår gården 1811, død 2. juli 1813, 65 år.
Skifte 27. septbr. 1813.
Viet 15. novbr. 1772 i Br k til
- 32/28 Anne Jensdatter fra Tværbygård,
født ca. 1751, død ca. 1786.
- 32/29 Peder Nissen, bm i V-Br og kirkevæрге,
døbt 4. novbr. 1744 i Br k.,
død 1808, 64 år gl., i V-Br. Skifte 16. nov. 1808.
Viet 11. marts 1770 i Br k til
- 32/30 Karen Pedersdatter fra Ø-Br, Br sogn,
Ifl. ft 13/2 1803 går hun i sit 57 år, skulle altså være født
ca 1747, s. å., som moderen 64/60 Johanne Lauritsdatter dør.
- 32/31 Nis Madsen, bm i Tværby, Br sogn.
Ifl. ft 13/2 1803, 24. familie V. Br, går han i sit 63 år.
Er altså født ca. 1741, død 1805. Skifte 29. april 1805.
Viet 28. okt. 1768 i Br k. til
- 32/32 Anne Nisdatter fra V-Br.
Ifl. ft 13/2 1803 går hun i sit 61. år.
Må således være født ca. 1743. Død 30. septbr. 1808.

Aneoversigt i listeform. Lorenz system.

7. slægtled. Tip-tip-tip-oldeforældre. Ikke komplet. 64/1-64/32 fædrener.

- 64/1 Hans Lauritsen (Laursen), bm (fæster) i Søby,
død i Søby 1731. Skifte 7. juni s å. (64/13 ungarl Nis
Andersen fra Skovby overtager fæstet.)
- 64/3 Christen Albrethsen fra Leby, Br sogn.
- 64/7 Hans Pedersen Kådner i Leby, Br sogn.
- 64/13 Nis Andersen fra Skovby, Br s, bm fæster i Søby fra 7. juni 1731,
død 1761 - skifte 10. decbr. 1761.
Gift med
- 64/14 enke Margrethe Nis'
- 64/17 Christian Christiansen, bm og dommer i Leby, Br s
født 1698, begr. 7. oktbr. 1763,
Gift med
- 64/18 Bodil Nisdatter fra Leby,
døbt 1699 den 22. febr. i Br kirke.
- 64/19 gift med 64/20, se 6. slægtled 32/17 Albreth Christensen
gift med 32/18 Gie Andersdatter. Aneforskydning.
- 64/23 Knud Hansen, bm i Skovby,
død 1760,
Gift med
- 64/24 Mette Pedersdatter,
død 1795.
- 64/27 Bernt Hansen, $\frac{1}{2}$ bm i Leby, dbt. 8. marts 1699, død 14. febr.
1763 i Leby (= ane 64/49)
Gift 1° 5. marts 1727 i Br. k. med
- 64/28 Anne Kathrine Hansdatter, skifte 13. oktobr. 1731.
Dødsfaldet ikke fundet i kirkebogen.
- 64/29 Jakob Ernst Hansen i Skovby, bm og sandemand,
død 6. juli 1742, 68 år gl., 1732 gift med
- 64/30 Anne Hansdatter, jfr. 64/48.
- 64/31 gift med 64/32, se 64/23 Knud Hansen og 64/24 Mette Peders-
datter. Aneammenfald.

Aneoversigt i listeform. Lorenz system.

7. slægtled. Tip-tip-tip-oldeforældre. Ikke komplet. 64/33-64/64 mødrene aner.

- 64/33 Christen Lassen fra Skovby, Br s, død 1732,
gift med
64/34 Maren Albrethsen.
- 64/37 Christen Madsen, Ø-Br, død 1728 i Ø-Br,
gift med
- 64/38 Anne, død 1748.
- 64/39 Peder Christensen, i Ø-Br
- 64/41 Albert Henriksen, bm i V-Br,
født 1688, død (begravet) 30. januar 1758 i V-Br
gift med
- 64/42 Ingeborg Christensdatter fra Skovby, Br sogn.
- 64/43 Jens Christensen, død i Skovby 1743,
gift med
- 64/44 Ellen Rasmusdatter, død 1783.
- 64/45 se 64/17 Christian Christiansen. Anesammenfald.
- 64/46 se 64/18 Bodil Nisdatter, do
- 64/47 Hans Pedersen, død i Skovby 1755. Enkemanden viet 1742, 14.
søndag efter trinit. til sal. Jakob Ernst Hansens (64/29) enke.
gift med
- 64/48 Anne Hansdatter, jfr. 64/30. Anesammenfald.
- 64/49 Bernt Hansen, $\frac{1}{2}$ bm i Leby, Br s, jfr. 64/27 anesammenfald,
død 14. febr. 1763 i Leby, skifte 13. oktbr. s å,
2° viet 22. søndag efter trinitatis 1731 i Br kirke til
pige fra Leby.
- 64/50 Bodil Andersdatter, død 1752.
- 64/51 Hans Pedersen, død i V-Br 1764,
gift med
- 64/52 Sidsel Christensdatter.
- 64/53 Christen Hansen, døbt 9. søndag efter trinit. 1706 i Br kirke,
død 1770 i Skovby, 2° viet 26. søndag efter trinit. 1739 i Br
kirke til
- 64/54 Maren Albrethsdatter.

- 64/55 Jens Jepsen, bm på Tværbygård Br s, dødsboskifte 2. juli 1774.
gift med enke
- 64/56 Kirsten Jørgensdatter.
- 64/57 Nis Pedersen, bm i V-Br, død 7. oktbr. 1754, ca. 50 år gl.
1741, 21. søndag efter trin. gift med
- 64/58 Anna Pedersdatter fra Skovby (Ved ft. 13/2 1803, 48. familie,
V-Br, går hun i sit 95. år)
- 64/59 Peder Nielsen (Franckemand), bm i Ø-Br, død 1776,
viet 27. marts 1743 i Br kirke til
- 64/60 Johanne Lauritsdatter, død 1747.
- 64/61 Mads Nissen, indsidder i V-Br,
døbt 21. søndag efter trinit. 1706 i Br kirke,
begr. 20. maj 1767 i Br "ungefær 63 år", skifte 1. feb. 1768,
viet i Br kirke 2. søndag efter trinit. 1733 til
- 64/62 Abelone Kathrine Rasmusdatter, fra Hørup på Als,
dødsboskifte 19. decbr. 1763.
- 64/63 se 64/57
- 64/64 se 64/58

8. slægtled. Tiptip-tiptip-oldeforældre. 128/1-128/64 fædrene aner.

- 128/35 Nis Madsen, bm i Leby omkring år 1700,
gift med
- 128/36 Elisabet, død 1740.
- 128/37 Christen Lassen fra Skovby, se 64/33 (aneforskydning)
- 128/38 Maren Albrethsdatter, se 64/34 (aneforskydning)
- 128/53 Hans Jensen,
- 128/54 Maren, død 10. maj 1752.
- 128/57 Hans Hansen Drejebo
- 128/65-128/128 mødrene aner.
- 128/83 Hans Lassen (Stedfader), bm, Skovby i Br s
- 128/84 Karen Nisdatter, død 1753.
- 128/91 se 128/35
- 128/92 se 128/36

- 128/97 se 128/53 anesammenfald
128/98 " 128/54 "
- 128/101 Peder Pedersen, bm i V-Br, død 1749
- 128/105 Albreth Christensen i Skovby
- 128/106 Maren Anders fra Br.
- 128/111 Jørgen Christensen (Skomager) bm i V-Br.
- 128/112 Kirsten Hansdatter
- 128/113 Peder Nissen, bm i V-Br, død 1747,
- 128/114 Anne Peders, død 1751.
- 128/117 Niels Lassen, bm i Ø-Br, død 1726
- 128/118 Anne død 1751.
- 128/119 Laurits Henriksen, kådbo i Ø-Br, død 1748,
- 128/120 Sidsel .
- 128/121 se 128/35 .
- 128/122 se 128/36 .
- 128/123 Rasmus Hansen fra Horup på Als.
- 128/125 se 128/113.
- 128/126 se 128/114.

FØRSTE OG ANDET SLÆGTLED

Første slægtled. Probander.

Syv søskende Lauritsen født i årene 1903 - 1913 i Røndal, Søby sogn. Om dem, deres ægtefæller og børn, se s. 56 - 58.

Andet slægtled. Forældre.

2/1 Laurits Hansen Lauritsen, født 3. oktober 1865 i Røndal, Søby sogn, Erø, døbt 8. s. m. i Søby kirke, død 27. april 1947 i Røndal, begravet 1. maj s. å. i Søby.

Forældre: 4/1 Hans Lauritsen og 4/2 Karen Hansdatter. Ved dåben blev han båret af nabogårdskonon Anne Albrethsdatter, f 9. oktbr. 1833 i Skovby, død 26. januar 1873 i Havrekobbel, søster til dåbsbarnets morfader 8/3 parcellist Hans Albrethsen fra Snorlykke. Faddere var nævnte Hans Albrethsen og ungkarl Hans Josephsen, søn af parcellist Joseph Madsen Hansen, Snorlykke, og hustru Kirsten Albrethsdatter, f 1. jan. 1819 i Skovby, søster til Anne og Hans. Disse 3 var børn af 16/5 Albreth Nissen 16/6 Karen Hansdatter.

Skolegang i Søby, konfirmeret sst. 4. april 1880. Kom ud at tjene maj 1875, da han var 9 $\frac{1}{2}$ år. 4. maj 1880 i lære hos snedkermester Noer, Klostergade, Fåborg. Efter svendestykke på Valsen i Danmark, Sverige 1888 og Tyskland 1888-91. Aftjente sin værnepligt i Kbhvn. 1887-88 ved sundhedstroppeerne. I Berlin arbejdede han ved faget i 2 år og i Hamborg 1 år. 1. juni 1892 nedsatte han sig som snedkermester i Røndal og fik tilskødet faderens parcelsted, matr. nr. 29^a af Søbygårdsmark.

Viet 1° 11. april 1893 i Avernakø kirke til Thrine Caroline Marie Andersen, født 31. juli 1865 i Avernakø by, hjemmedøbt 2. august s. å., fremstillet i Avernakø kirke 3. septbr. s. å., datter af gårdfaster Anders Rasmussen og hustru Mette Marie Jensdatter. Thrine døde kun 35 år gammel efter en lang og pinefuld sygdom, for hvilken hun i efteråret 1898 havde søgt helbredelse på Frederiks hospital i København, i hjemmet i Røndal 9. juni 1901 og blev begravet i Søby 13. s. m. Enkemanden overtog som eneste arving i henhold til gensidigt testamente af 11. juni 1898 boet til privat skifte (Skifteretten i Ersøskøbing).

ANDET SLÆGTLED. FORÆLDRE.

Viet 2° 27. juli 1902 i Søby kirke til 2/2 Anne Christensen fra Sandager, Bregninge sogn.

Børn: ovennævnte 7.

I 1931 købte L. H. Lauritsen naboejendommen, parcelstedet matr. nr. 2^a, der blev sammenlagt med 29^a, så at landbrugsejendommen nu var på 7 tønder land, stor nok til en hest.

Han var medstifter af Søby håndværkerforening og Søby brugsforening og formand for dem i en årrække, mangeårig formand og regnskabsfører i andelsselskabet Skovby foderstofforening, vurderingsmand og senere lokal direktør i Østifternes brandforsikring. Afholdsmand, biavler, motorcyklist, (Ellehammer).

Ombyggede ejendommen, der var opført 1798, forsynede den med hårdt tag og opførte værkstedsbygningen.

Gik i kirke til højtiderne og lejlighedsvis om søndagen. Han var en venlig og flittig mand, der sjældent undte sig hvile, men i den tidlige morgen syslede med kreaturerne, om dagen arbejdede ved håndværket og om aftenen førte foderstofforeningens regnskaber a jour. - Udførlig omtale i Erø Folkeblad i anledning af 50-års dagen som snedkermester 1. juni 1942.

2/2 Anne Lauritsen, f Christensen, født 5. maj 1872 på gården Sandager, Skovbymark, Bregninge sogn, døbt i Bregninge kirke 12. s. m., død i Røndal, Søby sogn 26. marts 1934 og begravet i Søby 30. s. m.

Forældre: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsen. Faddere ved dåben var mormoderen 8/8 Anne Pedersdatter, efter hvem barnet var opkaldt, møller Jens A. Jensen, Bregninge mølle (gift med dåbsbarnets faster Gie (Egidia) Albrethsdatter, f 11. oktbr. 1836 i Skovby, d 3. marts 1906 i V-Br), ungkarl Mads Madsen i V-Br og pigen Bodil Madsen sst.

- I kirkebogen er tilføjet: "3 levende, 5 døde, moderen er 37 år." - Om denne tilføjelse, se tillæg 2 s. 63, ff.

Anne gik i Skovby skole. Efter konfirmationen var hun et par år hjemme på Sandager, derefter tjente hun i Svendborg og på Tåsinge. Senere var hun husbestyrerinde hos sin ældre broder Albert, der fra 1896 var lærer i Sønder Vium i Ringkøbing amt. Omkring århundredskiftet sommerophold på Sorø højskole, året efter på Hillerød husholdningsskole. - 1. sept. 1901 husbestyrerinde hos

ANDET SLÆGTLED. FORÆLDRE.

snedkermester L. H. Lauritsen i Røndal, med hvem hun indgik ægteskab 27. juli 1902.

Hun var ejer af en lille bogsamling og satte pris på skønlitteratur, men fandt sjældent tid at læse. Hun var en ideel værtinde, glad for gæster, også for tilfældige besøg af gamle venner, men først og sidst levede hun sit liv for mand og børn. Trods megen sygdom var hun stedse hjemmets midtpunkt. Allerede som barn var hun svagelig. Inden skolealderens indtræden havde en halsbyld nær gjort det af med hende og efterlod et stort ar. 17 år gammel rantes hun af en fugtig lungehindebetændelse, siden var hendes lunger skrøbelige, og hun måtte ikke amme sine børn. Den spanske syge i 1918 gav hende et varigt knæk, men takket være sin stærke vilje og ukuelige optimisme klarede hun sig i endnu 16 år. Siden børnene var små gik hun med åbent sår på ankelen og kunne kun med besvær færdes på ujævn vej. Dog klagede hun aldrig over gårdspladsens toppede brosten derhjemme i Røndal. De må have været en alvorlig udfordring til hendes ben, så meget mere som hun udendørs i reglen gik med trasko.

I de 31 år som husmoder i Røndal udrettede hun et stort arbejde og altid bar hun sin byrde med smil. Foruden hjem og børn skulle husdyrene og hønsene passes. Også arbejdet med at modtage indbetalinger fra foderstofforeningens medlemmer måtte hun påtage sig, når manden ikke var hjemme. Og medlemmerne kom i de fleste af døgnets timer. I årene 1903 til 1913 fødte hun 7 børn, hvoraf 2 døde som små og 1 var dødfødt. Disse dødsfald tog stærkt på hende, men en inderlig tillid til et nådigt forsyn hjalp hende gennem de svære tider. - I medgang og modgang bestod der et ualmindeligt godt forhold mellem hende og hendes søskende. Og da de jævnaldrende fætre og kusiner i Sandager og Røndal voksede op, knyttedes båndene endnu fastere. Ofte blev familien i Røndal, hvor man dengang ikke havde hestevogn, i charabanken eller i en stor kane med fyrige heste og klingende bjelder hentet af sandagermanden, hendes yngste broder, og kørt hjem igen efter en lang og frydefuld dag.

Fru Anne Lauritsen var blond med blå øjne og smukke træk, men legemet var mærket af barnefødsler og slid. Hun, der som ung havde været høj og slank, blev mere og mere duknakket, ligesom hendes stakåndethed forværredes.

Det sidste sygeleje i vinteren 1934 var strengt, og der var tale om indlæggelse på Årsøskøbing sygehus, hvor hun tidligere havde været patient. Men hun foretrak at dø i sin rede, hvor datteren Louise ydede hende den mest trofaste pleje. Næsten lige til den sidste time kendte hun sine kære. Hun døde 1934, mandag i den stille uge og blev begravet langfredag på Søby kirkegård.

TREDJE SLÆGTLED. BEDSTEFORÆLDRE.

Tredje slægtled: Bedsteforældre.

4/1 Hans Lauritsen (dåbsattesten: Larsen), født 4. septbr. 1834 i Søby, døbt i Søby kirke 7. s. m., død 16. febr. 1918 i Røndal, Søby sogn og begravet 20. s. m. i Søby.

Forældre: 8/1 Laurits Hansen, parcell i Røndal og hustru 8/2 Anne Kathrine Rasmusdatter.

Ved dåben blev Hans Lauritsen båret af sin faster, pigen Sidsel Hansdatter, f Røndal 20. juli 1803, boende i Vorbjerg, Søby sogn; faddere var halvbror Thomas Jørgensen, Søby, Hans Hansen, f i Røndal 23. maj 1806, Haven (barnets farbroder), ungkarl Hans Rasmussen, Søby, og Maren Rasmusdatter i Haven, slægtninge på moderens side. Endelig nævnes i kirkebogen fadderne Sidsel Pedersdatter, Bregninge og Gie Hansdatter i Søby, - sidstnævnte er barnets faster, født i Røndal 10. august 1808.

Fødestedet angives som Søby - ikke Røndal. Faderen 8/1 Laurits Hansen betegnes i kirkebogen som indsidder. Han og hustruen Anne Kathrine har på den tid som nygifte boet hos hustruens forældre husmand i Søby 16/3 Rasmus Rasmussen, gift med 16/4 Margrethe Andersdatter. At fødselen er foregået i Søby stemmer med, at barnet med forældre ved folketællingen 1. februar 1835 i Søby er opført i Rasmus Rasmussens husstand, men ved tællingen 5 år efter findes de i Søbygårdsmark på det 16. parcelsted, hvormed må menes parcelstedet i Røndal. Moderen døde, da drengen var 12 år, og et halvt år efter fik han stedmoder. Efter konfirmationen tjente han i landsbyen Haven hos farmoderens familie, se folketællingen for 1. febr. 1855, hvorefter han og den 5 år yngre broder Rasmus er opført som tjenestefolk på hhv. den 8. og den 3. gård i Haven.

Ved overladelseskontrakt af 10. juni 1862 fik han tilskødet faderens parcelsted i Røndal mod at udstede aftægtskontrakt til faderen og stedmoderen Marie Kristine Madsen og betale broderen Rasmus Lauritsen og halvbroderen Mads Jensen Lauritsen hver 400 rigsdaler. Foruden jord og bygninger medfulgte i handelen 2 køer og af indboet 1 dejgtrug, 1 bryggerkedel og 1 salttrug.

Den 27. novbr. 1863 blev han i Bregninge kirke viet til

TREDJE SLÆGTLED. BEDSTEFØRELDRE.

4/2 Karen Hansdatter. Mens brylluppet fejredes, modtog han sin indkaldelse til marinen. Han gjorde krigen i 1864 med som kok på mindre fartøjer, således "Hekla" og var fra søen vidne til kampene ved Dybbøl. I 1876 fik han tildelt erindringsmedaljen og senere modtog han en årlig hædersgave.

Det var efterhånden ikke muligt på det lille parcelsted at skaffe føden til familien eller rettere begge familier, se således folketællingen for 1. febr. 1870, hvorefter der på ejendommen boede det 35-årige ægtepar med 2 børn, den 70-årige aftægtsmand 8/1 Laurits Hansen med sin 55-årige hustru Marie og sønnen Mads, der var 21 år. Den 27. december 1870 fødtes en søn, hvorefter ejendommen skulle ernære 5 voksne og 3 børn. Begge familiefædrene var flittige daglejere, men daglønnen var kun lille. Allerede tidligere havde Hans Lauritsen "rejst på teglgården", og teglværkerne blev hans arbejdsfelt gennem 30 år. Mange ubemidlede ærboere tjente en ekstra skilling ved dette hårde arbejde, jfr. Hübertz side 10-11, hvorefter der fra Tranderup, Bregninge og Søby sogne i 1831 rejste 48 personer, mest mænd, på arbejde om sommeren til teglværkerne på Als og ved Flensborg fjord.

Ifl. Axel Nielsen: Industriens historie i Danmark, Kbhvn 1944, 2. halvbind, kapitel V, stod teglværksindustrien højt ved Flensborg fjord, fortrinsvis i egnen mellem Iller og Egersund, hvor navnlig H. H. Dithmers teglværk Rendbjerg på Broagerland i 1820'erne og følgende tiår fik ry som det bedste i Norden. Af et memorandum, som Dithmer udarbejdede til brug for anlæggelse af et nyt teglværk i 1832 på Holsteinborg gods fremgår, at arbejdstiden var fra 5 morgen til 7 aften med ialt 3 timers hvil. Sæsonen varede fra 24. april til 27. september. Der gaves logi og brændsel. Lønnen ydedes dels i slesvig-holstensk kurant, dels i rigsbankpenge. Lønningerne var for en stor del en kombination af dagløn og akkordsatser, idet der til den fastsatte dagløn forlangtes et bestemt dagværk. Af personalet er særlig fremhævet vandrearbejdere fra Ærø og Lippe-Detmold.

Af en teglbrændt guldsten, der er blevet fundet på Fyn og nu beror hos parcell Marius Peter Lauritsen, Røndal, sønnesøn af 4/1 Hans Lauritsens halvbroder Mads Jensen Lauritsen, fremgår, at familien Lauritsen har arbejdet på Rendbjerg teglværk.- Foruden firmanavnet Dithmer Rennberg er stenen forsynet med følgende indskrift:

Mads Jensen Lauritsen, Røndal, Søby, Søbygårdsmark 75, Ærø.

Måske er disse 30 somres slid i leret det bedste vidnesbyrd om Hans Lauritsens stærke konstitution. Da han var i 60-erne måtte han holde op. Lemmerne

TREDJE SLEGTLED: BEDSTEFORÆLDRE.

var ødelagt af gigt, og i sine senere år kunne han kun bevæge sig langsomt med stok i hver hånd.

48 år gammel mistede han efteråret 1882 sin jævnaldrende hustru, Karen, der døde efter et strengt sygeleje. Den ældste søn, Laurits 2/1, se side 1, var da i snedkerlære i Fåborg og fik først underretning om dødsfaldet, da begravelsen havde fundet sted. De to yngste børn, Anne Kathrine Lauritsen, 14 år, og Hans Albertsen Lauritsen, 7 år, blev opdraget af stedbedstemoderen Marie. Om disse børn, se tillæg 1.

Efter at Hans Lauritsen havde boet 6 år hos svigersønnen gårdfaster Christen Larsen Hansen og datteren Anne Kathrine på Avernakø (maj 1893 - 1899) tilbragte han sin alderdom i barndomshjemmet i Røndal. Han var en rar og venlig bedstefar, der lige til sin sidste sygdom (koldbrand) hjalp til, hvor han kunne: Malkede, hovede trasko, skrællede kartofler og rørte i gryderne samt brændte kaffebønner. Den tidligere kok ombord på "Hekla" i krigens dage havde ikke glemt håndteringen. Til sønnesønnerne lavede han køpheste og var en god legekammerat, når han sad for enden af det store egetræs bord i sin armstol. Navnlig "bindelegen" blev ivrig dyrket: Den ældste af børnebørnene søgte at binde bedstefaderens arme til stolen. Den gamle, der ikke var særlig mobil, men som havde sine fingerkræfter i behold, måtte knibe den angribende dreng, hvor han kunne nå ham. Det gav mange blå mærker. Ofte lykkedes det dog drengen at få bedstefaderen bundet til armlænet.- Men gik der al for lang tid, inden han blev løst af sine bånd, blev han vred. Vreden gik dog over, så snart armene var fri, og næste dag var han parat til at fortsætte legen. - Han efterlod intet til skifte, jfr. skiftebogen for Eø for 18. februar 1918, bo nr. 163.

4/2 Karen Hansdatter, født 7. august 1834 i Skovby, Bregninge sogn, døbt i Br kirke 10. s. å., død 14. novbr. 1882 i Røndal, Søby sogn og begravet 17. s m i Søby.

Forældre: 8/3 Hans Albrethsen og hustru 8/4 Kirsten Berentsdatter.

Gudmoder ved dåben var "kone Karen Alberthsen i Skovby", d.v.s. dåbsbarnets farmoder 16/6 Karen Hansdatter, faddere var bolsmand Mads Jakobsen fra Leby, gift med dåbsbarnets mormoder 16/8 Kirsten Mikkelsdatter - hans 3. hustru - og stedfader til 8/4 Kirsten Berentsdatter, ungkarl Hans Berentsen fra Leby, Christian Alberthsen (Albrethsen) fra Skovby, barnets farbroder, og pige Anne Berentsen (Bærenthsen), antagelig en af barnets fire mostre. Fødselen må have fundet sted på farfaderens 16/5 Albreth Nissens ejendom i Skovby (nu matr. nr.

TREDJE SLEGTLED: BEDSTEFØRELDRE.

5a af Skovby) se kirkebogen i Bregninge vedr. dåben sammenholdt med folketællingslisten for 1. februar 1835, hvor barnet er opført sammen med forældrene i husstanden på 16/5 Albreth Nissens ejendom, det 15. bolssted i Skovby, (Rigsarkivet). Karens liv blev ikke nogen dans på roser i det lille parcelsted i Røndal med den store husstand. Og manden måtte hun jo undvære, først under krigen i 1864 og siden hvert år i sommermånederne, når han uden os udførte teglværksarbejderens hårde gerning. Hun døde 48 år gammel i Røndal. Enkemanden hensad i uskiftet bo med 3 børn indtil sin død, se skifteprotokollen for Ærø for 14. novbr. 1882, bo 112/1882, og for 18. februar 1918, bo 163 (Dommerkontoret i Ærøskøbing.). - Karen Hansdatter havde ligesom sin broder Bernt Andersen Hansen dårlige lunger og spyttede blod under sit sidste svære sygeleje, hvor hun jævnligt modtog besøg af Søbypræsten.

4/3 Christen Albrethsen, født 1. oktober 1824 i Skovby, Bregninge sogn, døbt 3. s. m. i Br. kirke, død 1. febr. 1881 på Sandager i Skovbymark og begravet i Br. 5. s. m.

Forældre: 8/5 Albreth Christensen og hustru

8/6 Anne Maria Albrethsdatter.

I 1800-tallet havde man på Ærø den smukke skik, at mandlige slægtninge holdt sønner over døbefonten; således også her, hvor barnet blev båret af ungkarl Albreth Pedersen Christensen, halvbroder til faderen 8/5 Albreth Christensen, se nærmere om 16/9 Christen Albrethsens ægteskab med Maren Albrethsdatter.

Faddere var: Indsidder Albreth Knudsen i Vindeballe, f 1798 i Leby, senere bm i Vindeballe, Tranderup sogn, gift med Kirsten (Kirstine) Albrethsdatter, søster til 4/3 Christen Albrethsens moder 8/6 Anne Maria Albrethsdatter. Kirkebogen nævner iøvrigt som faddere pige Maren Larsdatter fra Skovby, pige Ingeborg Albrethsdatter sst samt ungkarl Albreth Pedersen og ungkarl Nis Albrethsen, ligeledes begge fra Skovby. Sidstnævnte var formentlig søn af 16/5 Albreth Nissen, der var fætter til 8/5 Albreth Christensen. (16/5 Albreth Nissens bedsteførelde på mødrene side 64/19 Albreth Christensen og hustru 64/20 Gie (Gyde, Gie) Andersdatter er identiske med 8/5 Albreth Christensens bedsteførelde på fædrene side: 32/17 Albreth Christensen og hustru 32/18 Gie Andersdatter. Her foreligger det særlige tilfælde af asf., der betegnes som aneforskydning, jfr. indledningen.)

Christen Albrethsens forældre boede i den omkring 1870 nedbrudte gård, beliggende nord for vejen, der gennem parcelstedet Sækmose, der hørte til gården, fører til Godthåb. På et udskiftningskort fra 1774 (Rigsarkivet) betegnes gården

TREDJE SLEGTLED: BEDSTEFORÆLDRE.

som nr. 126^A og dens jordtilliggende nord og syd for landevejen mod Søby som hhv 126 D og 126 C, medens Sækmose havde nr. 126 B. 126 D er det nuværende Sandager, ejendommens hovedparcel, som ved overladelleskontrakt af 7. januar 1860 blev tilskødet 4/3 Christen Albrethsen, medens parcellen 126 C blev tilskødet broderen Peder Albrethsen.

Sandager blev under matr. nr. 25 af Skovby skylåsat for hartkorn 2 tdr. 5 skp. 2 fdk 1 $\frac{1}{2}$ album.

Inden Christen Albrethsen fik skøde på Sandager, var han den 15. oktober 1858 i Bregninge kirke blevet viet til 4/4 Maren Nielsen. Fædrene bolsmand og sandemand 8/5 Albreth Christensen af Skovby og 8/7 bolsmand Albreth Nielsen af Tværby var forlovere.

Om ægteparrets efterkommere, se tillæg 2.

Christen Albrethsen var en stout, lidt svær mand, venlig mod småkårsfolk og god mod børn. Han havde vanskeligt ved at udføre det hårde bondearbejde, måske var der noget i vejen med lungerne. En søndag i slutningen af januar 1881 var han taget til gudstjeneste i Bregninge kirke, der var kold og vistnok uopvarmet. Han kunne ikke tåle kulden og var syg, da han kom hjem. (Meddelt af datteren 2/2 Anne Lauritsen til forf.) Han døde efter nogle dages sengeleje af lungebetændelse, 56 år gammel, og efterlod sig enke og 4 umyndige børn, hvoraf 2 var ukonfirmerede. Enken fik tilladelse til at hensidde i uskiftet bo med børnene, se skifteprotokollen for Mø for 2. februar og 16. marts 1881, bo 184/80-81.

4/4 Maren Nielsen, født i Vester Bregninge (Tværby) 24. oktober 1835, døbt i Bregninge kirke 25. s. m., død på Sandager 14. februar 1906 og begravet i Bregninge 19. s. m.

Forældre: 8/7 Albreth Nielsen og 8/8 Anne Pedersdatter.

Af dåbsfaddere kan nævnes: Ungkarl Peder Nissen Pedersen, f. i V-Br. 30. august 1810, død sst. 1. april 1900, barnets morbroder, ungarl Anders Berent Nielsen, f. i V-Br. 7. april 1819, halvbroder til dåbsbarnets fader og ifølge folketællingerne af 1835 og 1840 tjenestekarl på dennes gård; samt pigerne Anne Nissen og Anne Christensen fra V-Br.

Knap 22 år gammel viedes hun den 15. oktober 1858 til den 11 år ældre 4/3 Christen Albrethsen og ikke længe efter må de være flyttet ind i den nyopførte gård på Sandager, beliggende i Skovbymark, syd for landevejen.

TREDJE SLÆGTLED: BEDSTEFORÆLDRE.

I ægteskabet fødtes 10 børn, se tillæg 2.

Ved mandens død var Maren Nielsen 45 år gammel. Hun fortsatte med driften af gården, indtil 1884, da hun bortforpagtede den til svigersønnen Hans Pedersen. Efter at han i 1894 havde overtaget det lille parcelsted Sækmosé var det nærmest gårdarvingen Albert Christensen, - 1904 navneforandring til Sandager - der stod for styret. Ved skøde lyst 8. august 1900 overtog han ejendommen mod at udstede pantebreve på tilsammen 11.000 kr. til sine søskende Albert Nielsen Christensen, 1907: tilføjet slægtsnavnet Sandager, og 2/2 Anne Christensen og mod at udrede en aftagt til moderen.

Maren Nielsen var en gudfrygtig, energisk og flittig kvinde, hvis store væv sjældent tav stille. Men 6 børns død i den spæde alder og mandens død i 1881 kastede mørke skygger over hendes liv. Også tabet af Sønderjylland i 1864 gik hende nær til hjertet. Hun døde 70 år gammel. Dødsårsagen var vistnok kræft. - Om skiftet efter hendes død, se skifteprotokollen for Ærø, bo 191/1905-6, for 14. febr. 1906, s. 268 og s. 273.

FJERDE SLEGTLED: OLDEFORÆLDRE.

O l d e f o r æ l d r e .

3/1 Laurits Hansen (Lars), født 14. septbr. 1799 i Røndal, Søby sogn, (Herremarken), døbt 15. s. m. i Søby kirke, død 31. decbr. 1875 i Røndal, begravet 4. januar 1876 i Søby.

Forældre: 16/1 Hans Lauritsen (Larsen) og hustru 16/2 Karen Hansdatter.

Laurits Hansen er den første person, der er født på det parcelsted i Røndal, der nu betegnes som matr. nr. 29 a af Søbygårdsmark. Røndal er en del af Herremarken, d.v.s. de nord for Søbygård beliggende herregårdsmarker, der ved adstyknngen i 1772 blev selvstændige småbrug.

Ved folketællingen af 13. febr. 1803 for Søbygårdsmark, Søby sogn, Nordborg amt, står Laurits Hansen med forældre opført som den 19. familie. Ved ft for 1835 findes han ikke opført på parcelstedet - han boede da i Søby hos svigerforældrene 16/3 hm Rasmus Rasmussen og hustru 16/4 Margrethe Andersdatter - men ved tællingerne i Søbygårdsmark i 1840, 1845, 1855 og 1860 er han igen på listen og betegnes nu som husfader på ejendommen.

11. maj 1834 blev han i Søby kirke viet til 8/2 Anne Kathrine Rasmusdatter. I ægteskabet fødtes 2 sønner, ovennævnte 4/1 Hans Lauritsen (Larsen) og Rasmus Lauritzen, født 4. oktbr. 1839 i Røndal, døbt 7. s m i Søby kirke, død 12. april 1930 i byen Neustadt i Holsten og begravet der.^{*)} Efter hustruen Anne Kathrines død i Røndal 5. juli 1846 ægtede Laurits Hansen den 15. januar 1847 i Søby kirke Marie Kristine Madsen, født 9. septbr. 1814 i Søby, død 6. juni 1902 i Røndal og begravet 10. s m i Søby, datter af indsider Mads Jensen i Søby og hustru Karen Christensdatter. En søn, Mads Jensen Lauritsen, fødtes i Røndal 23. februar 1848 og døbt i Søby kirke den 26. s m. Mads Jensen Lauritsen døde i Røndal den 28. august 1879, kun 31 år gammel, lidende af gulsot. Han efterlod sig enke Maren, f Madsen, født 29. septbr. 1844 i Stenagre, Søby sogn og 2 små børn Marie Lauritsen, f. 10. decbr. 1876^{**)} og Laurits Hansen Lauritsen, f. 21. decbr. 1877.

*) Efter ham og hustruen Ellen Pedersen, f. 4. novbr. 1841 i Røndal, Søby sogn, findes adskillige efterkommere i Holsten (Krüger-familien).

***) gift med parcell. Hans Christian Hansen i Stenagre, Søby sogn, f. 1878.

FJERDE SLÆGTLED: OLDEFORÆLDRE.

8/1 Laurits Hansen efterlod intet til skifte, jfr. skifteprotokollen for Ærø for 31. decbr. 1875, hvor dødsfaldet er anmeldt under nr. 250/1875.

8/2 Anne Kathrine Rasmusdatter, født 5. decbr. 1807 i Søby, døbt 13. s. m. i Søby kirke, død 5. juli 1846 i Røndal og begravet i Søby 7. s. m.

(Forældre: Inderste, senere husmand 16/3 Rasmus Rasmussen i Søby og hustru 16/4 Margrethe Andersdatter. Faderen stammede fra Ommel, Marstal landsogn, hvor han i ft. for 13. febr. 1803 findes anført som den ældste ugifte søn, gående i sit 23. år. - Ved nytår 1806 bor han i Søby.)

I en alder af 26 år blev hun gift med den 8 år ældre Laurits Hansen fra Røndal, der ernærede sig som daglejer i Søby. Forlovere var fædrene 16/3 hm Rasmus Rasmussen i Søby og parcellist 16/1 Hans Lauritsen fra Røndal.

Efter 12 års ægteskab døde hun på parcelstedet i Røndal 38 år gammel efterladende sig mand og 2 sønner på hhv 11 og 6 år.

8/3 Hans Albrethsen (Albertsen), født 10. marts 1810 i Skovby, Br. sogn, døbt 11. s. m. i Br kirke, død 4. maj 1884 i Snorlykke, Søby sogn og begravet i Søby.

(Forældre: 16/5 hm Albreth Nissen i Skovby og hustru 16/6 Karen Hansdatter.- Ved dåben blev han båret af Ellen Pedersdatter. Faddere var Jakob Ernst Mikkelsen, Lars Pedersen, Hans Madsen, Ellen Pedersdatter og Sidsel Clausdatter. Jakob Ernst Mikkelsen, hm i Skovby, født 1770, var halvbroder til moderen 16/6 Karen Hansdatter, se nærmere ved omtalen af hende.)

Hans Albrethsen fødtes på gården matr. nr. 5 af Skovby og var andet barn i en søskendeflok på 9. Ejendommen blev overdraget til den ældste søn Nis Albrethsen, født 30. decbr. 1807.- Hans Albrethsen modtog 7. marts 1837 "kjøbebrev" på parcelstedet matr. nr. 26 af Søbygård af hartkorn 5 skp 2 fdk. 2 $\frac{1}{4}$ alb. - Det var et sted til et par køer, men ikke dengang stort nok til at holde hest, beliggende i Snorlykke.

29. juni 1834 blev han i Br kirke viet til 8/4 Kirsten Berentsdatter fra Leby. Forlovere var 16/5 Albreth Nissen og hm Mads Jakobsen fra Leby - brudens stedfader, se nærmere ved omtalen af 16/8 Kirsten Mikkelsdatter. - Af folketællingen for 1. febr. 1835 for Skovby, Br sogn, 15. bolssted, fremgår, at Hans og Kirsten samt deres førstefødte, datteren Karen boede på 16/5 Albreth Nissens ejendom.

FJERDE SLÆGTLED: OLDEFORÆLDRE.

Børn i Hans Albrethsens og Kirsten Berentsdatters ægteskab:

Karen Hansdatter, født 7. august 1834, se foran (4/2)

Bernt Andersen Hansen, og

Albert Nissen Hansen.

Hans Albertsen drev parcelstedet, indtil han ved skøde af 1. maj, lyst 3. maj 1871 afhændede ejendommen til sønnen Bernt for 500 rigsdaler rigsmønt og en aftagt. Parcellen i Gammellokke skulle dog overdrages til broderen Albert uden vederlag, når han fyldte 25 år. Endelig skulde Berent udrede 450 rigsdaler til søsteren Karen Hansdatter, 4/2, og 50 rigsdaler til Albert, der ved parcellens overdragelse endvidere skulle have udleveret 1 ko, 2 dyner fyldt med fjer, "det jærnbådede skrin og et andet skrin".

Vilkårene for ejendomsoverdragelsen svarede iøvrigt nøje til bestemmelserne i et testamente oprettet 14. februar 1870 i Snorlykke af Hans Albertsen og Hustru, se notarialprotokollen for Ærø herred for 1867 til 1880, side 80.

Aftægtskontrakten mellem Berent Andersen Hansen og faderen Hans Albrethsen af 1. maj 1871 - hustruen var da død - indeholdt bl. a. bestemmelser om, at aftægtsboligen skulle bestå af en stue og et kammer med loftsrummet derover. Desuden fri kålhøve, et æbletræ og et pæretræ, "som bærer frugt". Årlig skulle der leveres ham 2 tønder rug, 2 tønder byg, 2 skæpper malt, 2 skæpper kogearter, 8 skæpper kartofler, 4 lispund huggerent flask med al ister, den halve indvold og det hele hoved. 16 pund godt fåre- eller kviekød, 2 fede gæs med fjer, 1 pund ugentlig smør om vinteren og $1\frac{1}{2}$ pund om sommeren, 1 kande nymalket mælk daglig hele året rundt, i håndpenge 10 rigsdaler, 8 pund hør, 3 høns i gårdsrummet, $\frac{1}{2}$ favn bøgebrænde, 2000 tørv og fri brændsel af stivningen. Endvidere fri bagen, bryggen og vask, fri opvartning i sygdom og alderdom og efter døden en fri begravelse.

Såvel skødet som aftægtskontrakten blev oprettet under iagttagelse af reglerne i Danske Lovs 5-1-7 om uskrivkyndige personer.

Når hjemmeslagtingens tid nærmede sig, hvæssede Hans Albrethsen sin lange kniv og stak med erfaren hånd grisen for slægt og venner - et hverv, som sviger-sønnen 4/1 Hans Lauritsen overtog.

Inden sin død forærede Hans Alb. sin navne dattersønnen Hans Albertsen Hansen sin slagtekniv. (Meddelt forfatteren af H.A.L. i påsken 1937. Efterlod intet til skifte, jfr. skifteprotokollen for Ærø 1878-86 for 5. maj 1884, bo

FJERDE SLÆGTLED: OLDEFORÆLDRE.

8/4 Kirsten Berentsdatter, født 30. decbr. 1808 i Herremarken, Søby sogn, døbt nytårsdag 1809 i Bregninge kirke, død 25. april 1870 i Snorlykke, Søby sogn, 61 år gammel.

Forældrene var 16/7 Bernt Andersen, "parcellist i Herremark" og hustru 16/8 Kirsten Mikkelsdatter.

Ved dåben den 1. jan. 1809 blev barnet båret af Anne Jakobsdatter. Kirkebogen for Bregninge på Ærø for 1787-1815 oplyser yderligere, - uden nævnelse af stilling og bopæl, - at Christian Nissen, Hans Pedersen, Hans Eriksen, Maren Andersdatter og Anne Nielsdatter var faddere.

Christian Nissen er vistnok gårdmanden på Kattekær, født omkring 1775, broder til 16/5 Albreth Christiansen fra Skovby. Hans Pedersen er antagelig helbolsmanden i Skovby med tilnavnet major, ane 32/11, gift med dåbsbarnets mormoder Kirsten Knudsdatter, ane 32/12 (dennes 2. mand, ikke morfar til 8/4 Kirsten, men til 8/3 Hans Albrethsen), Maren Andersdatter er vel en søster til faderen 16/7 Bernt Andersen, hvis fader 32/13 hed Anders Hansen og ved sønnens fødsel boede i Skovby, men ifl. mandtalslisten af 1789 var parcell. i Snorlykke. Kirstens fader dør, da hun er knap 19 år, og den unge pige og hendes 4 søstre får deres hjem hos stedfaderen bolsmand Mads Jakobsen i Leby. 25 år gammel bliver Kirsten gift med 8/3 Hans Albrethsen, parcellist i Snorlykke, med hvem hun fik 3 børn, og som overlevede hende i 14 år. Enkemanden hensad i uskiftet bo, se skifteprotokollen for Ærø for 26. april 1870, bo nr. 88/1870. (Skifteretten i Æreskøbing).

8/5 Albreth Christensen, født 17. oktbr. 1787, døbt 21. s m i Br. kirke, død 24. febr. 1863 i Skovby og begravet 2. marts s å i Br. Bolsmand og sandemand.

Forældre: Forældre bm og sm 16/9 Christen Albrethsen i Skovby og hustru 16/10 Anne Rasmusdatter fra Ø.-Br. I barnets dåbsattest kaldes moderen Anne Christensdatter, men det skyldes måske, at såvel hendes mand som hendes far hed Christensen til efternavn.

8/5 Albreth Christensen blev ved dåben båret af Birthe Hanses. Som fadder nævnes Nis Christensen (Christiansen). Antagelig er det 32/9 bm Nis Christiansen, hvis hustru 32/10 Kirsten Albrethsdatter var søster til dåbsbarnets fader 16/9 Christen Albrethsen. (Aneforskydning). Fadderen Mathies Pedersen er måske søn af Peter Mathiesen i Skovby, der var gift med Maren Albrethsdatter, søster

FJERDE SLÆGTLED: OLDEFORÆLDRE.

til 16/9 Christen Albrethsen, bm og sm i Skovby, se under omtalen af ham rederegørelsen for skiftet af 6. og 9. oktober 1773 efter afdøde Alb-reth Christensen, 64/19 lig 32/17 "fordum bm i Skovby" og enken Gie (Giede, Gye) Andersdatter 64/20 lig 32/18. I skiftet nævnes en anden søn af Peter Mathiesen, nemlig Albert Petersen.

I aug. 1796, da 8/5 Albreth Christensen er 8 år, døde moderen, og faderen giftede sig igen. 25. jan. 1815 overtog Albreth Christensen 27 år gl. bolet, se under omtalen af ane 16/9. Nogle måneder efter, den 11. juni 1815, viedes han i Br. kirke til pigen Anne Maria Albrethsdatter, se 8/6.

Forlovere var bm i Kattekær Christian Nissen og parcell i Lebykobbøl Peder Christensen.- Brudgommens fader, der døde godt et års tid efter brylluppet, har sikkert været for gammel og svagelig til at møde som forlover, og brudens fader var død, hvorfor Peder Christensen, vistnok hendes farbroder, påtog sig hvervet.

Albreth Christensen var sandemand i Skovby. Hans store børneflokk omtales nedenfor sammen med hustruen. 3 år før sin død delte han ejendommen og afhændede den til to af sønnerne, Peder og 4/3 Christen Albrethsen, hvorefter han gik på aftægt sammen med hustruen. Aftægtskontrakten fra Peder Albrethsen blev oprettet 28. oktober 1861 og lyst på hans parcel, matr. nr. 3 af Skovby, kontrakten fra 4/3 Christen Albrethsen blev udstedt 7. jan. 1860, lyst 20. decbr. s. å. og protokolleret i biprotokol VI -6 (Landsarkivet, Odense).

8/6 Anne Maria Albrethsdatter, født 4. november 1796 i Tværby, døbt 6. s. m. i Bregninge kirke, død 22. januar 1869 i Skovby og begravet 27. s. m. i Bregninge.

Forældre 16/11 og 16/12, bm Albreth Christensen i Tværby og hustru Bodil Madsdatter. Faddere var Anne Madsdatter fra Leby, der bar barnet (antagelig barnets moster), Albreth Christensen, Jens Christensen, antagelig farbroder, Christian Nissen (bm på Kattekær, forlover ved brylluppet 19 år senere), Mette Mikkelsdatter (søster til nabokonen Anne Mikkelsdatter, der var gift med 32/27 bm Albreth Christensen - dennes 2. hustru og ikke ane), og Sidsel (Zidsel) Jørgensdatter.

Hun var født på den såkaldte "Lykkemandens gård" i Tværby, nævnes i folketællingen af 13. febr. 1803 som nr. 2 i rækken af børnene og gik da i sit 7. år.

Hun var kun 18. år gl. - kirkebogen siger 20 - da hun den 11. juni 1815 i

FJERDE SLEGTLED: OLDEFØRELDRE.

Bregninge kirke ægtede Albreth Christensen fra Skovby.

10 børn kendes, alle med undtagelse af den den 28. oktober 1831 hjemmedøbte Peter døbt i Bregninge kirke:

1. Anne Albrethsdatter, født 20. april 1818, døbt 26. s. m. 22 år gl. ernærede hun sig ved vævning på faderens ejendom, se folketællingen for 1840, 21. bolssted i Skovby, Bregninge sogn. (Rigsarkivet). Ægtede parcellist Mads Christensen, Hollanderstedet, V. Bregninge, hvor hun døde 26. jan. 1907 89 år gl., efterladende sig 5 børn, hvoraf kendes 3 sønner, Christen, f. 18/4 1841, d. 25/3 1913, Albert, f. 15/6 1852 og Peder Madsen Christensen, f. 11/3 1859.
2. Bodil Albrethsdatter, født 9. marts 1820, døbt 12. s. m., gift med parcellist Rasmus Madsen i Starmose (matr. nr. 51 Søbygårdsmark), død som enke 7. febr. 1870, efterladende sig en 11 års søn, Mads Josefsen Madsen, som efter moderens død blev opdraget hos morbroderen på Sandager. Om skiftet, der giver mange oplysninger om indboet, se skiftebogen for Ærø herred for 7. og 8. febr. samt 7. maj 1870, bo 24/1870.
3. Maren Albrethsdatter, født 16. septbr. 1822, gift 1° med Albert Jørgensen Avlbjerg, Br. sogn, siden Søby og 2° 27. febr. 1874 med gårdmand Hans Madsen, f. 13. juni 1819 i Havrekobbøl, matr. nr. 2 af Søbygårdsmark "Skovridergården", Søby sogn. Vielsen fandt sted i hjemmet iflg. bevilling af 2/2 1874. Død 10. jan. 1891 i Havrekobbøl, begr. 15 s. m. i Søby. Ingen børn.
4. Christen Albrethsen, se side 17 om 4/3, f. 1. oktbr. 1824.
5. Albreth Christensen, født 20. august 1826, døbt 27. s. m., gårdmand og sognefoged på Lyø, død 16. januar 1908, begr. 23. s. m. på Lyø. Viet i Lyø kirke 1. novbr. 1860 til Maren Jakobsdatter, født på Lyø 21. oktbr. 1833, døbt 3. novbr. s. å. i Lyø kirke, død 24. juni 1902 og begravet 30. s. m. på Lyø, datter af gårdfæster Jakob Pedersen og hustru Anne Kathrine Pedersdatter.
6. Mads Christiansen Alberthsen, f. 27. septbr. 1829, død 19/7 1916 i Vårbjerg Bregninge sogn. Gift med Maren, f. Albertsen fra Skovby, død 25. april 1908. Var snedker og murer, boede i Godthåb, Bregninge sogn, og kaldtes Mads Kovlbæk. 5 børn.

FJERDE SLÆGTLED: OLDEFORÆLDRE.

7. Peder Alberthsen, født 28. oktober 1831, hjemmedøbt, død $\frac{1}{2}$ time efter fødselen.
8. Peder Alberthsen, født 6. decbr. 1833, døbt 8. s. m., død 14. novbr. 1875 som ejer af matr. nr. 3 i Skovbymark, jfr. Ærø herreds skifteprotokol 1871-78, s. 967, bo 205/1875. 2 døtre.
9. Gie (Egidia) Albertsen, gift Jensen, født 11. oktbr. 1836, døbt 16. s. m., død 3. marts 1906, som enke efter møller i V. Bregninge Jens Andersen Jensen. 3 døtre.
10. Rasmus Albertsen, f. 14. april 1839, døbt 21. s. m. død 5. juli 1919 i Skovbymark. Gårdejer, først i Søby, siden i Skovbymark. Deltog som soldat i krigen 1864. Gift med Karen, f. Pedersen, født 13. maj 1848 i Bregninge sogn, død 5. juli 1927. Se skiftet efter hendes moder 16/16 Anna Nisdatter. Ingen børn.

Fra sit 21. til sit 42. år fødte Anne Marie Albrethsdatter således 10 børn, hvoraf 9 voksede op. Ved sin død var hun 72 år gammel. Hun efterlod intet til skiftebehandling, se skifteprotokollen for Ærø herred 1869 - 23. januar, bo 12/1869.

Ejendommen var 9 år tidligere udstykket og overdraget til de ovenfor nævnte sønner Christen, 4/3, og Peder.

8/7 Albreth Nielsen, født 31. oktober 1810, døbt formentlig søndag den 4. novbr. s. å. i Bregninge kirke, død 4. juni 1864 og begravet 7. s. m. i Bregninge.

Kirkebogen (Landsarkivet for Fyn) oplyser, han er døbt 19. søndag efter trinitatis (den 28. oktober), men dette er vistnok en fejlskrivning for 20. søndag efter trinitatis.

Forældre: 16/13 bm Niels Andersen i Tværby og hustru 16/14 Maren Albrethsdatter. Ved dåben blev han båret af Anne Albreths. Faddere var Jens Møller, Hans Nissen, Albreth Pedersen, Maren Christensdatter og Margrethe Christensdatter. Gudmoderen Anne Albreths er måske morfaderen 32/27 Albreth Christensens anden hustru Anne Mikkelsdatter fra Skovby, søster til 16/8 Kirsten Mikkelsdatter og $\frac{1}{2}$ søster til 16/6 Karen Hansdatter.

Faderen døde 1. juli 1832, da Albreth, der var den næstældste søn, kun var 21 år; i en tidlig alder kom han derfor til at overtage bolet matr. nr. 14 af V-Br.

FJERDE SLÆTLED: OLDEFORÆLDRE.

(Den ældste søn Christen Knudsen Nielsen, født 8. febr. 1808, døde 9. juni 1830 og blev begr. 12. s m.)

3. februar 1833 vies 8/7 Albreth Nielsen i Bregninge kirke, 22 år gammel, til den 2 år ældre 8/8 Anne Pedersdatter. Ved folketællingen af 1. febr. 1835 for Vester Bregninge betegnes han som bolsmand.

I ægteskabet var 6 børn: Maren Nielsen, født 9. novbr. 1833, døbt 10. s. m., død 24. august 1834, begr. 27 s. m. i Br. Maren Nielsen født 24. oktober 1835, 4/4, se foran. Niels Andersen Nielsen, født 26. juli 1838, død 11. febr. 1923, Anne Nielsen, født 20. januar 1841, død 18. januar 1860, Karen Nielsen, født 18. juli 1843, død 24. septbr. 1850, og Peder Nielsen, født 4. oktbr. 1847, død 15. marts 1852.

Albreth Nielsen blev 53 år gammel.

8/8 Anne Pedersdatter, født 7. novbr. 1807, døbt 15. s. m. i Bregninge kirke, død som aftagtsenke 1. april 1882 og begravet 8. s. m. i Bregninge.

Ved dåben blev hun båret af Trine Nisdatter. Faddere var bl. a. Peder Nissen (barnets farfar, ane 32/29, døbt i Br. k. 4. novbr. 1744, død 64 år gl. i V-Br. Skifte 16. novbr. 1808) og Rasmus Pallesen (fra Sobye, f. 1783, hvis moder Anne Margrethe Madsdatter, 1754-1823, var søster til dåbsbarnets morfar 32/31 Nis Madsen,).

Forældre: 16/15 Peder Pedersen og 16/16 Anne Nisdatter.

Hun voksede op sammen med to søstre og tre brødre på sin fader sandemanden og kirkeværgens bol, den gamle gård, der ligger overfor Bregninge præstegård, matr. nr. 3 af V.Br.

Ifølge vielsesattesten var hun 24 år, da hun den 3. februar 1833 indgik ægteskab med 8/7 Albreth Nielsen. Hun må dog have været 25 år. Hun overlevede manden i 17 år og døde i en alder af 74 år.

FEMTE SLEGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

T i p - O l d e f o r æ l d r e .

16/1 Hans Lauritsen (Larsen), døbt 6. oktober 1765 i Søby kirke, dod 5. sept. 1854 i Røndal, Søby sogn, og begravet 8. s. m. i Søby.

Forældrene var bolsmand 32/1 Søndre Laurits (Laurs) Hansen i Søby og hustru 32/2 Cæcil (Cecilie, Sidsel) Christensdatter, datter af 64/3 Christen Albrethsen i Leby.

Som faderens tilnavn "Søndre" antyder, boede han på den søndre gård i Søby, senere betegnet som matr. nr. 3, skyldsat for hartkorn 2 tønder, 5 skæpper, 1 fjerdingkar, 1 $\frac{1}{4}$ album (Dommerkontoret i Eroskøbing). Gården nævnes også i register über brandkataster insel Arroë in anno 1777, general taxation, side 470 nr. 7. (Rigsarkivet).

Faderen Søndre Laurs Hansen var gift i hvert fald 3 gange. Første hustru var Elisabet Hansdatter, der blev begravet i Søby 23. september 1762 74 år gammel. Skifte 9. december 1762. Laurs Hansens stedson Knud Albertsen fik udlagt i arv efter moderen 135 rigsdaler og hendes gangklæder.

Den næste hustru 32/2 Cecilie (Sidsel) Christensdatter, døbt mikkelsdag 1741 i Br. kirke, datter af 64/3 Christen Albrethsen i Leby, indgik ægteskab med 32/1 Søndre Laurs Hansen, den 12. marts 1763. Hun dor 29 år gammel 1770 efterladende sig 3 børn: Elisabet, født 1763, 16/1 Hans Lauritsen, døbt 6. oktober 1765 og Christen, født 1769. Skifte fandt sted 26. juni 1770. Der registreredes og vurderedes bl. a.

9 fag sædehus	18 rigsdaler	skillings
12 " andet hus	20 "	
6 " ladehus	10 "	
3 " hus østen i gården med loft .	4 "	
5 " hus sønder i " " både nyt og gammelt tommer, som var beskikket til dets reparation	4 "	8 "
2 " vognskjul		40 "
7 heste og klodte	95 "	

FEMTE SLEGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

1 ko	8 rigsdaler	-	skilling
10 får	12 "	32	"
<hr/>			
Aktiver ialt	376 rigsdaler	17 $\frac{1}{4}$	skilling
Passiver	226 "	24	"
<hr/>			
Formue	149 "	41 $\frac{1}{4}$	"

Heraf modtog faderen 74 rigsdaler og hver af børnene 37 rigsdaler. Det bestemtes derhos, at den ældste søn Hans Lauritsen skulle have fri adgang til et får og lam i boen, indtil han opnåede den alder, da han kan forsyne samme får og sig selv.

12. august 1770 giftede enkemanden sig med pigen Bodil Pedersdatter. 20. april 1772 fødtes en søn, Peder.

16/1 Hans Lauritsen følte sig forfordelt fordi han ikke som ældste søn overtog den søndre gård i Søby, men måtte lade sig nøje med herregårdsparcellen matr. nr. 29 af Søbygårdsmark, beliggende i Rondal. Til gården hørte således den store mark, der mod nord strakte sig til Søby nørrevej og mod øst grænsede til "Herrens Dige", skellet mellem Søbygårdsmark og Sobymark. Hen over denne mark førte en fodsti fra Rondal til Søby. Når Hans Lauritsen gik ad stien, hørte han det ham, at hans fædrenejord nu var på andre hænder. (Meddelt forfatteren af Hans Lauritsens sønnesøn Hans Albertsen Lauritsen, f. 27. decbr. 1870), der havde beretningen fra sin farfader Laurits Hansen, 8/1 død i Rondal 31. decbr. 1875.

Søndag den 12. november 1797 blev 16/1 Hans Lauritsen, 32 år gammel i Søby kirke viet til 16/2 Karen Hansdatter, også fra Søby (Haven). Bruden var 20 år. Det følgende forår må de have påbegyndt byggeriet i Rondal. I hvert fald flyttede de ind i huset i 1799. Stue- og staldhus var efter slesvigs skik bygget ud i en længe. Inden bebyggelsen kunne påbegyndes skal der have været kørt 700 læs fyld i grunden. se nærmere 2/1 L. H. Lauritsens håndskrevne erindringer, der opbevares hos proband L. C. Lauritsen i Rondal, Søby sogn.

Akademisk arkitekt Hans Lauritsen, Marstal, en sønnesøns sønnesøn af parcellist Hans Lauritsen i Rondal, har nærmere om huset oplyst:

Fra forstuen var der i den østlige væg indgang til ejerens lejlighed. Modsat indgangsdøren, som bestod af to halvdøre, altså i den sydlige væg, var adgang til aftægtslejligheden. Endelig var der mod vest dør til kleven.

FEMTE SLEGTLED: TIPOLDEFØRELDRE.

I sidste halvdel af 1800-tallet havde værelserne følgende udseende: I ejerens lejlighed kaldtes værelset mod nord "pissel" og var møbleret med en rød og en blå kiste under de to helfagsvinduer. Desuden var der et rødt skab og et skrin. I hjørnet mod den ene af husets to skorstene stod en lille kogekakkelovn. Fra pisselen førte en dør ind i dagligstuen mod syd. Den var forsynet med to alkover langs væggen mod loen. Over de rødmaledede alkover stod service opstillet i en tallerkenrække. Hver alkove var forsynet med skydelemme. Mellem alkoverne var plads til et lille skab, hvori brændevinsflasken og andre husholdningssager stod. - I alkoverne brugte man halm som underlag. Under halmen var fyldt op med ralsten, som rotter og mus ikke kunne opholde sig i. Mod syd vendte et vindue mod haven, mod vest var indgangsdør til mælkestuen og i stuens inderste hjørne en åben skorsten.

Aftægtslejlighedens forstue, et lille rum uden direkte lys, måtte tillige tjene som pissel. Her stod et skrin og en øltønde. Denne forstue lå bag ved den ovenomtalte forstue, og når man havde passeret disse to rum og gik til højre, kom man ind i aftægtsfolkenes dagligstue, der havde to vinduer mod haven. Derfra førte en dør ind til et lille rum med halvfagsvindue, hvor der har stået en seng. I dagligstuen var en bilæggerovn, opstillet ved siden af fyrstedet, der var åbent, og hvorfra indfyring i bilæggeren fandt sted. Blev der lagt i bilæggeren, lukkede man over det åbne fyrsted med en trælem. Længst bort fra vinduerne var anbragt to blåmalede alkover.

I kleven var en håndkværn til maling af korn. Den underste kværnsten lå på et træunderlag af form som en retvinklet trekant. Ved siden af kværnen var anbragt en hæk til 8 høns med siddestænger vinkelret på ydermuren. Afstanden fra hæk til loft var ca. 60 cm. Hækken blev slået op om dagen, og der blev skyllet ud efter hønsene, der vel, når lejlighed gaves, har pikket sig et korn fra kværnen. I det nordvestre hjørne af kleven stod saltkarret til opbevaring af slagtemaden. Ved gavlen var bolkedelen, d.v.s. bryggerkødelen, jfr. Hübertz side 245, og bageovnen opført, således at der var sideplads imellem, hvorfra man kunne fyre i det åbne ildsted. Skorstenen var muret på en bue, der spændte fra vestgavlen til dagligstuens skillevæg. Bagning skete 10-12 gange årligt.

Ildstedet var ca. 60 cm bredt, ca. 50 cm dybt og ca. 50 cm højt. Det var muret med åbent rum forneden til anbringelse af brændsel. På ildstedet stod en trefod til gryder. Endvidere var der en "snostang" til at hænge

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

gryderne i over ilden. Gulvet i kleven var store flade kampesten, i forstue og i det lille rum mod syd stampet ler, og iøvrigt mursten. Alle rum var hvidkalkede med mørkerøde lofter, bortset fra loftet i aftægtslejligheden, der var umalet.

Fra ejerens pissel var der adgang til loen, der desuden havde døre til det fri mod nord og syd. I loen var det vigtigste redskab hakkelsekisten, hvori strået blev sønderskåret. Når ikke den brugtes, hang den på den nordre udvæg ved siden af døren. Ind mod pisselen var der en lille ræk med bor og knive. Stod døren åben, var der lys nok til arbejdets udførelse.

I loen var der stampet lergulv, i stalden stenbelægning. Her holdt to køer og eventuelle kvier eller kalve til. Endvidere var der plads til et spand heste, når svogeren fra Haven besørgede pløjningen m. v.

Bygningen med gårdsplads og have har været omgærdet af diger. Der var to brønde, en i haven syd for huset og en østen for stalden i det sumpede terræn. Den sidstnævnte brønd blev gravet i et af "de tre tørre år", der vist faldt i 1847-50. I begyndelsen af 1900-tallet blev yderligere ud for kleven, nord for huset, muret en brønd, der forsynedes med en af snedkermester Lauritsen forfærdiget trykpumpe; den kunne fylde en spand med tre pumpeslag.

Trappestenen foran indgangsdøren var en utilhugget blå granitsten, der efter ombygningen i 1906 blev anbragt ved indgangslugen til det nu nedrevne roehus og stadig ligger der. Forandringen var vel foranlediget af, at den gamle sorte indgangsdør blev erstattet af grønne dobbeltdøre med glastruder og derefter var den smukke natursten ikke mere bred nok.

Foran indgangsdøren stod et pæretre, "gaseavlén". Træet tjente som solid tøjrepæl for de skiftende gaser.

(Ad side 30, midten: Ifølge Bøggild-Andersen og C. J. Wolf: Fra fortids-hytte til nutidshjem, København 1950, side 155, var bilæggerovnen en udvidelse af køkkenildstedets åbne skorsten. I stedet for at anskaffe to ovne og fyre i disse, var det mere besparende at udbygge køkkenildstedet således, at det gik gennem skillevæggen ind i opholdsstuen. Over den del af ildstedet, som gik ind i stuen, lavedes en lukket overbygning, hvis bund lå i niveau med ildstedets. Fra ildstedet skubbedes gløderne ind i udbygningen, bilæggerovnen, der således opvarmede opholdsstuen.

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

- Det ser dog ud til, at bilæggerovnen i det gamle hjem i Røndal ikke opvarmede stuen ved siden af, men gav lunhed i selve stuen, hvor ildstedet var anbragt. Forf.s anm.)

I folketællingen (affattet på tysk) af 13. februar 1803 for Søbygårdsmark, Søby sogn, Nordborg amt (efter 1864: Svendborg amt) findes som den 19. familie opført Hans Lauritsen og hustruen Karen samt sønnen Laurits Hansen.

Foruden 8/1 Laurits (Lars) Hansen, født 14. september 1799 havde ægtefællerne følgende børn: Sidsel Hansdatter, født 20. juli 1803, Hans Hansen, født 23. maj 1806, Gie og Ellen Hansdatter, begge født 10. august 1808, Christen Hansen, født 26. marts 1814, død 13. marts 1834 og Mads Hansen, født 1. september 1818, død 21. august 1830.

Af denne søskendeflok på 4 sønner og 3 døtre overtog Laurits ejendommen, de 6 andre døde vistnok barnløse. Hans Hansen blev boelsparcellist i Haven, Søby sogn, giftede sig med Kirsten Thomasdatter og døde uden at efterlade sig livsarvinger.- Ægtefællerne oprettede den 1. november 1860 i Ærøskøbing et gensidigt testamente, der efter mandens død blev tinglyst den 10. april 1867 som adkomst for enken for den hendes afdøde Mand Hans Hansen ifølge overladelsesakt af 23. maj 1837 tilhørende i matrikelen under nr. 15 skyldsatte parcel med bygninger i Haven, Søby sogn. (Panteprotokollen for Ærøskøbing m. v. 1867 - 1869, side 3, dommerkontoret i Ærøskøbing.) - Gie Hansdatter viedes 9. decbr. 1842 i Søby til enkemand snedker Christen Albertsen i Søby, død sst 7. juli 1856, 60 år gl.

Tvillingsøsteren Ellen Hansdatter, død i Søby 12. april 1877, ægtede en søbybo, husmand Laurits Christensen Lauritsen, der overlevede hende. Ægtefællerne oprettede testamente 18. juli 1869 (Skifteretten i Ærøskøbing).

De to yngste sønner, Christen og Mads, døde med 4 års mellemrum i en alder af hhv. 19 og 11 år. Efter det sidste dødsfald i 1834 har der næppe længere været ungdom i det lille husmandshjem i Røndal. Af folketællingen 1. februar 1835 for Søbygårdsmark, Søby sogn, fremgår, at det 12. parcelsted nu kun var beboet af Hans Lauritsen og hustruen Karen Hansen, gående i deres 70. og 58. leveår.

16/2 Karen Hansdatter, døbt 17. august 1777 i Søby kirke, død 2. november 1841 i Røndal, 64 år gammel, begr. 5. s. m. i Søby.

(Hun var datter af bolsmand 32/3 Hans Madsen og hustru 32/4 Gie Hansdatter, boende på den gård i Haven, der senere betegnes som matr. nr. 9^a. Hans og Gie blev

FEMTE SLEGTLED: TIPOLDEFØRELDRE.

viet i Bregninge kirke den 3. januar 1773. Hans må være født ca. 1738, men det er ikke lykkedes at finde hans fødsel i kirkebogen, hvor tilførsler fra 1737 og en del af 1738 mangler. Han blev begravet i Søby den 30. januar 1808, 70 år gammel. Gie, der var datter af 64/7 Hans Pedersen Kådner i Leby, blev døbt i Bregninge kirke mikkelsdag den 29. september 1752. Hun døde 4. juni 1830 og blev begravet i Søby 8. s. m. Kirkebogen oplyser, at hun ved dødsfaldet var 79 år gammel og betegner hende som enke efter halvboelsmand Hans Madsen fra Haven. Bølsmand Hans Madsen og hustru Gie havde foruden Karen følgende børn: Mads, døbt 1775, 4. søndag efter helligtrekonger, Synne Elisabet, døbt 1779, 22. søndag efter trinitatis, begravet 1782, 2. søndag efter påske, Hans, døbt 1782 2. søndag efter påske (altså samtidig med, at søsteren blev begravet), Peder, døbt 1784, 8. søndag efter trinitatis, Synne Elisabet, døbt 1787, 10. søndag efter trinitatis og Ellen, døbt 1790, 25. søndag efter trinitatis. De sidste to angives i kirkebogen udtrykkelig født i Haven, og de optræder som faddere til Karens børn Hans og Ellen. (Venligst meddelt af arkivar Seesten, landsarkivet, Odense.)

16/2 Karen Hansdatter blev den 12. november 1797 i Søby kirke viet til ungkarl 16/1 Hans Larsen (Lauritsen). Brudgommen var 32 og bruden 20 år. Ægteparret og deres 3årige søn 8/1 Laurits findes opført som den 19. familie i Søbygårdsmark ved folketællingen 13. februar 1803.

16/3 Rasmus Rasmussen, døbt 30. juni 1771 i Marstal kirke, død 4. august 1851 i Søby og begravet 8. s. m. sst., - ifl. Søby kirkebog (La) 77 år gl.

Faderen var ifl. kirkebogen (La) 32/5 Rasmus Rasmussen "i Marstal". - Vielsesattesten for 16/3 Rasmus Rasmussen angiver moderens navn som Anne Kathrine Christensdatter. I den på tysk affattede ft. 13. febr. 1803 for den 3. familie i Ommel, Marstal landsogn, kaldes hun Karen Rasmustochter, og det oplyses, hun ligestom manden - lever i sit 1. ægteskab. - Der er således ikke den bedste overensstemmelse i kilderne m. h. t. moderens navn.

Fadderne ved dåben den 30. juni 1771 var Rasmus Eriksen, Rasmus Christensen, Hans Rasmussen og Anne Marie Albertsdatter.

(Ifl. udskiftningsprotokollen for Ommel 1774 fik halvboelsmand Rasmus Rasmussen Agerley tildelt nr. 5 af areal 10 td 4 sk $4\frac{1}{2}$ /16 fdk. På udskiftningskortet, se Gråstens amts regnskabs- og udskiftnings-sager, (Ra), er den som nr. 5 betegnede gård beliggende ved et af Ommel bys led - deraf tilnavnet Agerled

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFØRELDRE.

eller Agerley. - I Register über Brandkataster der Insel Arroë in Anno 1794 (Ra) står under nr. 44 Rasmus Rasmussen Agerley beboelseshuset anført til 96 rd's værdi og stalden m. v. til 54 rd. - Da Rasmus Rasmussen var et såre almindeligt navn i Marstal landsogn, og da der også er tvivl m h t moderens navn, kan det spørgsmål med føje stilles, hvorvidt 16/3 Rasmus Rasmussens forældre er de ovennævnte. - Af de på Rigsarkivet opbevarede Gravensteinische Amts Extrasteuer Rechnungen 1799-1806 fremgår, at bm Rasmus Agerleds hjemmевærende familie bestod af:

1799	bm Rasmus Agerled,	hustru,	1 søn og 1 datter,	ialt 4 personer.			
1800	"	"	"	"	"	4	"
1801	"	"	2 sønner	"	"	5	"
1803	"	"	2	"	"	5	"
1804	"	"	(her mangler hustruen),				
			2 sønner og 1 datter,	"	4	"	
1805	bm Rasmus Agerled,	1 søn og 1 datter		"	3	"	
1806	"	"	"	"	3	"	

Disse oversigter blev lavet pr. 1. oktober. Sammenholdt med ft. pr. 13. februar 1803, 3. familie i Ommel, Marstal landsogn, er der en person for lidt den 1. oktober 1803. Folketællingen har 4 ugiftede børn: Rasmus, Hans, Claus og Ellen, hhv gående i deres 23. - 18. - 10.- og 19. år. 16/3 Rasmus Rasmussens alder svarer godt til, at han er født i 1771. Da han blev trolovet i Søby 3. jan. 1806, stemmer det med, at der i ovenstående oversigt kun er noteret een søn i 1805 og 1806, men to sønner i 1804. Da hustruen mangler i fortegnelsen for 1804, er hun vel død i tiden 1. oktober 1803 - 1. oktober 1804.)

Herefter findes det rimeligt at antage, at 16/3 Rasmus Rasmussens forældre er de ovennævnte, og at Rasmus Rasmussen engang efter 1. oktober 1803 er rejst hjemmefra og har taget ophold i Søby. Det gik ham godt i Søby, hvor han til at begynde med var inderste, men siden blev husmand, jfr. således ft 1. febr. 1835 for Søby by og sogn, 1. familie. (Ra).

16/4 Margrethe Andersdatter, døbt 28. november 1773 i Søby kirke, død 7. juni 1845 i Søby "70 år gammel" (Kirkebogen), begr. 10 s m i Søby.

(Hun var datter af bolsmand i Søby 32/7 Anders Nissen og hustru 32/8 Kirsten Jensdatter.) Faddere ved dåben var: Ellen Pedersens, Peder Nissen, Hans Hansen, Lars Christensen, Ellen Christensdatter og Karen Christensdatter fra Søby.)

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFØRELDRE.

Margrethe Andersdatter blev først gift med inderste Lars Nielsen i Søby. Dette ægteskab har ikke været af længere varighed, for den 3. januar 1806 forloves hun med ungarl Rasmus Rasmussen. Vielsen fandt sted den 2. februar 1806 i Søby kirke. Forlovere var Peder Rasmussen og Nis Andersen. Sidstnævnte var brudens ældre broder, døbt i Søby kirke 22. søndag efter trinitatis 1768. Foruden denne broder kendes en søster Maren Andersdatter, født 1766, en broder Jens Andersen, født 17. søndag efter trinitatis 1770 og en søster Margrethe Andersdatter, født 18. søndag efter trinitatis 1772.

16/5 Albreth Nissen blev døbt i Bregninge kirke 2. marts 1777 og døde i Skovby, Br. sogn, 10. april 1850, 73 år gl. Begravelsen fandt sted i Br. den 15. s m.

(Han var søn af bm i Skovby 32/9 Nis Christiansen og hustru 32/10 Kirsten Albrethsdatter. Af faddere ved dåben skal nævnes: Kådbo Peder Mathiesens hustru Maren Albrethsdatter i Skovby - barnets moster. Bm Rasmus Hansen, V-Br. og bm Peder Rasmussen, Ø-Br - han var gift med barnets moster Gie.

16/5 Albreth Nissens morbroder var 16/9 Christen Albrethsen. Sidstnævntes forældre 32/17 Albreth Christensen og 32/18 Gie Andersdatter er identiske med førstnævntes bedsteforældre på mødrene side 64/19 gift med 64/20, (aneforskydning)).

16. januar 1807 troløvedes 16/5 Albreth Nissen med 16/6 Karen Hansdatter (datter af bm i Skovby Hans Pedersen og hustru 32/12 Kirsten Knudsdatter). Forlovere var brudens fader og brudgommens ældste broder Christian Nissen. (Brudgommens fader 32/9 Nis Christiansen har måske været for affældig til at påtage sig hvervet. Han var døbt den 28. juli 1726 i Br. kirke, viet 3. juni 1764 til 32/10 Kirsten (Kirstine) Albrethsdatter, og blev begravet i Br. 20. oktbr. 1808.)

16/5 Albreth Nissens vielse til 16/6 Karen Hansdatter fandt sted i Br kirke 8. februar 1807. Ægteparret boede på den smukke vinkelformede gård, der ligger, hvor vejen fra Skovby i S-form svinger mod mejeriet. Gården har nr. 122 på et udskiftningskort fra 1774 (Ra). Nationalmuseets 3. afd. har fotograferet gården, og billederne kan fås for 2 kr. pr. stk. Ejendommen blev matrikuleret som nr. 5 af Skovby, Br sogn af hk 5 tdr, 2 skp 0 fdk $1\frac{1}{2}$ alb.

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

Albreth Nissen og Karen Hansdatters børn:

1. Nis Albrethsen, født 30. decbr. 1807, død 4. juni 1876, 68 år gl. på fædrenejgården, som var blevet ham tilskødet ved arveforlig af 20. oktober 1856. - Viet 8. juni 1840 i Br kirke til Karen Albertsen, død 8. marts 1875, 78 år gl.
2. Hans Albrethsen, født 10. marts 1810, se foran om ane 8/3.
3. Christian Albrethsen, født 2. maj 1812, død 10. maj 1895 på sin ejendom, matr. nr. 4 af Skovby, Br. sogn. Viet 7. decbr. 1834 til Kirsten Jakobsen, født 15. novbr. 1812, død 25. jan. 1876, datter af Jakob Ernst Mikkelsen, født 1770 i Br sogn, og hustru Anne Pedersdatter. - (Jakob Ernst Mikkelsen var søn af 32/15 bm i Skovby Mikkel Jakobsen og hustru 32/16 Kirsten Knudsdatter.)
4. Peder Albrethsen, født 18. maj 1816 i Skovby, død 14. august 1867 som parcellist på ejendommen matr. nr. 44^a af Søbygårdsmark, beliggende i Stærlose. Gift med Kirsten født Andersen.
5. Kirsten Albrethsdatter, født 1. jan 1819, viet i Br kirke 27. septbr. 1840 til parcell i Snorlykke Josef Madsen Hansen.
6. Bodil Albrethsdatter, født 1. august 1821, død 14. maj 1883 på Flintholmgård, Skovbymark, Br. sogn; viet 10. oktbr. 1841 til Jørgen Hansen, Flintholmgård, født 23. april 1814 i Skovby, død 30. novbr. 1900.
7. Karen Albrethsdatter, født 30. decbr. 1823, død i Stærlose 14. novbr. 1913. 21. juni 1844 viet til parcell. Peder Mathiesen Pedersen, født 5. febr. 1815 i Pilekær, Br sogn, død 28. marts 1894 i Stærlose.
8. Mikkel Albrethsen, født 2. novbr. 1826, parcell i Snorlykke. Gift med Karen Madsdatter, f. 16. august 1831 i Havrekobbel, Søby sogn, død 14. decbr. 1915 i Stenagre, Søby sogn. Ingen børn.
9. Anne Albrethsdatt., f. 9. oktbr. 1833, død 26. jan. 1873 i Havrekobbel, Søby sogn. Gift med gdr. Hans Madsen, f. 13. juni 1819 i Havrekobbel, Søby sogn, "Skovridergården" - dennes 1. hustru. 6 børn.

Fra denne søskendeflok nedstammer en talrig efterslægt, hvoraf mange er bosat i Bregninge og Søby sogne.

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

16/6 Karen Hansdatter, døbt i Bregninge kirke palmesøndag 1. april 1787, død 7. decbr. 1863 i Skovby og begravet 11. s m i Bregninge.

(Hun var eneste fællesbarn af helbolsmand i Skovby 32/11 Hans Pedersen (major) og hustru 32/12 Kirsten Knudsdatter, tidligere gift med bm i Skovby 32/15 Mikkøl Jakobsen, efter hvem der blev skiftet 1781, se aneoversigten. I sidstnævnte ægteskab var 5 døtre og 1 søn, se nærmere under 16/8 Kirsten Mikkelssdatter.

Ved Karen Hansdatters dåb hedder moderen ifl. kirkebogen (La) Kirsten Pedersdatter og ikke Knudsdatter. - Som påvist af Mikkøl Eriksen må her foreligge en fejl:

Ved skiftet 1760 efter hendes fader 64/23 Knud Hansen, bm i Skovby oplyses det, at hun er 14 år, og ved skiftet moderen 64/24 Mette Pedersdatter i 1795 nævnes hun også med tilføjende, at hun er gift med (32/11) bm Hans Pedersen i Skovby. - Ved skiftet efter Mikkøl Jakobsen i 1781 betegnes enken udtrykkeligt som Kirsten Knudsdatter.

Karen Hansdatters forældre blev gift kort efter skiftet i 1781, hvor den vordende ægtefælle ungarl Hans Pedersen fra Søby nævnes som formynder for den yngste datter i hustruens 1. ægteskab, ovennævnte 16/8 Kirsten Mikkelssdatter, døbt 28/6 1778. Mellem 16/6 Karen Hansdatter og den yngste af hendes 6 halv-søskende er der således en aldersforskel på en halv snes år. - Ifl. ft. af 13. febr. 1803 for Skovby, Br sogn er under den 61. familie opført bolsmand Hans Pedersen og hustru Kirstina Knutzen (Kirsten Knudsd.), begge gående i deres 57. år, hustruens ugifte børn af 1. ægteskab: Jakob Ernst Mikkelssen, gående i sit 33. år, og Mette Mikkelssen, gående i sit 35. år, ægteparrets datter Karen, der går i sit 16. år. Samt tjenestekarlene Hans Christensen og Hans Knudsen, gående i deres 24. og 20. år.)

4 år efter ft. 1803, den 8. febr. 1807, bliver den knap 20-årige Karen Hansdatter gift med 16/5 Albreth Nissen, bm i Skovby.

16/7 Bernt Andersen blev døbt i Bregninge kirke 1. april 1770, døde som parcellist i Størnøse den 10. decbr. 1827 og blev begravet i Br 15. s m.

(Forældre: Parcell i Skovby 32/13 Anders Hansen og hustru 32/14 Maren Berentsdatter, som var Anders Hansens anden hustru, jfr. ft. 13/2 1803 for Søbygård, Søby sogn, 44. familie i Snørlykke.

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFØRELDRE.

Faddere ved dåben: Anders Berentsen i Leby, Peder Hansen i Skovby (er måske bm Peder Hansen Låder eller Loder i Skovby, der var sandemand i 1773, jfr. ved omtalen nedenfor af 16/9 Christen Albrethsen skiftet af 9. oktbr. 1773 (La), ungarl Laurs Berentsen i Leby, ungarl Nis Hansen, Leby, og pigen Mette Henriksdatter fra Ø-Br.

Fadderne Anders Berentsen og ungarl Laurs Berentsen i Leby var halvbrødre til 32/14 Maren Berentsdatter med hvem de havde fælles fader: 64/27 lig 64/49 Bernt Hansen, halvbolsmand i Leby, Br sogn, søn af 128/53 Hans Jensen og hustru 128/54 Maren.

Bernt Hansens ægteskaber:

1° viet 5. marts 1727 til 64/28 Anne Kathrine Hansdatter, efter hvem skifte finder sted 13. oktbr. 1731. (La).

Børn: Tvillingerne Ingeborg (død 1731) og 32/14 Maren Berentsdatter, f 1739 g m 32/13 Anders Hansen i Skovby - dennes 2. hustru.

2° viet 1731, 22. søndag efter trinitatis 6. novbr., til 64/50 Bodil Andersdatter, der dør 1752. Skifte 18. oktober s å.

8 børn kendes, af hvilke skal nævnes:

ovennævnte fadder 32/25 Anders Berentsen (1737-1801), viet 1763, 23. søndag efter trinitatis til 32/26 Maren Hansdatter, efter hvem der skiftes 13. novbr. 1817 (La): Af deres børn skal nævnes anen 16/13 Niels Andersen, bm i Tværby, der således er halvfætter til 16/7.

3° viet 6. decbr. 1753 til Gertrud Lauritsdatter med hvem han fik en datter Bodil Berentsdatter, der ægtede en bolsmand i Bregninge.

Samtlige dåbshandlinger, vielser og begravelser er indført i Bregninge sogns kirkebog (La).

Iflg. kirkebogen boede familien i Skovby, da 16/7 Bernt blev døbt, men ifl. mandtalslisten af 1789 nr. 799 (Ra) er den flyttet til Søbygårdsmark, hvorved vel menes Snorlykke, jfr. ft. 13/2 1803. Flytningen har måske forbindelse med Søbygårds udstykning 1774.

31. oktober 1802 blev Bernt Andersen "af Herremarken" i Br kirke viet til pigen Kirsten Mikkelsdatter af Skovby. Forlover var brudgommens fader parcell Anders Hansen og brudens stedfader bolsmand Hans Pedersen (major) af Skovby. Om brudens afdøde fader bm Mikkel Jakobsen i Skovby, ane 32/15, se nedenfor ved omtalen af 16/8 Kirsten Mikkelsdatter.)

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFORELDRE.

16/7 Bernt og 16/8 Kirsten har lige kunnet nå at fejre sølvbryllup, inden manden døde i en alder af 57 år (Kirkebogen: 56 år), efterladende sig hustru og 5 døtre (se skifte af 6. marts 1828, La): Maren, Kirsten 19 år (ane 8/4, som blev gift med ane 8/3), Anne 15 år, Ellen 12 år og Sidsel $9\frac{1}{2}$ år. Af skiftet efter den ny mand Mads Jakobsen (skifte 19. septbr. 1839, La) fremgår, at steddatteren Maren blev gift med parcell Mads Clæusen, Stærmose, medens steddatteren Anne ægtede kådbo Knud Christensen, Leby.

16/8 Kirsten Mikkelsdatter blev døbt i Bregninge kirke den 28. juni 1778 og døde i Leby, Br sogn, den 18. februar 1839. Hun blev begravet i Br 22. s m.

(Forældre: Bolsmand i Skovby, Br sogn, 32/15 Mikkjel Jakobsen og hustru 32/16 Kirsten Knudsdatter. Af dåbsfadderne skal nævnes: Bm Mads Christiansen fra Leby (ane 32/23, fader til ane 16/12 Bodil Madsdatter og broder til ane 32/9 Nis Christiansen, bm i Skovby) og Karen Albrethsdatter. Karen Albrethsdatter er vistnok yngste søster til bm i Skovby Christen Albrethsen, ane 16/9, og svigerinde til 32/9 Nis Christiansen, der var gift med hendes søster 32/10 Kirsten, se ved omtalen af 16/9, skifte af 6. og 9. oktbr. 1773 efter afdøde bm i Skovby Albreth Christensen (ane 64/19 lig ane 32/17, hvori det oplyses, at den 25-årige Karen Albrethsdatter, skal forblive på bolet, sålænge hun ikke er i stand til selv at fortjene sit brød, og dér nyde sit forsvarlige underhold.

16/8 Kirsten Mikkelsdatter havde flg. ældre søskende:
Anne Mikkelsdatter, der blev gift med bm i Tværby 32/27,
Albreth Christensen - dennes 2. hustru og ikke ane,
Mette Mikkelsdatter (fadder til 8/6 Anne Maria Albrethsdatter), Jakob Ernst Mikkelsen (Fadder til 8/3 Hans Albrethsen), Karen Mikkelsdatter og Maren Mikkelsdatter.)

Da 16/8 Kirsten Mikkelsdatter er ca. 2 år gammel, dør faderen. Enken 32/16 Kirsten Knudsdatter, der sad tilbage med 6 uforsørgede børn, må have været en tiltrækkende kvinde, for kort tid efter dødsfaldet ægter hun den jævnaldrende ungarl 32/11 Hans Pedersen fra Søby og betegnes som hans hustru med anenr. 32/12. I ægteskabet fødes datteren Karen, se foran om 16/6 Karen Hansdatter.

16/8 Kirsten Mikkelsdatters levnedsløb lignede i nogen grad moderens 32/16 Kirsten Knudsdatter: De fik begge i deres 1. ægteskab en redefuld barn, især døtre, de blev enker med uforsørgede børn, og de blev godt gift igen.

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

Kirsten Mikkelsdatter, der sad med de 5 uforsørgede døtre, og næsten var 50 år gammel, blev den 20. april 1828 i Br kirke viet til den 51-årige bolsmand i Leby, enkemand Mads Jakobsen, søn af afdøde Jakob Ernst Madsen og efterlevende enke Karen Rasmusdatter fra Leby. Ægteskabet varede i 10 år, og Kirsten forstod at få Mads til at påtage sig hvervet som fadder, når nyfødte spædbørn blev holdt over døbefonten i hendes slægt, se således 4/2 Karen Hansdatters dåb 10. august 1834 i Br kirke. - At han er forlover ved steddatteren 8/4 Kirstens bryllup med 8/3 Hans Albrethsen den 29. juni s å er jo såre naturligt. Mads Jakobsen døde som aftægtsmand i Leby 18. februar 1839 "63 år gammel" iflg. kirkebogen. Samme dag kort efter manden døde Kirsten. Ægtefællerne blev begravet på Bregninge kirkegård den 22. s m.

Mads Jakobsens fader, Jakob Ernst Madsen var halvfætter til 16/8 Kirsten Mikkelsdatter. De havde fælles bedstefader bm og sm i Skovby, Br. sogn 64/29 Jakob Ernst Hansen, død 6. juli 1742, 68 år gl., (søn af 128/57 Hans Hansen Drejebo i Skovby og hustru 128/58 Ingeborg), men hver sin bedstemoder. Jakob Ernst Hansen's nedennævnte tvende hustruer:

Jakob Ernst Hansen var først gift med 1) Maren Rasmusdatter (datter af Rasmus Jensen) med hvem han blev trolovet søndag efter påske 1720. En datter af dette ægteskab, Kirsten Jakobsdatter, født 1725, død 1775, blev gift med Mads Albertsen i Leby efter hvem skifte fandt sted 17. juni 1755. Deres søn Jakob Ernst Madsen født 1750, død medio februar 1825, ægtede 1775 13. søndag efter trinitatis i Br kirke Karen Rasmusdatter, født 1753. Bm Mads Jakobsen f 1777 var en søn af dette ægteskab.

Maren Rasmusdatter døde i barselseng 14. november 1730, og 64/29 Jakob Ernst Hansen ægtede 1732 2) 64/30 (identisk med 64/48) Anne Hansdatter. I dette ægteskab fødtes 32/15 Mikkøl Jakobsen, der i sit ægteskab med 32/16 Kirsten Knudsdatter blev fader til 16/8 Kirsten Mikkelsdatter døbt 28. juni 1778 i Br kirke; efter sit 25-årige ægteskab med 16/7 Bernt Andersen indgik hun den 20. april 1828 ægteskab med Mads Jakobsen - dennes 3. hustru.

De kvindelige efterkommere efter de to Kirsten'er, ane 32/12 lig ane 32/16 og datteren ane 16/8, se oversigten foran, af hvilke jeg her haft den glæde at kende adskillige, har udmerket sig ved nydelige ansigter, smukke skikkelser, livlige temperamenter og varme hjerter. Der er da grund til at tro, at de to første Kirsten'er har haft samme charmerende egenskaber, og at de derfor blev så godt gift også anden gang. Den ene af 16/8's 5 døtre hed

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFØRELDRE.

selvfølgelig Kirsten, se ane 8/4, men hendes datter til afveksling Karen, se ane 4/2. Også disse to evadøtre var en pryde for deres køn. Da 4/1 Hans Lauritsen under Snorlykkes stivede (stynede) popler bejlede til den smukke Karen, måtte hun fra sin families side høre for hans udseende. Karen selv var dog godt tilfreds med den unge, stærkt byggede, kærnesunde kæreste med den kraftige næse og hage.

16/9 Christen Albrethsen, døbt 4. marts 1739 i Br kirke, død i Skovby, Br sogn 4. august 1816 og begravet i Br. 7. s m.

Forældre: 32/17 (lig 64/19, aneforskydning) bm Albreth Christensen af Skovby og hustru 32/18 (lig 64/20 aneforskyd.) Gie Andersdatter fra Søby.

Ved dåben blev Christen Albrethsen båret af Gye (Gie) Lasses af Skovby. Faddere var: Jørgen Andersen af Skovby (barnets morbroder), Christen Hansen af Søby, Ellen Henriksdatter fra Søby og Ellen Pedersd. i Skovby.

15. novbr. 1772 viedes han i Br kirke til den 10 år yngre 16/10 Anne Rasmussen, med hvem han var blevet trolovet i Ø-Br torsdag den 15. oktbr. s å. Forlovere var brudgommens fader 32/17 Albreth Christensen og hans morbroder ovennævnte Jørgen Andersen; endvidere Nis Christiansen fra Skovby (ane 32/9, gift med 32/10 Kirsten Albrethsdatter, som var søster til brudgommen) og Mads Christensen i Ø-Br, vistnok brudens farbroder. Sønnen 8/5 Albreth Christensen fødtes den 17. oktbr. 1787 - næsten 15 år efter ægteskabets stiftelse.

6. og 9. oktbr. 1773 er der dødsboskifte efter 32/17 Albreth Christensen og efterlevende hustru 32/18 Gie, for hvem broderen fornævnte Jørgen Andersen konstitueredes som lavværge. (La). Foruden 16/9 Christen Albrethsen var der følgende 6 arvinger:

Datteren Maren Albrethsd. g m Peter Mathiesen i Skovby (han havde leveret ligkisten for 1 rd. 40 sk., se skiftet).

Datteren Sidsel Albrethsd. g m Christen Thygesen i Leby.

Datteren Berthe Albrethsd. g m Hans Hansen i Søby.

Datteren Kirsten Albrethsd. g m Nis Christiansen, Skovby,

se ovenfor om ane 32/10 g m 32/9. Datteren Gie Albrethsd. g m Peder

Rasmussen Ø-Br og datteren Karen, der var lidt svagelig eller måske lidt sær,

og for hvem broderen er formynder. - Det er sikkert af hensyn til hende,

at skiftet foretages offentligt.

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFØRELDRE.

Tilstede var endvidere Jørgen Andersen og Peder Loder (Låder), sandemænd i Skovby samt Rasmus Hansen og Christen Albrethsen, sandemænd for Bregninge.

Af skiftet fremgår, at ejendommen har haft 10 fag indhus, 16 fag lo og lade, 6 tørverum og 3 andre rum. Af det registrerede løsøre skal nævnes: 6 heste, 1 kloth, 5 køer og nogle kvier, vogne, 1 tørvekærre, harver, plove, 1 vinfadtønde, 2 kværne, forskellige kar, truge, spande, flere bryggerkedler, deraf en af kobber på 3 lispund og 2 pund a 16 skp vurderet til 14 rdl 32 sk. (ca. den halve værdi af en hest, der vurderedes til 30 rdl.), 3 får med lam, 2 grise, 20 gæslinger, sibøtter, mælkespande, øltønder, 1 garnvinde, 1 haspetræ, grynsold, hårsold og bygsold, 1 stilletræ, 8 stk. mejetøj, 4 artejern, standtønder, sække, madkurv, hakkebrædt, øltønder, 1 haspe, 41 tdr. rug, 55 traver byg, 55 traver andet korn, 77 traver havre, 4 tdr. ærter, 1 td. bønner, 18 pund kløverfrø. Mikkel Høg i Leby og Mads kirkevæрге i Bregninge skyldte boet nogle mindre beløb.

Af boets passiver skal anføres, at 16/9 Christen Albrethsen havde et tilgodehavende på 108 rd. ligesom 4 af søstrene havde krav på tilsammen 125 rd.

Til deling mellem enken og de 7 børn fremkom 334 rd 21 sk., hvoraf enken 32/18 Gie Andersdatter modtog 66 rd 42 mk 7 1/3 sk. og sønnen 16/9 Christen Albrethsen ligeledes 66 rd 42 mk 7 1/3 sk. Disse to fik jo broderlod (dobbeltlod) i forhold til de 6 søstre, der hver arvede 33 rd 21 mk 3 3/5 sk.

Endelig bestemtes det i skiftet, at den yngste og ugifte datter Karen skulle forblive på bolet, så længe hun ikke var i stand til selv at fortjene sit brød. Hvis hun på grund af sygdom skulle forblive på bolet for livstid, skulle hendes arvelod tilfalde broderen.

Hvad aftægten til enken 32/18 Gie Andersdatter angik, forpligtede den ny "bols possessor" sig til at yde 3 tdr. rug, 3 tdr. byg, 1 td. malt, 1 skp kogeærter, frit foder og græs til en ko, som han skulle lade malke og mælken hjembringe af til aftægtskonen, frit foder og græs til 2 får, 6 fede gæs, den næstbedste gris, 8 læs forsvarlig tørv samt brødet bagt. Han skulle tørre hendes korn og køre det til og fra mølle, skaffe hende fornødent sand, samt køre hende til og fra kirke, når hun begærede det, og betale hendes kopskat. Hun skulle beholde sin stue og frugttræet udenfor til hendes nytte. Endelig fik hun udlagt noget bohave. - Aftægtskonen døde og blev begravet i Br 17. april 1784, 75 år gammel.

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFØRELDRE.

3 år efter fødtes det eneste barn 8/5 Albreth Christensen. Inden han er 9 år, dør moderen 16/10 Anne Rasmusdatter. Skiftet fandt sted i Ærøskøbing den 9. oktobr. 1797, hvor sønnen Albreth fik udlagt i arv: 1230 rigsdaler (slesvig holstensk), 6 stk. blågarns lagener, 13 stk. fine og 5 stk. grove hørgarnslagener, 3 stk. hørgarns pudevår med kniplinger, 3 stk. ternet og et trykt lærreds pudevår, 2 blåstribede, nye dynevårs underdyner og en tilsvarende hoveddyne, 2 grove røduldne nye overdyner, en blåstribet ny ulden overdyne, 2 grove, røde, uldne hovedpuder, brugte, samt hans salig moders kister og egeskrin. Kapitalen blev sikret ved pant i ejendommen, men skulle ikke forrentes, førend sønnen blev myndig. Desuden forpligtede faderen sig til at give sønnen en kristelig opdragelse samt føde og klæder.

9. oktober 1797 ægter sandemanden den 22 år yngre Maren Albrethsd., jfr. ft. 13/2 1803 for Skovby, Br. sogn, 62. familie. (Ra), med hvem han fik 3 børn: Gie og Anne, født omkring århundredskiftet, samt en søn Albreth Pedersen Christensen, der fødtes 1. april 1804. Maren Albrethsdatter døde 5. januar 1815, 53 år gammel. 20 dage efter dødsfaldet, den 25. januar 1815 overdrog 16/9 Christen Albrethsen, 75 år gammel "i den bedste form af retten, som nogen-sinde ske eller kan" bolet til sin ældste søn 8/5 Albreth Christensen, der nu var 27 år gammel, i henhold til overdragelses- og afståelseskontrakt af nævnte dato for et vederlag af 509 rigsdaler, 21 skilling, der fremkom således:

"Jorden og husene	976 rbd	
Samtlige creaturer	777 -	58 sk.
Brændevinstøj og klokke og jernkakkelovn	208 -	
Alle vogne, plove, harvor etc.	91 -	19 -
Alle sorter korn	475 -	19 -
alt boskab ud- og indvendig	<u>352 -</u>	
	2880 rbd.	
	=====	

Fra denne sum fradrages nemlig:

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

1) mødrene arv efter --- dokument af 9. oktob. 1797	1958 rbd		
derfra drages 6% til Rigs- banken	118 -	8 sk	
	1849 -	88 -	
4% heraf for 6 år	444 -		
Tjenesteløn	64 -		
En liden på bohlet hæf- tende gæld	12 -	77 -	
Tilsammen	2370 -	69 -	
	=====		
Bliver tilbage	509 -	21 -	
	=====		

som indtil min død rentefrit bliver stående på bohlet.

2) Skal han og hans efterkommere på bohlet forsyne mig med alt, som udkræves til livets ophold, og med den fornødne opvartning og pleje, således som det sig for en ærekær søn sømmes, og som han fordrister sig for Gud og mennesker at forsvare. Og på disse conditioner lover jeg at udlevere til min søn Albrecht Christensen efter foregående lovbud til tinge et frit og ubehindret skøde ---- ligesom jeg Albrecht Christensen for pligter mig og mine efterkommere på bohlet trolig at opfylde og yde alt det, hvad mig af min kære fader udi de foreskrevne to poster er bleven pålagt. - - - "
(Landsarkivet i Odense).

Det ses af fortegnelsen over aktiver, at der har været både stueur og jernkakkellovn på gården. Klokken har måske været en bornholmer og kakkellovnen af norsk oprindelse, jfr. Bøggild-Andersen og Wolf: Fra fortidshytte til nutidshjem, København 1950, side 156, hvorefter de norske ovne fra begyndelsen af det 17. årh. helt fortrængte importen af tyske ovne til Danmark. Læg også mærke til "brændevinstøjet". - Ifølge Hübertz side 258 ved note 1 havde enhver ærøsk bonde frihed til at brænde brændevin til eget forbrug, en frihed, der sjældent misbrugtes: en drukken bonde så man aldrig.

Christen Albrethsen blev 77 år gammel. Han er den eneste i dette slægtled, der er gammel nok til at have haft gården i Skovby i fæste - den gård, der senere blev delt i Sandager, matr. nr. 3 af Skovby og parcelstedet Sækmose. Efter Søbygårds nedlægnings 1772, og jordudskiftningen 1776, der omfat-

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

tede hele øen, blev der den 10. januar 1787 på Christiansborg udstedt en deklaration, hvorefter jordbrugerne i Voderup, Gråsten, Søbygård og Guds Gaves len fra at være fæstere blev selvejere med ret til at lade ejendommene sælge, pantsætte, gå i arv, så at de i alle henseender agtedes lige med andre frie undersåtter, jfr. Hübertz side 214.

Ifølge mandtalslisten af 1789 (Ra) betalte Christen Albrethsen under nr. 686 i skat 11 rigsdaler.

16/10 Anne Rasmusdatter, hjemmedøbt, fremstillet (confirmeret siger kirkebogen) i Bregninge kirke den 7. september 1749*), død i Skovby 46 år gammel og begravet i Bregninge 12. august 1796.

(Hendes forældre 32/19 Rasmus Christensen og 32/20 Anne Pedersdatter, viet i Br. k. 3. søndag efter påske 1742, boede i Øster Bregninge, og havde overtaget den så fallerede 64/39 Peder Christensens ejendom.

Af aner, født i sognet, er hun den eneste, hvis vugge har stået i Øster Bregninge. Denne sognedeling betød den gang væsentlig mere endnu. Indtil 1774, da en for hele øen fælles jurisdiktion blev indført med tingsted i Ærskøbing, var der 3 retskredse, nemlig Guds Gaves birketing, Gråstens landsting og Søbygårds landsting, jfr. Hübertz side 102 og Trap, 4. bind, udg. 1923, side 875. Medens Øster Bregninge hørte under Gråsten, måtte beboerne i Vester Bregninge, Tværby, Skovby og Leby stande til rette for Søbygårds landsting. Fra 1749 anvendtes den slesvigske ret over hele øen, dvs i borgerlige sager gjaldt Jyske Lov og i straffesager kejser Carl V's straffelov, die Carolina, jfr. Hübertz side 116.)

23 år gammel viedes 16/10 Anne Rasmusdatter til 16/9 Christen Albrethsen og må vel så være flyttet til Skovby, hvor sønnen Albreth Christensen, 8/5, fødtes, da moderen var 38 år.

Hun døde 46 år gammel og begravedes i Bregninge. Hendes navn er ikke anført i kirkebogen, men at det er Anne Rasmusdatter, der er død, fremgår af skiftebogen (La). Skiftet fandt sted den 9. oktbr. 1797. Foruden enkemanden var tilstede den afdøde kones nærmeste pårørende, hendes farbroders sønner

*) Berthe Kathrine, Christen Mortensens kone bar det; faddere var Peder Nielsen, Hans Pedersen, Karen Pedersdatter og Kirsten Albrethsdatter.

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFØRELDRE.

Christen Nielsen, parcellist i Voderup, og Rasmus Madsen, husmand i Øster Bregninge. Afdøde har således på tidspunktet for skiftet næppe haft forældre eller søskende.

16/11 Albreth Christensen, døbt i Bregninge kirke 27. januar 1771, begravet 3. april 1812 i Bregninge. I begravelsesattesten betegnes han som "u n g e Albert Christensen, bolsmand i Tværby" (Landsarkivet for Fyn) (til adskillelse fra bolsmanden på Tværbygård, 32/27 Albreth Christensen, født ca. 1745, dødsboskifte 29. septbr. 1813.)

(Forældrene var bolsmand i Tværby 32/21 Christen Albrethsen, død 17/4 1788, gift 2° 1760 med 32/22 Kirsten Jensdatter, født 1741, død 1794. Ved skiftet efter 32/21 Christen Albrethsen i 1788 blev broderen bolsmand i Skovby Hans Albrethsen værge for Albreth, der kun var 17 år. 16/11 Albreth's yngre søskende var: 1) Ellen Christensd., f. 1774, gift 1796 med bolsmand August Hansen, Ø. Bregninge, fader til Anne Augustensen, g 26. juli 1818 med 16/13 Niels Andersen - dennes 2. hustru, 2) Jens Christensen, f. 1777 viet 1807 til Kirsten Nisdatter, 3) Marie Christensd., død før skiftet 1788, gift med Erik Hansen, bolsmand i Ø. Bregninge)

Ved dåben blev Albreth Christensen båret af Kirsten Albrethsdatter, der 1754 var blevet gift med Laurits (Laur) Pedersen i Ø-Br. Hun var datter af bm i V-Br 64/41 Albreth Henriksen, død 1758 og hustru 64/42 Ingeborg Christensdatter og således søster til faderen 32/21 Christen Albrethsen. Faddere var Knud Langeland, Hans Jensen ungarl, begge i Skovby, Christen Jørgensen Kodner i V-Br og Kirsten Jørgen Skæders hustru sst.

Faderen dør (begraves) 17. april 1788. Sønnen er da 17 år. Formentlig har han overtaget bolet omkring ved sit giftermål i 1792.

9. august 1792 blev 16/11 Albreth Christensen i Br kirke trolovet med 16/12 Bodil Madsdatter. Vielsesdagen er ikke tilført kirkebogen, (La). Forlovere var 1) brudgommens farbroder, bm i Skovby Hans Albrethsen (1728-1803), 2) Peder Christensen, brudgommens ældre halvbroder, søn af 32/21 Christen Albrethsen i hans 1. ægteskab med Marie Pedersdatter, til hvem han blev viet 1749, og som døde 1759, se skiftet efter hende af 23. april 1760, (La), 3) Nis Christensen (Christiansen), brudens farbroder, ane 32/9, og 4) Nis Madsen, vistnok ane 32/31.

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

Ifl. mandtalslisten af 1789 (Ra), hvor 16/11 Albreth Christensen sammen med sin moder 32/22 Kirsten Jensdatter allerede står skrevet for ejendommen, betales i skat 6 rd. 30 skilling.

I folketællingen for Br sogn, Nordborg amt (efter 1864: Svendborg amt) 13. februar 1803 er som den 10. familie i V-Br opført bm Albreth Christensen med hustru Bodil, 4 børn - Christen, Mads, Anne Maria (ane 8/6) og Kirsten - og 3 tjenestefolk.

Kun 41 år gammel døde han fra hustru og 5 børn, hvoraf den ældste var 17 år, - netop den alder, hvori afdøde også mistede sin fader.

16/12 Bodil Madsdatter fra Leby, Br. sogn, døbt 9. februar 1766 i Bregninge kirke, død i Skovby 4. januar 1836, begravet i Bregninge 8. s m.

(Hun var datter af dommer og bolsmand 32/23 Mads Christiansen, Leby, der 44 år gammel blev begravet i Bregninge den 8. september 1783. Moderen var 32/24 Marie Hansdatter, født 1744 i Skovby, død 1805.)

Gudmoder ved Bodil Madsdatters dåb var pigen Margrethe Christensdatter fra Leby. Blandt fadderne kan nævnes, farbroderen 32/9 Nis Christiansen, 32/16 Kirsten Knudsdatter, gift med 32/15 Mikkell Jakobsen, der var $\frac{1}{2}$ br til 32/24 Marie Hansd., med hvem han havde fælles moder 64/30 = 64/48: Anne Hansdatter, - alle af Skovby.

Hun var omtrent 5 år ældre end sin unge ægtefælle. Hvis unge Albreth Christensen har haft samme urolige sind som sin søn Argentina-fareren Christen Albrethsen, må det sikkert været af stabiliserende betydning, at hustruen var noget ældre. Ved ægteskabets indgåelse må hun være flyttet til Tværby, hvor manden ejede den såkaldte "Lykkemandens gård".

På sine ældre dage tog hun til Skovby og "fik ophold hos sandemanden", 8/5 bolsmand Albreth Christensen, der jo var gift med hendes datter 8/6 Anne Marie, se folketællingen for Bregninge sogn, 1. februar 1835, 57. familie i Skovby.

Ved sin død var hun 69 år gammel - kirkebogen siger 70.

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFØRELDRE.

16/13 Niels Andersen, født i Leby, døbt 8. oktbr. 1780 i Bregninge kirke, død 1. juli 1832 som bolsmand i Tværby og begravet i Bregninge 4. d. m.

(Forældre: Bolsmand i Leby 32/25 Anders Berentsen, født 1737 i Leby, Br. sogn, begravet i Bregninge 17. maj 1801, viet 2° 6. novbr. 1763 i Br kirke til 32/26 Maren Hansdatter fra V-Br, død 22/10 1817 78 år. Skifte 13/11 (La), se indledningen XI)

8. maj 1807 blev Niels Andersen forlovet med enken Maren Albrethsdatter. Vielsen fandt sted 31. maj s å.

Niels Andersen blev nu bolsmand på gården, som hans hustru havde overtaget efter sin første mand Christen Knudsen, død 20. januar 1807, og som nu drives af Niels Andersens sønnesøns søn, gårdejer Anders Bernt Nielsen. Ejendommen var under matr. nr. 14 af V. Br. skyldsatsat for hk. 4 tdr, 4 skp, 1 fdk, $\frac{1}{4}$ album.

16/13 Niels Andersen og 16/14 Maren Albrethsdatter havde følgende børn: Christen Knudsen Nielsen, f. 8. februar 1808, død 9. juni 1830, 8/7 Albreth Nielsen, f. 31/10 1810, Anne Nielsdatter, født 8. marts 1813, død 1834 den 26. juni, begr. 29. s. m. Maren Nielsdatter, f. 10. januar 1817, død 15. s. m. samt endnu et barn, der døde som lille.

Efter at 16/14 Maren Albrethsdatter var død 16. februar 1818, knap 39 år gammel og skifte havde fundet sted 15. juni 1818 (La), giftede enkemanden sig 26. juli 1818 med Anne Augustesen, født 1797 (datter af bolsmand August Hensen i Øster Bregninge og 2. hustru Ellen Christensd., datter af 32/21, bm i Tværby, Christen Albrethsen og hustru 32/22 Kirsten Jensd.)

16/13 Niels Andersen og Anne Augustesen havde 5 børn:

Anders Bernt Nielsen, f. 7. april 1819, der giftede sig gård til i Rise-mark, Rise sogn, tvillingsønnerne Niels Andersen Nielsen og Hans Clausen Nielsen, f. 23. juni 1822, og tvillingerne Bernt Nielsen og Maren Nielsdatter, f. 1. marts 1828.

Niels Andersen døde 1. juli 1832 og blev begravet i Bregninge 4. s. m., ifølge kirkebogen 52 år gammel - han var kun 51.

Da 16/13 Niels Andersen døde, var hans anden hustru Anne Augustesen kun omkring 35 år. Hendes ældste stedsøn Christen Knudsen Nielsen var død 2 år

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

før faderen, 22 år gl. Han var blevet udskrevet til soldat, men nåede ikke at blive indkaldt. Døden indhentede ham "dagen inden han skulle afgå til regimentet."

Men stedsøn nr. 2 Albreth Nielsen, 8/7, der ved faderens død 1832 var 21 år gammel, må have overtaget gården samtidig med, at Anne Augustensen i 1832 kom på aftægt. Hun var ikke mere forknytt end at hun påny giftede sig. Manden hed Nis Pedersen, født omkring 1772, ældre broder til 16/15 Peder Pedersen, 25 år ældre end Anne Augustesen og enkemand. Nis Pedersen var først gift med Sidsel Jørgensd. (1779-1833) med hvem han havde 8 børn. Folketællingen for Vester Bregninge 1. febr. 1835 oplyser, at han havde en datter Sidsel Nisdatter, 14 år gammel, (hun var den yngste af de 8 søskende), der således nu opdrages sammen med Anne Augustesens 13 årige tvilling sønner Hans Clausen Nielsen og Niels Andersen Nielsen og den lille 6 års datter Maren Nielsdatter, f. 1. marts 1828. Da den lille Marens tvillingbroder Bernt ikke nævnes på fortegnelsen over husstanden, er han måske død. - Ganske vist nævnes den ældste søn Anders Bernt Nielsen heller ikke, men da han på tiden for ft 1835 er 15 år gl., er han nok kommet ud at tjene. I hvert fald finder man ham siden som gårdejer i Risemark. Det har sikkert ikke været let at få aftægten til at strække til en så stor familie. - Nis Pedersen og Anne Augustesen havde 2 børn sammen:

Nis Peder Nissen, født 27. januar 1837, døbt 29. s. m. i Br. og

Niels Andersen Nissen, født 23. marts 1838, døbt 25. s. m.

Nis Pedersen døde i Tværby 5. marts 1844, 73 år gl.

(Oplysningerne er i det væsentlige meddelt af den senere ejer af gården Niels Andersen Nielsen, søn af 8/7 Albreth Nielsen, født 26. juli 1838, død 11. febr. 1923, begr. 15. s. m. i Br. Han var gift med Bertha Kathrine, f. Henriksen, født 8. marts 1839, død 18. januar 1910. (Datoangivelserne er korrigeret og suppleret efter kirkebogen af provst Klavs J. Pedersen, Br.))

Ifølge folketællingen 1855 boede Anne Augustesen sammen med sin ugifte datter Maren Nielsdatter i et hus i V.-Bregninge. Anne Augustesen døde 6. juli 1857, 60 år gl.

FEMTE SLEGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

16/14 Maren Albrethsdatter, døbt 7. marts 1779 i Bregninge kirke, død i Tværby 16. februar 1818 og begravet 19. s. m. i Bregninge. - Blandt dåbsfadderne nævnes 16/12 Bodil Madsdatter.

(Forældrene var bolsmand på Tværbygård, Bregninge sogn, 32/27 Albreth Christensen, viet 1° 22. søndag efter trinitatis 1772 til 32/28 Anne Jensdatter. Han må have giftet sig gården til, se skifte af 2. juli 1774, hvorefter Anne Jensdatters fader, bolsmand i V.-Bregninge 64/55 Jens Jepsen, overdrager bolet til sin yngste datter, ovennævnte 32/28 Anne Jensdatter og hendes mand 32/27 Albreth Christensen. 16/14 Maren Albrethsdatters moder 32/28 Anne Jensdatter døde, da datteren er i 10-års alderen. Faderen 32/27 Albreth Christensen gifter sig snart igen, denne gang med Anne Mikkelsdatter, f. 1766, datter af 32/15 Mikkel Jakobsen, bm i Skovby, og 32/16 Kirsten Knudsdatter, søster til 16/8 Kirsten Mikkelsd., og $\frac{1}{2}$ søster til 16/6 Karen Hansdatter med hvem han fik følgende børn: Christen A., f. 1790, Mikkel A., f. 1793, Hans A., f. 1796 og Anne Ad. f. 1802).

Ifølge folketællingen 13. februar 1803 for V.-Bregninge, se 16. familie, opholder Maren sig hjemme på gården sammen med sine 4 yngre halv søskende. Hun var da næsten 24 år. 27 år gammel bliver hun den 16. november 1806 viet til den 50-årige bolsmand i Tværby, Christen Knudsen. Ægteskabet varede kun i 2 måneder. Manden døde 20. januar 1807. Maren Albrethsdatters enkestand blev også kort: 3 måneder efter Christen Knudsens død bliver hun den 8. maj 1807 trolovet med og den 31. s. m. viet til 16/13 Niels Andersen. Der var da forløbet et halvt år siden hun første gang stod brud i Bregninge kirke.

Maren Albrethsdatter døde næppe 39 år gammel i Tværby, efterladende sig mand og 5 børn, hvoraf den ældste, Christen Knudsen Nielsen var fyldt 10 år 8 dage før, moderen døde.

Et halvt år efter giftede Niels Andersen sig 26. juli 1818 i Br. kirke med Anne Augustesen.

16/15 Peder Pedersen, døbt 1. september 1776 i Bregninge kirke, død som aftægtsmand i Vester Bregninge den 5. februar 1846 og begravet i Bregninge 11. s. m.

(Forældre: Bolsmand i Bregninge 32/29 Peder Nissen, døbt 4. novbr. 1744, død 4. april 1809 og hustru 32/30 Karen Pedersdatter.)

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFØRELDRE.

Ved dåben blev han båret af bolsmand Christen Pedersens hustru i Ø-Br. Kirsten. Faddere: Peder Madsen, Lars Henriksen ^{*)}, bolsmand i Ø-Br., Mads Madsen, Bodil Nisdatter og Ingeborg Jensdatter.

Slægtsgården matr. nr. 3 af V.-Br. af hk 2-3-1-1 $\frac{1}{4}$ ligger i V. Bregninge overfor kirken, som Peder Pedersen var kirkeværge for. Desuden bestred han hvervet som sandemand.

27. april 1805 blev han trolovet med sin kusine pigen Anne Nisdatter. Vielsen fandt sted 19. maj 1805. Fædrene var forlovere. (Brudgommens fader, 32/29 Peder Nissen, var broder til brudens moder, 32/32 Anne Nisdatter. Dette søkendes forældre var 64/57 = 64/63 Nis Pedersen, død ca. 50 år gl. 7. oktbr. 1754 i Bregninge, i efteråret 1741 i Bregninge kirke viet til 64/58 = 64/64 Anne Pedersdatter, født i Skovby, død efter ft. 13/2 1803, hvor hun anføres at gå i sit 95. år.)

Peder Pedersen, 16/15, og Anne Nisdatter, 16/16 havde 6 børn.

Ifølge folketællingen af 1. febr. 1840 var datteren, Johanne Pedersdatter, der da gik i sit 22. år, væverske på gården, jfr. Hübertz, side 231:

I de fleste bolsmands huse fandtes en væv, hvor alt tøj, der brugtes på gården, tilvirkedes. Hvad der ikke straks var brug for, blev nedlagt i de fire eller seks store kister, der udgjorde en uundværlig del af bohavet i enhver bondes storstue (pissel). Ifølge samme forfatter blev det vistnok anset for bevis på dårlig husholdning at sælge lærred eller andet hjemmevævet tøj. Hübertz omtaler forøvrigt sandemand og kirkeværge Peder Pedersen 3 steder i sin bog: Side 12, note 1, hvorefter P. P. er ejer af et lille manuskript med optegnelser af visse naturbegivenheder på Ærø, side 19, hvor der omtales en høj på P. P.s mark kaldet Skremmestene, hvori der fandtes 2 gravkamre, det ene ovenover det andet. I det nederste var en askekrukke og 4 slebne flintkiler. P. P., der var tilstede ved gravhøjens åbning, fortalte siden Hübertz, at der i askekrukken lå en båndsløjfe, der "meltede" bort, da man rørte ved den. Endelig hedder det hos Hübertz side 89, at sandemanden ejede et gammelt manuskript med fortegnelse over Bregninge kirkes præster siden 1505.

Ved sin død var Peder Pedersen 69 år gammel.

*) måske et barnebarn af kådbo i Ø-Br. 128/119 Laurits (Laurs, Lars) Henriksen, død 1748, som var 32/30 Karen Pedersdatters morfar. Herefter skulle Lars Henriksen være fætter til Karen Pedersdatter.

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

16/16 Anne Nisdatter blev døbt 5. oktober 1777 i Bregninge kirke og døde som aftægtsenke i Vester Bregninge den 7. maj 1871, 93 år gammel. Hun blev begravet i Bregninge den 12. s. m.

(Forældrene var bolsmand i Tværby 32/31 Nis Madsen, og hustru 32/32 Anne Nisdatter; om hendes forældre 64/63 Nis Pedersen og 64/64 Anne Pedersdatter, se foran om ægtefælles aner.

Ved dåben blev Anne Nisdatter båret af Jørgen Christensen Møllers hustru, Anne Pedersdatter. Faddere var: Hans Madsen, Christen Rasmussen Kodbo, Hans Larsen, Anne Knudsdatter og Kirsten Madsdatter. Gudmoderen Anne Pedersdatter, ane 64/58 lig 64/64, blev i efteråret 1741 gift med 64/57 lig 64/63 bn Nis Pedersen i V-Br., død 1754, og i 1755 med Jørgen Christensen Møller, en søn fra Skovby (Bregninge) mølle. Gudmoderen var således barnets morbroder.)

Anne Nisdatter har sikkert hjulpet til hjemme på gården i Tværby indtil hun i en alder af 27 år blev gift med den et år yngre fætter, Peder Pedersen. I hvert fald nævnes hun i folketællingen for V. Bregninge af 13. febr. 1803, da hun gik i sit 24. år, som hørende til faderens husstand, se listens 24. familie.

I sit ægteskab havde hun som foran omtalt 6 børn. Den ene af disse, datteren Johanne, født 13. oktbr. 1817, må være død inden moderen uden at efterlade sig arveberettiget afkom. I hvert fald nævnes hun ikke som sine 5 søskende i skiftet efter moderen.

Efter 40 års ægteskab dør manden, og den efterlevende hustru sad i enkestand i 25 år, indtil hun i en alder af 93 år afgik ved døden.

Skiftet blev forsåvidt angår mandens bodel behandlet efter den slesvigske lovgivnings arvedelingsregler med dobbelt lod, broderlod, til mandlige arvinger. Ganske vist blev skiftet først foretaget 10. maj og 10. august 1871, altså længe efter at Ærø efter den tabte krig i 1864 ved indkorporationsloven af 16. februar 1866 var blevet udskilt fra Slesvig og lagt ind under Svendborg amt som et eget herred, og derved også undergivet dansk lovgivning. "Men", læser vi i skifteprotokollen "da Peder Pedersen er afgået ved døden på en tid, da slesvigske lovgivning var gældende i jurisdiktionen, vil hans andel i boet være at dele efter bemeldte lovgivnings arveregler." Bobehandlingen fandt sted 8. og 10. maj 1871 og 10. august s. å., se skiftebogen for Ærø herred, 1871-78. (Dommerkontoret i Ærøskøbing).

I boet forefandtes til registrering bl. a. 1 kakkelovn med rør, et sæt ildtøj, 1 klokke, 3 stole, 1 bord, 1 egekiste, 1 bibel, 1 huspostil, 2 salmebøger, 15 spøl-

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFØRELDRE.

skåle, glas, tepotter, 1 terrin, $\frac{1}{2}$ snes dyner, nogle puder, ca. 50 alen hørlerred og blålerred, adskillige hvergarns skørter, røde og sorte, håndklæder, tørklæder, livstykker, duge og lagener, 2 sorte forklæder, 3 særke, 17 tørklæder, blåternet bomuldstøj, rødt og sortstribet høgarn, 1 malmgryde, 2 røde køer og 3 får, ialt til en værdi af 210 rigsdaler 28 sk.,

hvorhos sønnen Peder Nissen Pedersen, der overtog bolet (f. 30. august 1810, død 1. april 1900, begr. 7. s m. i Br.) tilbød for den resterende aftægtsydelse til afdøde at tilsvare

30	"	
240	"	28 sk.

Ved auktionen indkom lidt mindre, nemlig hvilket med tillæg af de ovennævnte

203	rigsdaler	75 sk.,
30	"	

udgjorde

233	rigsdaler	75 sk.
-----	-----------	--------

Skifteomkostningerne udgjorde

12	"	4 "
221	rigsdaler	71 sk.

med fradrag af stemplet papir giver i behold

1	"	48 "
220	rigsdaler	23 sk.

Dette beløb blev - med fradrag af den ved forordningen af 8. febr. 1810 påbudte $\frac{1}{2}$ % afgift - delt i to lige dele, hvorefter arven efter Peder Pedersen udgjorde 109 rdl. 55 sk., der efter den slesvigske lovgivnings regler fordeltes således:

1. Datteren Karen Pedersen, f 17. septbr. 1805, g. Rasmussen	1/8	13	rigsdaler	66 $\frac{7}{8}$ sk.
2. Datteren(8/8) Anne Pedersdatter el. Pedersen enke efter (8/7) Albreth Nielsen	1/8	13	"	66 $\frac{7}{8}$ "
3. Sønnen Peder Nissen Pedersen, f. 30. august 1810	1/4	27	"	37 $\frac{6}{8}$ "
4. Den afdøde søn, Nis Madsen Pedersens børn $\frac{1}{2}$ og deraf atter				
a Datteren Anne Pedersen 1/7: 3-87 38/56				
b " Karen Pedersen 1/7 3-87 38/56*				
c Sønnen Peder Nissen P. 2/7 7-79 20/56				
d Datteren Birthe Kathrine Pedersen 1/7 3-87 38/56				
e Sønnen Henrik Lauritsen Pedersen 2/7 7-79 20/56	27		"	37 $\frac{6}{8}$ "
5. Sønnen Hans Pedersen, f. 25. maj 1821, døbt 27. s m. (Blev bosat i Rondal, Søby sogn.)	1/4	27	"	37 $\frac{6}{8}$ "
				109 rigsdaler 55 sk.

*) f. 13. maj 1848 i Br., død 5. juli 1927 i Skovbymark, g m 4/3 Christen Albrethsens yngste broder Rasmus A., gdr i Søby, siden i Skovbymark.

FEMTE SLEGTLED: TIPOLDEFØRELDRE.

Afdøde Anne Nisdatters halvdel i boet	110 rigsdaler	11 sk.
efter fradrag af den ved lov af 19. februar		
1861 påbudte arveskat 1½	1	10 "
	<hr/>	
altså	109 rigsdaler	1 sk.
	<hr/>	
tilfaldt		
1 Datteren Karen Pedersen 1/5	21 rigsdaler	77 sk.
2 " Anne Pedersen 1/5	21 "	77 "
3 Sønnen Peder Nissen P. 1/5	21 "	77 "
4 Den afdøde søn Nis Madsen		
Pedersens børn 1/5	21 "	77 "
a Anne Pedersen 1/5	4-34 3/5	
b Karen " 1/5	4-34 3/5	
c Peder Nissen P. 1/5	4-34 3/5	
d Birthe Kathrine P. 1/5	4-34 3/5	
e Henrik Lauritsen P. 1/5	4-34 3/5	
	<hr/>	
	21-77	
	<hr/>	
	109 rigsdaler	1 sk.
	<hr/>	

De anførte fordelinger af arven giver et meget godt indtryk af forskellen på slesvigsk og dansk ret: I hertugdømmerne anvendtes i henhold til jyske lov broderlod og søsterlod med dobbelt så store lodder til sønner som døtre. I Danmark anvendtes den ørstedsske arvelod af 21. maj 1845 med ligedeling til børnene uden hensyn til køn.

Grunden til, at offentlig skifte blev foretaget, var at arvingen Henrik Lauritsen Pedersen var umyndig, 13 år gl.

Forøvrigt undrer det, at arven efter de afdøde ægtefæller blev delt i 2 lige dele. Den længstlevende ægtefælle, Anne Pedersdatter, der må have hensiddet i uskiftet bo efter manden, havde jo arveret efter ham, formentlig en broderlod i henhold til slesvigsk ret. (Enker fik broderlod, når de arvede manden). Denne broderlod burde være fradraget Peder Nissen Pedersens bohalvdel og lagt til enkens. Derved ville arven efter hende være blevet noget større. Om retsplejen på Ærø inden øen efter 1864 blev udskilt fra Slesvig, se Hübertz side 96 - 120, der påpegede det uheldige i, at det lovbefalede retssprog var tysk, at man procederede på tysk, og at retsprotokollen førtes på tysk, når ærøboen ikke forstod andet end dansk. "Det tyske sprog", hedder det hos Hübertz side 117, "sniger sig omkring i Danmarks bedste provins, og veed at skaffe sig adgang alle

FEMTE SLÆGTLED: TIPOLDEFORÆLDRE.

vegne under de forskelligste forklædninger, og stræber efterhånden overalt at fortrænge det danske". Hübertz omtaler side 304-307 de straffesager, der blev behandlet ved retten i Erøskøbing 1821-1830, og som må være blevet pådømt efter kejser Karl den V's straffelov "Die Carolina". Eksempelvis skal herfra nævnes, at der for gentaget tyveri blev idømt 6 års tugthus, at der for vagabondage og bedrevet utugt idømtes ophold på ubestemt tid i tugthus, indtil bedring fulgte, og at man for 3 besvangrelser udenfor ægteskab blev idømt $\frac{1}{2}$ års tugthus. Desværre oplyser Hübertz intet om, hvorvidt det er manden eller kvinden, eller måske dem begge, der blev anset. Til sammenligning kan anføres, at i kongeriget blev straffen for det simple lejemål ophævet ved en kancelli-plakat af 12. juni 1812.

2. del: 2/1 Laurits Hansen Lauritsen og hustru 2/2 Anne Lauritsens efterkommere.

Laurits Hansen Lauritsen og hustru Anne Lauritsens

B ø r n:

1. Christen Albert Lauritsen, født i Røndal, Søbygårdsmark, Søby sogn, Erø Herred 27. april 1903, døbt i Søby kirke pinsedag 1. juni s. å.

Skolegang i Søby og Søbygårdsmark skoler indtil april 1917. 1919 mellem- skole- og 1920 realeksamen fra Fåborg realskole, 1923 nysproglig studenterek- samen fra Svendborg statsskole. Cand. jur. 21. juni 1930, sagførerfuldmægtig i Løgumkloster 1931, sekretær i Københavns byret 1931-32, sagfører- og dommer- fuldmægtig i Erøskøbing indtil 1. februar 1936, derefter sekretær i Københavns byret, 1940-1944 tillige kontorbestyrer og fuldmægtig i Københavns forligskom- mission. 1944 afskedigelse på grund af sygdom. Siden sagfører i København.

Langvarige hospitals- og sanatorieophold, senest 18. marts 1949 - 23. april 1951 Vejlefjord sanatorium, 4. maj 1951 - 19. decbr. 1951 Øresundshospi- talet, København Ø., siden 4. jan. 1952 påny Ø. H.

(Slægtsforskere efter år 2000 kan ved opgivelse af journal nr. 195.111 forsøge henvendelse til Invalideforsikringsretten).

Har skrevet en afhandling om ungdomsfængselsfanger i tidsskriftet Juristen årg. 1942.

23. juni 1935 i det nu nedlagte St. Knuds kapel, Vestervoldgade 113, København, viet til læge Else-Minna Sigrid Johanne Steiner, født på Frederiks- berg 28. april 1907, datter af manufakturhandler Johannes Steiner og hustru Sigrid, f. Hansen; døbt i Frederiksberg kirke 23. juni s. å. Praktiserende læge i Kbhvn. og skolelæge under Københavns kommune.

Børn:

a. Bent Johannes Lauritsen, født i København 19. juni 1936, døbt i St. Annæ kirke, København S., den 5. juli s. å.

b. Laurits Niels Steen Lauritsen, født sst. 3. januar 1938, døbt sst. 16. s. m.

2. del: 2/1 Laurits Hansen Lauritsen og hustru 2/2 Anne Lauritsens efterkommere.

- c. Synne Elisabet Anne Lauritsen, født sst. 5. november 1939, døbt sst. 19. s. m.
- d. Hans Albert Lauritsen, født sst. 20. juni 1941, døbt sst. 13. juli s. å.
- e. Laurits Børge Christen Lauritsen, født sst. 5. marts 1943, døbt sst. påske-
lørdag den 24. april s. å.
- f. Keld Bernt Lauritsen, født sst. 28. oktober 1945, døbt sst. 18. novbr. s. å.
- g. Poul Christen Lauritsen, født sst. 13. februar 1947, døbt sst. 9. marts s. å.

2. Hans Lauritsen, født i Røndal, Søbygårdsmark, Søby sogn, den 18. august 1904, døbt i Søby kirke den 4. septbr. s. å.

Skolegang i Søby og Søbygårdsmark skoler indtil april 1917. April 1917 elev i Fåborg realskole, hvorfra mellemskoleeksamen juni 1919. Derefter i snedker- og tømrerlære, først hos faderen i Røndal, senere i Odense, hvor han bestod bygningsteknikum.

Studerede i årene 1925 til 1938 på akademiet for de skønne kunster, København og bestod prøven for akademiske arkitekter sidstnævnte år. Septbr. 1938 til septbr. 1944 forstander for teknisk skole i Farum. Nedsættelse som arkitekt i Marstal i efteråret 1944.

3. februar 1945 viet på Københavns rådhus til sygeplejerske Nanna Julie Rasmussen, født i Søllerød 17. januar 1912, døbt i Søllerød kirke 3. marts s. å., datter af gartner Emil Rasmussen og hustru Ellen Rasmussen, f. Selchau.

Børn:

- a. Annette Lauritsen, født 4. juli 1945 i København, døbt 19. august 1945 i Godthåbskirken, Frederiksberg.
 - b. Alex Lauritsen, født 27. december 1948 i Marstal, hjemmedøbt, fremstillet i Marstal kirke 15. oktober 1949.
3. Karen Kathrine Marie Lauritsen, født 11. februar 1906 i Røndal, Søby sogn, døbt 8. april s. å. i Søby kirke, død 16. marts 1917 i Røndal, 11 år gammel, - lunghindebetændelse og dårligt hjerte - begravet i Søby den 21. s. m.

2. del: 2/1 Laurits Hansen Lauritsen og hustru 2/2 Anne Lauritsens efterkommere.

4. Maren Caroline Louise Christensen, f Lauritsen, født 14. marts 1908 sst, døbt sst. den 20. april s. å. Skolegang indtil konfirmationen i Søbygårdsmark skole. Uddannelse i husgerning på Husassistenternes fagskole i København.

Viet i Søby kirke den 3. januar 1943 til gårdejer Jens Knudsen Christensen, Søbymark, født i Søbymark, Søby sogn, den 1. novbr. 1897, døbt i Søby kirke 5. decbr. s. å., søn af gdr. Christen Andersen Christensen og hustru Marie Kirstine, f Bladt.

Børn:

a. En datter, dødfødt på Ærøskøbing amtsygehus 14. april 1944, begravet 17. s. m. i Søby.

b. Christen Christensen, født 17. juli 1945 på Ærøskøbing amtsygehus, døbt i Søby kirke den 9. septbr. s. å.

5. Laurits Jørgen Lauritsen, født i Røndal, Søbygårdsmark, Søby sogn, den 26. maj 1909, døbt i Søby kirke 27. juni 1909, død i Røndal 26. marts 1910 og begravet i Søby 30. s. m. Dødsårsag: Lungebetændelse.

6. Laurits Carl Lauritsen, født sst. den 3. april 1911, døbt 21. maj s. å. sst.

Skolegang i Søbygårdsmark skole. Efter konfirmationen i tømrer- og snedkerlære hos faderen i Røndal. Udlært, svendeproe bestået i Ærøskøbing. Præliminæreksamen i København efter 10 måneders kursus. Overtog ejendommen i Røndal matr. nr. 29^b og 2^a, Søbygårdsmark i foråret 1942.

Viet 11. april 1943 til Hansigne Sophie Jørgensen, født i Leby 25. marts 1917, døbt i Bregninge kirke 30. april s. å., datter af parcellist i Leby, Mads Peter Jørgensen og hustru Cecilie Marie Katrine Jørgensen, f. Bährentsen.

Børn:

a. Anne Røndal Lauritsen, født 28. marts 1944,

b. Karen Røndal Lauritsen, født 28. marts 1944 på Ærøskøbing amtsygehus, døbte i Søby kirke 29. maj 1944,

c. Ester Røndal Lauritsen, født sst. 31. august 1949, døbt sst. 20. novbr. 1949.

7. En søn, dødfødt 4. april 1913 i Røndal, begr. 6 s.m. på Søby kirkegård.

De nedenfor vedføjede

Tillæg 1: Snedkermester Laurits Hansen Lauritsens 2 søskende
samt

Tillæg 2: Anne Lauritsen, f. Christensens 10 søskende
falder udenfor anetavlens område og udgør 2 små stamtavler for de øvrige
efterkommere af

4/1 parcellist Hans Lauritsen fra Røndal og

4/2 Karen Hansdatter - tillæg 1 -
samt af

4/3 gårdmand Christen Albrethsen(Albertsen) af Sandager og

4/4 Maren Alberthsen, f. Nielsen - tillæg 2 -.

Når tillæg 1 og 2 er medtaget, skyldes det dels de her omhandlede efterkommeres interesse for værkets udgivelse og dels, at børnene efter de lige nævnte forældrepar kan finde halvdelen af deres aner i foranstående fremstilling: De anebrøker, hvori nævneren udgør det halve eller derunder af tælleren, omfatter halvdelen af anerne til børnene af det i tillæg 1 nævnte stamforældrepar, hvorimod de anebrøker, hvori nævneren er mere end halvdelen af tælleren, vedrører anerne til børnene af stamforældreparret i tillæg 2.

* * *

Tillæg 1: 4/1 Hans Lauritsen og 4/2 Karen Hansdatters øvrige efterkommere.

4/1 Hans Lauritsen og 4/2 Karen Hansdatters øvrige børn:

- I. Anne Kathrine Hansen, født Lauritsen, født 2. september 1868 i Røndal, Søby sogn, døbt 6. s. m. i Søby kirke, død 25. maj 1936 i Stenagre, Søby sogn og begravet i Søby.

24. juni 1892 i Avernakø kirke viet til gårdfæster Christen Larsen Hansen, født på Avernakø 14. oktbr. 1854, døbt i Avernakø kirke 10. decbr. s. å., søn af gårdmand Hans Hansen og hustru Anne Larsdatter.

Omkring århundredskiftet flyttede ægteparret med deres 3 børn til Ærø og bosatte sig i Stenagre, Søby sogn, hvor manden døde 17. juli 1915 og begravedes i Søby.

B ø r n:

1. Hans Hansen, født på Avernakø 26. febr. 1893, døbt i Avernakø kirke 3. april s. å.
Rejste til U. S. A. før første verdenskrigs udbrud, hvor han blev gift med en amerikanerinde af vesttysk herkomst.
Børn: a. Rose Mary,
b. Violet May. Flere efterkommere, hvis navne ikke kendes.
2. Hans Laurits Hansen, født 24. juni 1894 på Avernakø, døbt 29. juli s.å. i Avernakø kirke. Vejmand på Ærø og fisker. Aftjent sin værnepligt ved garden.
8. februar 1918 i Bregninge kirke på Ærø viet til Anna Rasmussen, født 13. januar 1894 i Bregninge sogn, datter af parcellist i Øster Bregninge Peder Rasmussen og hustru Karen.
Fru Hansen er indehaver af et dameskrædderi, etableret 1926 i ægteparrets ejendom i Vesterlykke, Vindeballe pr. Ærøskøbing.
3. Anne Katrine Petersen, f. Hansen, født 22. oktbr. 1897 på Avernakø, døbt i Avernakø kirke.
Den 27. juni 1919 i Søby kirke viet til Anders Hansen Petersen, født 27. juni 1894 i Skovby, Br. s., søn af smedemester Anders Hansen Peter-

Tillæg 1: 4/1 Hans Lauritsen og 4/2 Karen Hansdatters øvrige efterkommere.

sen og hustru Egidia, Skovby.

Smedemester i Skovby. Fritidsinteresser: Jagt, fiskeri og læsning.

Børn: a. Egidia Kristine Petersen. født 11. marts 1920 i Skovby, død 13. august s. å.

b. Christen Laurits Petersen, født 26. juli 1921 i Skovby.

Udlært som smed i faderens virksomhed.

Viet 18. marts 1950 i st. Lucas kirke, Frederiksberg til

Karen Ellinor, f. Christensen, født i København 8. novbr. 1921, døbt i Blågårds kirke 12. maj 1922, datter af lokomotivfører Georg Christensen og hustru Katy, f. Hansen.

Born: 1) En datter, dødfødt 27. sept. 1950 i Skovby, begravet i Bregninge 2. oktbr. s. å.

2) Georg Anders Petersen, født 23. febr. 1952 i Skovby, døbt 20. april s. å. i Br. kirke.

c. Anders Hansen Petersen, født 3. januar 1925 i Skovby, døbt i Bregninge kirke. Udlært som smed i faderens forretning. Har nedsat sig som cyklehandler i Skovby.

d. Anne Egidia Petersen, født 10. decbr. 1931 i Skovby, døbt i Bregninge kirke.

II. Hans Albertsen (Hansen) Lauritsen, født i Røndal, Søby sogn, 27. decbr. 1870, døbt 1. januar 1871 i Søby kirke, død på Ærøskøbing sygehus den 10. maj 1950, begravet 13. s. m. i Søby.

Ved dåben blev han båret af sin morbroder Bernt Andersen Hansen, om hvem der fortælles, at han ikke kunne huske, hvad barnets fader hed til efternavn. Da han imidlertid mente, det måtte være Hansen, blev barnet døbt således. Han brugte begge familienavne, i de senere år mest navnet Lauritsen. I kirkebogen stod oprindeligt Lauritsen, men ved overstregning er navnet rettet til Hansen.

6. april 1900 i Søby kirke viet til Karen, født Kristensen, født 8. februar 1872 i Albertslykke, Søby sogn, datter af gdr. Kristen Henriksen og hustru Karen.

Drev i mange år med flid og dygtighed sin landbrugsejendom i Stenagre. Efter at han i 1929 havde afhændet ejendommen, interesserede han sig for

Tillæg 1: 4/1 Hans Lauritsen og 4/2 Karen Hansdatters øvrige efterkommere.

fiskeri og havde en lille pram liggende ved stranden ud for Langevrøtte. I sin ungdom tjente han i Sønderjylland og blev i Køller-politikkens dage udvist. Men da han tjente hos en tysksindet gårdejer, der nødigt vilde af med sin dygtige karl, blev udvisningsordren annulleret.

Med fare for sit liv reddede han omkring 1920 på havisen en åndssvag mand, hvis moder udtrykte sin taknemmelighed således: "Du skal have tak, fordi du reddede ham, men du kunne nu ellers godt have ladet Vorherres vilje ske."

* * *

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsens og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsen's øvrige børn:

- I. Anne Maria Petersen, f. Christensen, født på Sandager, Skovbymark, Bregninge sogn 6. juli 1859, døbt 10. s. m. i Bregninge kirke, død 17. maj 1915 på sygehuset i Ærøskøbing og begravet 21. maj 1915 i Bregninge.
- Viet 4. decbr. 1884 i Bregninge kirke til Hans Pedersen fra Tvarby, født 9. marts 1856, død 5. febr. 1931 i Sækmose, Skovbymark, Bregninge sogn, og begravet i Bregninge. Fra 1884 havde han Sandager i forpagtning, indtil han i 1894 fik tilskødet parcellen Sækmose og lod den bygge.
- Ingen børn.
- II. Albert Christensen, født sst. 8. juni 1861, døbt 9. s. m. sst., død 21. januar 1862, begravet i Bregninge 25. s. m.
- III. En datter, dødfødt 2. juli 1863, begravet i Bregninge 6. s. m.
- IV. Ane Christensen, født 28. august 1865 sst., døbt 3. septbr. sst., død 13. maj 1866, begravet 17. s. m. sst.
- V. Albert Christensen, født 27. februar 1867, hjemmedøbt s. d., død 6. marts s. å., begravet 12. s. m. sst.
- VI. Albert Christensen, født 23. juni 1868, døbt 28. s. m., død 8. januar 1869, begravet 12. s. m., sst.
- VII. Albert Nielsen Christensen Sandager, (bevilling til navneforandring fra Albert Nielsen Christensen, udstedt af justitsministeriet 14. maj 1907) født 5. februar 1870, hjemmedøbt 9. s. m., fremstillet i Bregninge kirke 20. marts s. å., død 17. decbr. 1948 i sin villa Grøndalsparkvej 72, Vanløse, ført til Bispebjerg krematorium 18. bisat 20. s. m. Urnen hønstår i urnehallen.

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsens og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

Ifølge kirkebogen blev han født 6. februar, men han fejrede altid fødselsdagen den 5. Hans moder hævdede, at fødselen var foregået "fastelavns lørdag", hvilket skal være sidstnævnte dato.

Kun 20 år gammel dimitteredes han i 1890 fra Blågårds seminarium, fulgte Statens Lærerhøjskoles kurser i fysik, orgel- og harmonilære og deltog i et sløjdkursus på Nääs i Sverige. 1891 andenlærer i Bregninge, Ærø, 1896 enelærer og kirkesanger i Sønder Vium i Ringkøbing amt, 1900 forflyttet til Hotum i Vejle amt, 1902 til Østerskov skole, Tryggelev sogn på Langeland, hvor han i en menneskealder virkede som enelærer og organist ved Tryggelev kirke, indtil han den 1. decbr. 1936 efter ansøgning blev afskediget og med sin hustru 18. decbr. 1936 flyttede til København. - Var meget musikinteresseret, stiftede flere sangforeninger og rejste meget i sine yngre år. Skønt han havde et stift ben (tb. i knæleddet som dreng), cyklede han så godt som nogen og besteg i sin ungdom Galhögpiggen i Jotunheimen.- Han var et elskeligt menneske, venlig mod alle, en af de rene af hjertet. I mange år havde han vogn, og han var en lidenskabelig cigarrøger.

Viet 20. maj 1899 i Rønninge kirke på Fyn til Anne Marie Johanne f. Ottosen, født 1. august 1872 i Rønninge, døbt 18. oktbr. s. å. i Rønninge kirke, datter af gårdejer, møller Knud Ottosen og hustru Gertrud Jeppesen fra MelleM Mølle. Hun delte sin mands interesse for musik og sang og har malet smukke naturbilleder. Var uddannet mejerske og håndgerningslærerinde.

B ø r n:

1. Christen Albert Sandager, (Bevilling af 14. maj 1907 fra justitsministeriet til navneforandring fra Christensen) født 24. marts 1900 i Sdr. Vium, døbt 16. april s. å. i Sdr. Vium kirke. Skolegang i Østerskov, mellemskoleeksamen fra Haslev, nysproglig studentereksamen fra Svendborg statsskole juni 1921, filosofikum 1922 fra Københavns universitet og teologisk embedseksamen 1928. Sognepræst for Henne og Lønne i Vestjylland 1928-1937, derefter sognepræst i Kallehave pr. Langebæk i Sydsjælland. 1. oktober 1929 i Henne kirke viet til Anna Meta, f. Elmerdahl, født 29. oktober 1907 i Horne sogn, Fyn, datter af mejeribestyrer

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsens og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

Rasmus Peder Elmerdahl og hustru Hanne Emilie, f. Nielsen.

Børn: a. Rudolf Hæningh Sandager, født i Henne 7. febr. 1932, døbt 24. marts s. å. i Henne kirke. Udlært gartner.

b. Mogens Hæningh Sandager, født 31. aug. 1933 i Henne, døbt 29. oktbr. s. å. i Henne kirke. Udlært ved forst-væsenet.

c. Birte Hæningh Sandager, født 3. juni 1937, døbt 1. aug. s. å. i Henne kirke.

d. Knud Anders Albert Sandager, født 3. oktbr. 1943 på Stege sygehus, døbt 28. novbr. s. å. i Peterskirke, Kallehave sogn.

2. Anna Ruth Sandager, født i Østerskov skole, Tryggelev sogn, Langeland 10. august 1908, døbt 4. oktober s. å. i Fodslette kirke, Langeland.

Preliminærkursus i København. Som ung pige i huset i England.

Rejste med herskabet til Japan og vendte hjem alene via den transsibiriske jernbane. Ansat i rigspolitiet 1. maj 1943, fra 1. juli 1944 i Københavns politis 3. politiinspektorat. Ugift.

3. Anna Maria Sandager, født i Østerskov skole, Tryggelev sogn, Langeland, den 6. juli 1913, døbt i Tryggelev kirke, den 10. august s. å. Assistent i Statsfrøkontrollen. Ugift.

VIII. (Anne Lauritsen f. Christensen, født 5. maj 1872 på Sandager, Br. sogn, død 26. marts 1934 i Røndal, Søby sogn, se foran om ane 2/2.)

IX. Bodil Christensen, født 14. februar 1874 sst., døbt 22. s. m., sst., død 5. april 1874 på Sandager, begravet 10. s. m. i Bregninge.

X. Albert Kristensen Sandager (bevilling af 28. decbr. 1905 udstedt af herredsfogeden i Ærø herred til ændring af dåbsnavnet Albert Christensen), født på Sandager 11. maj 1875, døbt 30. s. m. i Bregninge kirke, død 21. november 1941 og begravet i Br. 25. s. m.

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

Som den yngste af en børneflokk på 10, hvoraf 1 var dødfødt og 5 døde inden årsdagen for deres fødsel, blev han måske nok lidt forkælet som dreng. Han var kun 5 år, da faderen bolsmand Christen Albrethsen på Sandager døde.

Det var meningen, at den ældre broder Albert Nielsen Christensen Sandager, se foran VII side 63, skulle overtage gården, og den yngste Albert blev da efter konfirmationen sat i hjulmagerlære hos Christen Pedersen i Tværby, kaldet Christen Langeland, en broder til Hans Pedersen i Sækkemose, der i 1884 blev gift med den ældste søster Anne Maria. Efter at have været i hjulmagerlære et års tid, forlod han læren og fæstede sig som tjenestedreng hos sin yngste farbroder, gårdmand Rasmus Albertsen i Skovbymark, der ingen børn havde. Samarbejdet forløb ikke særlig harmonisk: Den gamle var en principfast højremand, og den unge gik ivrigt ind for venstres ideer, som han forblev tro livet igennem, uden at han nogensinde ønskede at blive aktiv politiker. Også denne plads forlod han og vendte hjem til Sandager. - Imidlertid var den ældre broder blevet syg af en tuberkuløs knælidelse, der gjorde benet stift og var anledning til, at han begyndte på seminariet. Herefter faldt det naturligt, at den yngste overtog ejendommen. Forinden aftjente han sin værnepligt ved infanteriet, men afskyede inderligt soldatertjenesten og erkendte gerne, at han havde været "en dårlig soldat". I denne udtalelse lå dog næppe andet, end at han, der ikke tilhørte den atletiske mennesketype, måske har haft svært ved at udholde strabadserne - han var, som søsteren Anne, meget duknakket, han var overfølsom overfor uldne stoffer og havde af og til vrøvl med hjertet. Derefter kom han på Dalum Landbrugsskole som elev og tjente som fodermester på skolen, var derpå en vinter på Askov folkehøjskole. Disse skoleophold var af stor betydning for hans udvikling og gav ham lyst til at blive landmand. Da han kom hjem og i en tidlig alder overtog gårdens drift, havde han en lykkelig evne til at forene teori og praksis, så at gården efterhånden blev et mønsterbrug. Som moden mand modtog han som anerkendelse for sit landbrug Landhusholdningsselskabets sølvbæger, en udmærkelse, han aldrig omtalte, og som ikke blev anbragt i "glas og ramme".

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

Ved skøde lyst 8. august 1900 inden Ærøskøbing købstads og Ærø herreds ordinære ret overtog han 25 år gammel Sandager, der under matr. nr. 25 af Skovby ejerlav, Bregninge sogn, var skyldsæt for hartkorn 2 tdr. 5 skp. 2 fdk. $1\frac{1}{2}$ alb., med besætning, inventar, avls- og mejeriredskaber, vogne, udbo avl og afgrøde og det indbo, som sælgeren, hans moder, ikke medtog på aftægt. Vederlaget fastsattes til 11.000 kr. samt en aftægt for livstid til moderen. Ejendommen var vel nok væsentlig mere værd, men man må ikke glemme, at jorden - som navnet S a n d a g e r antyder - var af ret ringe kvalitet, og bygningerne små, gamle og utidssvarende. I løbet af nogle få år havde han udbetalt de 11.000 kr., derpå begyndte han at ombygge ejendommen, der fik nye, store og hensigtsmæssige bygninger - stuehuset kom sidst -, forsynede gården med elektricitetsværk, tærskværk, mølleri, der blev drevet ved motorkraft og vindkraft. Den smukke 5-vingede la Cour-Mølle kunne ses viden om. Når møllen, der var selvkrøger, drejede hurtigt rundt i den stærke ærøske blæst, var den et synligt tegn på ejerens opfindsomhed og energi. Siden blev ejendommen forsynet med indlagt vand, badeværelse m. m. Albert Kristensen Sandager var også en foregangsmand indenfor frøavl, som han begyndte med under den første verdenskrig og tjente store penge på. Bortset fra, at han af og til i reglen i sin elskede hustru Ellens selskab foretog en lille uden-øjs rejse, anvendte han, der var totalafholdsmand og kun røg lidt, kun få penge til sit personlige forbrug. Mindst af alt kunne man kalde ham lappet. Hans kæreste hovedtøj i 25 år var således en uopslidelig kalveskindskabuds. Kortspil hadede han.

Han var gift 2 gange. Sidst med Karen Marie Hansen, født Mommesen, enke efter gårdejer Hans Madsen* i Haven. Vielsen, der blev foretaget af hans ven, provst Ovnbøl fra Søby i st. Nikolaj kirke i Svendborg, fandt sted 24. april 1935. Samlivet varede kun kort, ægtefællerne blev separeret, men aldrig skilt, og hustruen flyttede til familien på Mols i Jylland. Der var ingen børn.

Lige så trist og tragisk, det sidste ægteskab forløb, lige så lykkeligt formede sig Albert Sandagers første ægteskab sig. Den 29. april 1900 blev han i Br. kirke viet til sit næstsøskendebarn Ellen Pedersen,

*) født 29. april 1880, død 2. maj 1933. Hans tip-oldefar (farfars farfar) var 32/3 Hans Madsen.

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien).

født 23. maj 1880 i Tyrnehøj, Bregninge sogn, døbt 27. juni 1880 i Bregninge kirke, datter af landmand Peder Pedersen og hustru i Tyrnehøj, Br. s.

Ellen Sandager døde den 24. februar 1932 på Ærøskøbing sygehus af en kræftlidelse kun 51 år gl. Den 28. s. m. blev hun begravet på Br. kirkegård.

Sammen med sin mand ligger hun begravet til venstre for indgangen til kirkegården. Gravstenen, en natursten med tekst og tegning af arkitekt Hans Lauritsen, Marstal, er hugget af billedhugger Aksel J. Theilmann, Kbhvn. Tegningen, et kornstrå med 15 aks, symboliserer ægteparrets store børneflokk 6 drenge og 9 piger. Men hvad man næppe har tænkt på er, at A K S - forbogstaverne til gårdejer Sandagers navn - var det mærke under hvilket han skrev artikler i Ærø folkeblad om historiske, politiske og personalhistoriske emner.

Gårdejer Sandager var slægtens betydeligste mand. Han forenede stor begavelse med brændende energi, og hans dynamiske natur fik ham til gang på gang som den første på øen at kaste sig over nye opgaver. Imellem de store tiltag morede han sig med at lave om på stuehuset. - Hans vittige døtre sagde engang, at de med urø imødeså den dag, deres far havde flyttet alle husets vinduer og døre, for hvad skulle han så få tiden til at gå med! Kommunalt arbejde deltog han ikke i. Han gav sine børn hjemmeundervisning i historie, og efter en konflikt med skolemyndigheder tog han de endnu skolepligtige yngste børn ud af skolen og påtog sig personligt undervisningen. Hans evne og lyst til at give undervisning, har nedfældet sig i slægten: Ikke mindre end 7 af døtrene har taget lærereksamen (deraf 2 husholdningslærerinde-eksamen) og har dokumenteret deres evner som pædagoger på forbilledlig vis, men også de øvrige børn har klaret sig fint, og sammenholdet mellem disse 15 søskende har været så godt, at de ældre gav afkald på al arv efter forældrene til fordel for de yngre.

Her følger deres levnedsløb:

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

1. Maren Kristensen Sandager Sørensen, f Christensen, (ifølge navnebevis af 28. decbr. 1905, udstedt af herredsfogeden for Ærø herred, ret til at føre familienavnet Sandager) f 12. juni 1901 på Sandager, døbt 30. s. m. i Br. kirke.

Passede som barn sine mindre søskende, men havde trods besvaret en god barndom. Lærerne Petersen og Hansen i Skovby skole sørgede for hendes skolekundskaber. Efter konfirmationen 11. april 1915 var hun et halvt år i huset hos farbroderen, lærer A. N. Sandager, Østerskov skole, Langeland, hvorefter hun den 3. oktbr. s å blev indmeldt som elev på Åkirkeby realskole, fordi forstanderen Jensen var en nær ven af hendes far. 1918 alm. forberedelseseksamen og derefter privatlærerinde på Lillegård i Nyker, Bornholm. Lærereksamen sommeren 1922 fra Odense seminarium, derpå årskursus i gymnastik på Statens Lærerhøjskole. Fra august 1923 til 1. sept. 1928 lærerinde ved Kalundborg kommunale skolevæsen, derefter ansat ved Byskolen i Svendborg. 1. april 1944 til 1. april 1951 viceinspektør ved skolen. I det sidste tiår arbejdede hun navnlig med tunghøre (mundaflæsning).

Viet 4. febr. 1951 i Frue kirke i København til overlærer og redaktør Thorvald Sørensen, Åkirkeby, hvor hun nu bor og har genoptaget arbejdet med tunghøre. Fru Sandager Sørensen har haft stor betydning for slægtens sammenhold og har gæstfrit gang på gang åbnet sit hjem ikke blot for søskende og deres børn, men også for små fætter-børn fra København, for hvem "tante Maren" var en uforlignelig feriemor. Når den her omtalte ærøske slægt, hvis yngre og yngste kuld nu er spredt over det ganske land, stadig føler sig som een stor familie, skyldes det ikke mindst hendes uegennyttige bestræbelser for at holde sammen på de yngste kuld og omsorg for slægtens syge, gamle og ensomme.

Fru Sandager Sørensens ægtefælle, overlærer og redaktør i Åkirkeby Thorvald Sørensen ("Th") er født 11. marts 1894 som søn af købmand Christian Sørensen, Årby sogn. Landbrugsuddannelse i 4 år, lærereksamen 1917, lærer på kostskole indtil 1920. Siden ansættelse ved Åkirkeby borger- og realskole, 1946 overlærer ved skolen. Supplerende uddannelse i sløjd med eksamen i 1930 og adskillige kursus, navnlig i naturfag. Talrige tillidshverv, således i en årrække medlem af Realskoleforeningens

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

hovedbestyrelse, formand for Bornholms amts lytterforening og medlem af de upolitiske lytterforeningers hovedbestyrelse. 1930-1933 formand for det af undervisningsinspektionen og Danmarks Realskoleforening nedsatte naturfagsudvalg. Siden 1928 redaktør af ugebladet Rytterknægten. Stifter og formand for Bornholms naturhistoriske forening, næstformand i Bornholms turistforening og lokalredaktør ved Bornholms Avis. Amtsinspektør for livsforsikringsselskabet Fremtiden, Ålborg.

Gift 1° i 1920 med Marie Henriksen, datter af gdr. H., Ubby, Holbæk amt, død.

Gift 2° med viceskoleinspektør Maren Kristensen, f Sandager, se ovenfor.

Ingen børn.

2. Christen Albert Christensen (se 3-6 linie), f 23. juli 1903, på Sandager, døbt 23. august s å i Bregninge kirke (ved navnebevis af 28. decbr. 1905, udstedt af herredsfogeden for Ærø herred, ret til at føre familienavnet Sandager.) Efter konfirmationen en vinter elev på Hjemly efterskole, Fyn, derpå ved landbruget i nogle år på fødegården, siden elev på Ollerup folkehøjskole, soldat i 2 måneder, 4 måneder ved landvæsen i Litauen og endelig elev på Tune landboskole.

I oktober 1928 købte han den 31 ha store landbrugsejendom i Snogbæk ejerlav, Sottrup sogn, Sønderjylland, Snogbæk bind I, blad 14, art. nr. 15, Sottrup sogn, for 85.000 kr. Gården nedbrændte 1932 og står nu med nye, moderne bygninger.

28. april 1928 i Søby kirke på Ærø viet til Margrethe Kristine Nissen, født 9. april 1905 i Søby, døbt 7. maj s. å. i Søby kirke, datter af møller og gårdejer Jens Peter Nissen, Vester-Mølle, Søbygårdsmark, Søby sogn, og hustru Karen, f. Hansen.

- Børn:
- a. Albert Sandager, f. 22 juli 1928 på Vester-Mølle, Søby sogn, døbt i Søby kirke 26. august s. å.
 - b. Karen Esther Lyck, f Sandager, f. 2. jan. 1931 i Snogbæk, døbt i Sottrup kirke 15. februar s. å. 23. novbr. 1951 i Sottrup kirke viet til Niels Peter Lyck, født 1. decbr. 1927 i Lysabild sogn, Als, døbt 8. jan. 1928 i Lysabild kirke,

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

søn af gårdejer Asmus Lyck og hustru Metha, Vibøge,
Lysabild sogn.

Børn: 1)

c. Ellen Sandager, f. 30. juli 1935, døbt sst. 8. sept. 1935.

d. Kirsten Sandager, f. 24. oktober 1942, døbt sst. 27.
decbr. s. å.

3. Anne Kristensen Sandager, (ved navnebevis af 28. december 1905, udstedt af herredsfogeden i Erø herred, ret til at føre familienavnet Sandager), f. 1. august 1905 på Sandager, døbt 1. septbr. s. å. i Bregninge kirke.

Skolegang i Skovby skole. Dimitteret som lærerinde fra Odense forskoleseminarium i oktober 1926. Ansat som lærerinde ved Nr. Longelse skole, Spodsbjerg st., Langeland den 1. januar 1929.

4. Marie Kristensen Kremmer, f. Christensen, (ved navnebevis af 28. december 1905, udstedt af herredsfogeden i Erø herred ret til at føre familienavnet Sandager), f. 1. august 1905 på Sandager, døbt 1. sept. s. å. i Bregninge kirke. Skolegang i Skovby skole. Forskolelærerinde fra Odense seminarium, dimitteret oktober 1926. 1928 ansat ved Fodslette skole, Humble station, Langeland.

31. maj 1935 viet i st. Nikolaj kirke i Svendborg til førstelærer Aage Kremmer, f. 5. juli 1909 i Østerskov, Tryggelev sogn, Langeland, søn af købmand Peter Kremmer og hustru Anna Kremmer, f. Christoffersen, Tryggelev sogn.

- Børn:
- a. Ellen Kremmer, f. 8. februar 1937, døbt 28. marts s. å. i Fodslette kirke,
 - b. Peter Kremmer, f. 3. marts 1941, hjemmedøbt 18. april s. å. død 11. juli s. å.
 - c. Anne Kremmer, f. 7. juni 1942, døbt 2. marts s.å. i Fodslette kirke,
 - d. Albert Kremmer, f. 3. feb. 1945, døbt 29. marts s. å. i Fodslette kirke.

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

5. Peter Kristensen Sandager, f. 26. juni 1907 på Sandager, døbt 4. august s. å. i Bregninge kirke. Skolegang i Skovby skole og i Ærøskøbing, udlært som smed hos smedemester Anders Hansen Petersen i Skovby 1926, almindelig maskinisteksamen 1927, udvidet 1928 fra Københavns maskinskole, sejlet som assistent og maskinmester fra 1929-1937, ansat i fyrvæsenet som fyrass. 13. april 1937, først ved Drogden fyr og senere ved Kronborg fyr.

Gift 1° (kongebrev i stedet for lysning på grund af hurtig afrejse til Ægypten) 4. novbr. 1933 på rådhuset i Charlottenlund med Gerda Wendt, f. 6. oktober 1907, død i Suez, Ægypten, 11. august 1935, datter gartner Erik Wendt og hustru Elna. Ingen børn.

Gift 2° 4. decbr. 1943 i Søllerød kirke med Rut Matilde Jensen (Navneforandring i 1923 til Ovnbøl) f. 7. novbr. 1907 i Irene, Argentina, døbt 25. decbr. s. å. i Pedro Haugaards estancia i Argentina, datter af præst ved den danske menighed i Argentina Christian Jensen og hustru Bertha, f. Weimann - navneforandring 1923 til Ovnbøl. Rejste som spæd til Danmark og tilbragte sin barndom i Søby på Ærø, hvor pastor Ovnbøl i ca. 30 år virkede som sognepræst og i en lang række år tillige som provst for Ærø. I foråret 1924 tog Rut Ovnbøl preliminæreksamen i Ærøskøbing, blev siden uddannet ved sygeplejen og virkede fra september 1931 til novbr. 1944 som sygeplejerske og sundhedsplejerske under Københavns kommune.

- Børn:
- a. Dan Christian Ovnbøl Sandager, f. 21. febr. 1945 i Helsingør, døbt 22. april s. å. i st. Mariæ kirke, Helsingør.
 - b. Ellen Alberta Ovnbøl Sandager, f. 20. oktbr. 1946, døbt 1. decbr. 1946 i Kronborg slotskirke,
 - c. Bertha Elise Ovnbøl Sandager, f. 19. febr. 1951 i Helsingør, døbt 6. maj s. å. i Kronborg slotskirke.

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

6. Karen Kristensen Bæk-Jensen, f. Sandager, f. 5. febr. 1909 på Sandager, døbt 28. marts s. å. i Bregninge kirke.

1934: Husholdningslærerindeeksamen fra Ankerhus i Sorø.

1935-37: Lærerinde på Husassistenternes fagskole, København.

1937-39: Økonomaass. på Solund åndssvageanstalt i Skanderborg.

1939-43: Økonoma på Hjørring centralsygehus.

1943-44: Økonoma på Svendborg amtssygehus.

Gift 1. juli 1944 i st. Lucas kirke i Århus med læge Knud Regner Bæk-Jensen, f. 20. febr. 1911 i st. Johannes sogn, Århus, døbt i st. Johannes kirke, Århus 12. marts s. å., søn af tømrermester Jens Bæk Jensen og hustru Ane, f. Petersen Bæk, Århus. Student fra Århus katedralskole 1930, højere handelseksamen fra Niels Brocks handelsskole 1932. Lægeeksamen 1943. Turnuskandidat i Svendborg 1. juli 1943 - 1. juli 1944. Praktiseret i Agerbæk, juni 1945 til septbr. 1947 og i Struer fra 1. novbr. s. å.

Barn: Jens Bæk-Jensen, f. 20. marts 1946 på Grindsted sygehus, døbt i Agerbæk kirke 19. april s. å.

7. Ellen Kristensen Knudsen, f. Sandager, f. på Sandager 16. april 1910, døbt i Bregninge kirke på Årø 29. maj s. å. Skolegang i Skovby skole; konfirmeret af provst Andersen i Br. kirke 13. april 1924. Huslig til sit 19. år. Uubberup højskole 1929-30. Efteråret 1930: Præparandklassen ved Skårup seminarium. Lærereksamen 1935. Boede, mens hun læste, hos sin ældste søster Maren, som da var lærerinde, siden viceskoleinspektør i Svendborg. Vinteren 1935-36 vikarplads i Svanninge forskole, 1936-37 vikar, senere timelærerinde ved Rudkøbing skole. Årskursus i skolekøkken 1939-40, lærerinde ved Skovhuse skole 1939-46 og ved Øster Sottrup skole pr. Vester Sottrup fra 1946.

Viet 14. oktober 1946 i st. Nicolaj kirke i Åbenrå til landbrugs-konsulent Erik Alfred Knudsen, f. 31. maj 1906 i Sneslev sogn, Sorø amt, døbt 15. juni s. å. i Sneslev kirke, søn af parcell. Kristian Knudsen og hustru Anne Marie Dortnea Knudsen, f. Nielson. Lært landvasen på større og mindre bøndergårde og herregårde. Højskoleophold 1925-26, Landbrugsskole 1927-28, Landbrugseksamen 1933. Assistent i landøkonomiske

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

foreninger samt på godset Tjele og ved Landøkonomisk Forsøgslaboratorium 1933-45. Siden konsulent for Sønderborg amts husmandsforeninger.

Børn:

- a. Kristian Asger Knudsen, f. 9. august 1947, døbt 14. septbr. 1947 i Vester Sottrup kirke,
- b. Jørgen Albert Knudsen, f. 30. marts 1951, døbt 14. maj s. å. sst.

8. Bertha Kristensen Nielsen, f. Sandager, f. 11. septbr. 1911 på Sandager, døbt 23. decbr. s. å. i Bregninge kirke.

Gift 23. febr. 1930 med gdr. Kristian Bundgaard Nielsen, f. 26. april 1903 i Vester Tørslev sogn, Jylland, søn af gdr. Peter Nielsen i Skovly, Segalt, Løgten st. og hustru Dorthea Marie, f. Christensen.

Børn:

- a. Peer Bundgaard Nielsen, f. 8. marts 1930 på Sandager, døbt i Br. kirke. Studerer på Landbohøjskolen i København.
- b. Ellen Bundgaard Nielsen, f. 15. april 1935, døbt 26. maj s. å. i Egå kirke.
- c. Aage Bundgaard Nielsen, f. 27. novbr. 1945, døbt 27. dec. s. å. i Hjortshøj kirke.

9. Albert Kristensen Sandager, f. på Sandager 7. maj 1913, døbt i Br. kirke.

Skolegang i Skovby skole. Derefter medhjælper på Feldholm gård i Kværndrup sogn samtidig med at han gik i efterskoleklassen på Trunderup friskole. Decbr. 1932-marts 1933: Rønshoved højskole. Vinteren 1933-34: Sydsjællands landbrugsskole. April 1934-maj 1935: Forkarl på "Clausdal" ved Herlev. Fra Maj 1935-august s. å: Cykletur gennem Syd-europa.

Imellem de forskellige skoleophold pladser (fodermester) på gårde. 10. novbr. 1938 overtog han for en købesum af 42.000 kr. den 25 tdr. land store ejendom "Elmelund" i Flemløse sogn, Båg herred, Assens amt. I tiden 1. april 1942 til 31. maj 1950 tillige forpagter af Flemløse præstegård.

4. decbr. 1938 i Br. kirke, Erø, viet til Gudrun Jensen, født 22.

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

oktbr. 1912 i Vester Åby sogn på Fyn, døbt i Vester Åby kirke, datter af rentier, fhv. gdr. Hans Christian Jensen, Kirkebæk, Br. og hustru Karen Alvilde, f. Hansen. Skolegang i Br. skole på Ærø. Forskellige huslige pladser. Sommeren 1932: Elev på Snoghøj gymnastikhøjskole. Senere elev på Husassistenternes fagskole i Qdense.

Børn:

- a. Poul Kristensen Sandager, f. 17. april 1940 på Amtssygehuset i Assens, døbt 16. juni s. å. i Flemløse kirke.
- b. Svend Kristensen Sandager, f. 8. juni 1941 i Flemløse, døbt 13. juli s. å. i Flemløse kirke.
- c. Niels Kristensen Sandager, f. 21. septbr. 1942 sst., døbt 15. novbr. s. å. sst.
- d. Ellen Margrete Kristensen Sandager, f. 15. novbr. 1943 sst., døbt 9. jan. 1944 sst. -

10. Bodil Kristensen Lyngborg, f. Sandager, f. 20. august 1914 på Sandager, døbt 11. okt. s. å. i Bregninge kirke.

Efter moderens død måtte hun kun 17 år gammel føre husholdningen på Sandager.

Viet 24. okt. 1940 til Laurits Thorbrøgger Pontoppidan Lyngborg, f. 16. april 1917 i Tranderup, Ærø, døbt 22. juli 1917 i Tranderup kirke, søn af dyrlæge Kristian Ludvig Lyngborg, Vindeballe pr. Ærøskøbing, og hustru Ellen Katinka Magdalene Lyngborg, f. Pontoppidan.

I 1946 fik Laurits Lyngborg skøde på familieejendommen Bjergene-gård i Borgnæs, matr. nr. 17^a af Vindeballe, Tranderup sogn, stor knap 33 ha, skyldsæt for hartkorn 4 tdr., 2 skp. 3 fdk. 2 $\frac{1}{4}$ alb. - Forinden havde han drevet gården i en årrække.

Børn:

- a. Kristian Pontoppidan Lyngborg, f. 10. juni 1940, døbt i Tranderup kirke 27. juli s. å.
- b. Ellen-Merete Pontoppidan Lyngborg, f. 28. okt. 1943 på Bjergene-gård, hjemmedøbt 10. decbr. 1943, fremstillet i Tranderup kirke 16. jan. 1944.
- c. Mogens Pontoppidan Lyngborg, f. 6. sept. 1946 sst., døbt 3. novbr. s. å. sst.

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

11. Laurits Albert Kristensen Sandager, f. 13. febr. 1916 på Sandager, døbt i Bregninge kirke 30. april s. å.

Efter faderens død i 1941 overtog han fædrenejgården Sandager.

Gift 28. maj 1944 i Rise kirke på Ærø med Egidia Hansen, f. 6. septbr. 1918 i Lille Rise, Rise sogn, døbt i Rise kirke 29. s. m., datter af vejmand Niels Hansen og hustru Anna Marie, f. Pedersen.

Børn:

- a. Albert Christensen Sandager, f. 23. august 1944 på Sandager, døbt 12. novbr. s. å. i Bregninge kirke.
- b. Ellen Annette Sandager, f. 28. juli 1948, sst., døbt 26. septbr. s. å. i Br. kirke.

12. Paul Carl Kristensen Sandager, f. 19. august 1917 på Sandager, døbt 7. oktbr. s. å. i Bregninge.

Undervistes som barn af faderen hjemme på gården sammen med sine søskende Laurits, Esther og Aage, uddannet som smed hos smedemester Anders Hansen Petersen i Skovby, maskinisteksamen fra Københavns maskinskole, sejlet som maskinmester i en årrække, i verdenskrigen på allierede skibe, hvorunder han krigsforliste i Middelhavet.

Viet 11. septbr. 1949 i Budolfi kirke, Ålborg til Laura Marie Elisabeth Jensen, f. 11. novbr. 1920 i Ålsø sogn, døbt 25. marts 1921 i Ålsø kirke, datter af skovfoged Niels Jørgen Jensen og hustru Margrethe Othilia, f. Hansen. - Uddannet sygeplejerske.

Maskinmester Sandager har i nogle år drevet virksomhed i tilknytning til skibsfarten i Spanien og Frankrig (Marseille). 28. decbr. 1950 udvandrede ægteparret til U. S. A. og tog ophold i New York.

Ingen børn.

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

13. Esther Kirstine Kristensen Sandager, f. 15. januar 1919 på Sandager, døbt 2. marts s. å. i Br. kirke.

Påbegyndte skolegangen i Skovby skole, men forsømte ofte på grund af sygdom (bronchitis). Senere blev hun sammen med sine brødre Laurits, Paul og Aage undervist af faderen. Bestod i foråret 1935 preliminæreksamen fra Ærøskøbing skole, var nogle år beskæftiget ved husligt arbejde hos gifte søskende, kom i september 1943 på Haderslev seminarium og bestod lærereksamen med 1. karakter.

Har siden været ansat ved Vejle kommunale skolevæsen.

Ugift.

14. Rasmus Albert Aage Kristen Sandager, f. 19. juni 1921 på Sandager, døbt 24. juli s. å. i Bregninge kirke. Undervist i hjemmet, siden i 3 år elev på Ærøskøbing borger- og realskole med afsluttende eksamen. Ved landvæsenet som medhjælper på mindre gårde indtil 1945, derefter forvalter på Bangsgård, Kolding, Tvilungård, Fårvang m. fl. deriblandt Hinnerup - sidstnævnte sted som gift.

Vinteren 1944-45: Ophold på Sydsjællands landbrugsskole.

Den 7. maj 1950 i Lemming kirke, Jylland, viet til Birte Sørensen, f. 18. febr. 1925 i Lemming sogn, døbt 29. marts s. å. i Lemming kirke, datter af arbejdsmand Jens Sørensen og hustru Kirstine.

Sommeren 1947-48: Korinth Husholdningsskole. 1946-1949: Husjomfru på Tvilungård.

15. Else Kristensen Sandager, f. 18. decbr. 1922 på Sandager, hjemmedøbt 17. januar 1923, fremstillet i Bregninge kirke 25. februar 1923.

"0 - 8 år: frihed under dressur.

8 - 12 år: skolegang i hjemmet med faderen som lærer.

12 - 16 år: skolegang i Ærøskøbing borger- og realskole. Meget lille præliminæreksamen i 1939.

16 - 18 år: hjemme, malkede, gik lidt i marken, blev forkastet til roehakning. Det gik bedre med at lægge læs, især

Tillæg 2: 4/3 Christen Albrethsen og 4/4 Maren Nielsens øvrige efterkommere.
(Sandager-linien)

18 - 19 år: I huset hos søsteren Marie. anbefaling.

19 - 20 år: Køkkenelev på sindssygehospitalet i Middelfart.

Ingen anbefaling.

20 - 20 $\frac{1}{2}$ år: Gråstens husholdningsskole.

20 $\frac{1}{2}$ - 23 år: Husholdningsseminariet Ankerhus, Sorø.

Dimitteret 1946.

Siden været lærerinde på husholdningsskole, arbejdet i den danske brigade og dansk røde kors i Tyskland og gennemgået specialkursus for husholdningslærerinder ved Århus universitet. Fra 1. maj 1949 assistent ved sundhedskommissionens laboratorium i Århus med udnævnelse fra 1. jan. 1950.

Ugift."

* * *

N A V N E L I S T E

Agerled, (Agerley), se Rasmussen, Rasmus i Ommel, Marstal landsogn.	
Albreths' , Anne, gudmoder til 8/7:	26,
Albrethsdatter (Albertsd.) Anne, sø t 4/3:	25,
, Anne sø t 8/3 g m Hans Madsen:	11, 36,
, Anne $\frac{1}{2}$ sø t 8/5:	43,
, Anne $\frac{1}{2}$ sø t 16/14:	50,
, Anne Marie, fadder til 16/3:	33,
, Anne Maria 8/6 g m Albreth Christensen:	2, 17, 24, 26, 39, 47,
, Berthe, sø t 32/10 g m Hans Hansen:	41,
, Bodil, sø t 4/3 g m Rasmus Madsen:	25,
, Bodil, sø t 8/3 g m Jørgen Hansen, Flintholm:	36,
, Gie, $\frac{1}{2}$ sø t 8/5:	43,
, Gie, sø t 16/9 g m Peder Rasmussen:	35, 41
, Gie (Egidia), sø t 4/3 g m møller Jens A. Jensen, Br. mølle:	12, 26,
, Ingeborg, fadder til 4/3:	17,
, Karen, sø t 16/9, svagelig:	39, 41,
, Karen, sø t 8/3, g m Peder Mathiesen Pedersen:	36
, Kirsten, fadder til 16/10 :	45, 46,
, Kirsten 32/10 g m Nis Christiansen:	4, 5, 23, 35, 41,
, Kirsten, sø t 32/21 g m Laurits Pedersen:	46,
, Kirsten, sø t 8/3 g m Josef Madsen Hansen:	11, 36,
, Kirsten, sø t 8/6, g m Albreth Knudsen:	17, 47,
, Maren, sø t 4/3, 1 ^o g m Albert Jørgensen, 2 ^o g m Hans Madsen i Havrekobbel:	25,
, Maren, 16/9's 2. hustru:	XVI, 17, 43,
, Maren, sø t 16/5, g m Peder Mathiesen:	23, 35, 41,
, Maren, 16/14, 2 ^o g m Niels Andersen:	3, 26, 48, 50,
, Maren, 64/54, g m Christen Hansen:	8,
, Maren, 64/34 = 128/38 g m Christen Lassen:	8, 9,

N A V N E L I S T E

Albrethsen (Alberthsen, Albertsen)

, Albreth Christensen, br t 4/3:	24,
, Christen, sm i Br.:	42,
, Christen, snedker i Søby, g m Gie Hansdatter:	32,
, Christen, 4/3, bolsmand på Sandager:	VII, 2, 12, 17, 18, 24, 25, 26, 66,
, " , 16/9, bm & sm i Skovby:	XII, XVI, 3, 17, 23, 24, 35, 39, 41, 42,43,44,45,
, " , 32/21, bm i Tvarby:	VIII, XV, 5, 46, 48,
, " , 64/3, bm i Leby:	7, 28,
, " , (Argentina) br t 8/6:	XIV, 47,
, " , $\frac{1}{2}$ br t 16/14:	50,
, Christian, br t 8/3:	16, 36,
, Hans, 8/3:	VII, 2, 16, 21,22,23,36,
, Hans, br t 32/21:	46,
, Hans, $\frac{1}{2}$ br t 16/14:	50,
, Karen Albertsen, kone i Skovby, se Karen Hansd. 16/6.	
, Karen Albrethsen, viet t Nis Albrethsen, br t 8/3:	36,
, Knud, stedsøn af 32/1:	28,
, Mads, br t 8/6:	40,
, Mads Christiansen (Kovlbæk), br t 4/3:	25,
, Maren, g m M. C. A.:	25,
, Mikkel, br t 8/3:	36,
, " , $\frac{1}{2}$ br t 16/14:	50,
, Nis, søn af 16/5, br t 8/3:	17, 21, 36,
, Peder, br t 8/6:	26,
, " , br t 4/3:	18, 24, 26,
, " , br t 4/3, død $\frac{1}{2}$ time eft. fødselen:	26,
, " , br t 8/3:	36,

N A V N E L I S T E

Albrethsen (Alberthsen, Albertsen)

, Rasmus, br t 4/3: 26, 53, 66,

Andersdatter,

, Bodil, 64/50, g m Bernt Hansen i Leby: VIII, X, 8, 38,

, Gie fra Søby, 32/18 lig 64/20, IX, 5, 7, 17, 24,
g m 32/17 lig 64/19 Albreth Christensen: 35, 41, 42,

, Maren, fadder til 8/4: 23,

, Maren, sø t 16/4: 35,

, Margrethe, 16/4, 2° g m Rasmus Rasmussen: 2, 14, 20, 21, 34,
35,

, Margrethe, sø t 16/4: 35,

Anders' Maren, 128/106, g m Albreth Christensen i Skovby: 10,

Andersen

, Bernt fra Leby, br t 16/13: IX,

, Bernt 16/7, parcell i Herremarken: X, XI, 3, 23, 37,
38, 39,

, Jens, br t 16/4: 35,

, Jørgen, sm i Skovby, br t 32/18 (lig 64/20): 41, 42,

, Kirsten, g m Peder Albrethsen, br t 8/3: 36,

, Niels, 16/13, bm i Tværby: X, XI, XVI, 3, 26, 38,
46, 48, 50,

, Nis, br t 16/4: 35,

, Nis, 64/13, bm (fæster) i Søby: 7,

Anne 64/38, g m Christen Madsen, Ø-Br.: 8,

Anne 128/118 g m Niels Lassen: 10,

Augustesen, Anne, ikke-ane, g m 16/13 Niels Andersen: XVI, 46, 48, 49, 50,

Berentsdatter

, Anne, sø t 8/4: 16, 39,
se også Anne Berentsen

, Bodil, $\frac{1}{2}$ sø t 32/14 og 32/25: 38,

N A V N E L I S T E

Berentsdatter

- , Ellen, sø t 8/4: 39,
, Ingeborg, sø t 32/14: IX, XVI,
, Kirsten, 8/4, g m Hans Albertsen (Albrethsen): VII,2,16,21-23,
39,40,41,
, Maren, sø t 8/4: 39,
, Maren, 32/14, g m Anders Hansen: IX, X, XVI, 5, 37, 38,
, Sidsel, sø t 8/4: 39,

Berentsen

- , Anders, br t 16/13, bm i Leby: X,
, Anders, $\frac{1}{2}$ bm i Leby, 32/25: X, XI, 6, 38, 48,
, Anne, sø t 8/4, fadder t 4/2: 16, 39,
, Hans fra Leby, fadder til 4/2: 16,
, Laurs fra Leby, fadder t 16/7: X, 38,

Berthe Kathrine, Christen Mortensens hustru, gudmoder til 16/10: 45,

Bærentsen, Cecilie Marie Kathrine, se Jørgensen:

Bæk, , Anne Petersen: 73,

Bæk-Jensen

- , Jens: 73,
, Karen Kristensen, f Sandager: 73,
, Knud Regner: 73,

Clausen, Mads, parcell i Starmose, g m Maren Berentsd.: 39,

Clausdatter, Sidsel, fadder t 8/3: 21,

Christensdatter

- , Anne, $\frac{1}{2}$ sø t 8/5: XVI, 43,
, Anne Kathrine, 32/6 g m Rasmus Rasmussen i Ommel: XV, 4, 33,
, Ellen, sø t 16/11, g m August Hansen: 46, 48,

N A V N E L I S T E

Christensdatter

, Ellen, fadder t 16/4:	34,
, Gie, $\frac{1}{2}$ so t 8/5:	XVI, 43,
, Ingeborg, 64/42. g m Albreth Henriksen i V-Br.:	46,
, Karen fra Søby, fadder t 16/4:	20, 34,
, Maren, fadder t 8/7:	26,
, Margrethe, fadder t 8/7:	26,
, Margrethe fra Leby, gudmoder t 16/12:	47,
, Marie, g m Erik Hansen, bm i Ø-Br.:	46,
, Sidsel (Cæcil, Cecilie) 32/2 fra Leby, g m (Søndre) Laurs (Laurits) Hansen, Søby:	3, 28,
, Sidsel, 64/52, g m Hans Pedersen, V-Br.:	X, 8,

Christensen,

, Albert, br t 2/2, død spød:	12, 63,
, " " " " " " :	12, 63,
, " " " " " " :	12, 63,
, Albert, se Sandager, br t 2/2.	
, Albert fra V-Br.:	
, Albert Nielsen, se Sandager, br t 2/2:	
, Albreth, 8/5, bm og sm i Skovby:	XII, 2, 17, 18, 23, 24, 25, 41, 43, 45, 47,
, Albreth, 16/11, (unge A. C.), bm i Tværby:	VIII, IX, 3, 24, 25, 46, 47,
, Albreth, 32/17 lig 64/19:	IX, 5, 7, 17, 24, 39, 41,
, Albreth, 32/27, bm på Tværbygård:	6, 39, 46, 50,
, Albreth, 128/105, fra Skovby:	10,
, Albreth Pedersen, $\frac{1}{2}$ br t 8/5:	17, 43,
, Anne, sø t 2/2, død spød:	12, 63,
, Anne, 2/2, fra Sandager, se Lauritsen	

N A V N E L I S T E

Christensen,

- , Anne, pige fra V-Br, fadder t 4/4: 18,
, Anne Maria, sø t 2/2: se Pedersen
, Bodil, sø t 2/2, død spød: 65,
, Christen, søn af proband Louise Christensen: 58,
, Christen Andersen, gdr i Søbymark: 58,
, Georg, lokomotivfører: 61,
, Hans, tjenestekarl hos 32/11 Hans Pedersen, major: 37,
, Jens, br t 16/11: 24,
, Jens, 64/43, død i Skovby: 8,
, Jens Knudsen, gdr i Søbymark: 58,
, Jørgen (Skomager), 128/111, bm i V-Br.: 10,
, Knud, kådbo i Leby, g m Anne Berentsdatter: 39,
, Katy, f Hansen: 61,
, Lars, fadder t 16/4: 34,
, Mads, parcell i Br på "Hollænderstedet": 25,
, Mads fra Ø-Br.: 41,
, Maren Caroline Louise, f Lauritsen, proband: 13, 58,
, Marie Kirstine, f Bladt: 58,
, Peder, 64/39 i Ø-Br.: 8, 45,
, Peder, $\frac{1}{2}$ br t 16/11: VIII, IX, 46,
, Peder, parcell i Lebykobbøl: 24,
, Rasmus, Marstal (landsogn): 33,
, Rasmus, 32/19, fra Ø-Br.: 5, 45,

Christiansen (Christensen)

- , Christian: VIII,
, Christian, 64/17 = 64/45, bm og dommer i Leby: VIII, IX, XII, 7, 8,
, Mads, 32/23, bm og dommer i Leby: VIII, XII, 6, 39,
, Nis, 32/9, bm i Skovby: VIII, XV, 4, 23, 35, 39, 41, 46, 47,

N A V N E L I S T E

Drejebo, Hans Hansen, 128/57, fra Skovby:	9, 40,
Elisabeth, 128/36 = 128/92 = 128/122, g m bm Nis Madsen i Leby:	IX, 9,
Elmerdahl, Rasmus Peter:	65,
, Hanne Emilie:	65,
, Anna Meta, se Sandager	
Eriksen, Hans, fadder til 8/4:	23,
Franckemand, Peder Nielsen, se Nielsen	
Hansdatter,	
, Anne, 64/30, g m Jakob Ernst Hansen = 64/48, g m Hans Pedersen:	VIII, 7, 8, 40,
, Anne Kathrine, 64/28, g m Bernt Hansen:	VIII, IX, X, XVI, 38,
, Anne Marie, 32/24, g m Mads Christiansen:	VIII, IX, 6,47,
, Elisabet, g m 32/1, Søndre Laurs Hansen:	28,
, Ellen, sø t 8/1:	XII, 32,
, Gie, sø t 8/1 Laurits Hansen:	XVI, 14, 32,
, Gie, 32/4 g m bm Hans Madsen i Haven:	4, 32, 33,
, Karen, 16/2, g m Hans Lauritsen i Røndal:	XVI, 2, 29, 32,
, Karen, 4/2, g m Hans Lauritsen i Røndal:	VII,2,11,15-17,22,40,41,
, Karen, 16/6, g m bm Albreth Nissen i Skovby:	VIII,3,11,16,21,35-37,39,
, Kirsten, 128/112, g m Jørgen Christensen (Skomager):	10,
, Maren, 32/26, g m Anders Berentsen:	X, XI, 6, 38,
, Sidsel, sø t 8/1:	14, 32,
, Synne Elisabet (Synde Lisbet), sø t 16/2:	33,
, Synne Elisabet (Zynde Elisabeth), sø t 16/2:	33,

N A V N E L I S T E

Hansen,	
, Anders, 32/13, parcell i Skovby:	IX, 5, 23, 37, 38,
, Anna, f Rasmussen:	60,
, Anne Kathrine, f Lauritsen, sø t 2/1:	16, 60,
, Albert Nissen, br t 4/2:	22,
, Anne Marie, f Pedersen:	76,
, August, Ø-Br.:	46, 48,
, Bernt, 64/27 = 64/49, $\frac{1}{2}$ bm i Leby: VIII, IX, X, XI, XVI, 7, 8, 38,	
, Bernt Andersen, br t 4/2:	17, 22, 61,
, Christen, fadder t 16/9:	41,
, Christen, br t 8/1:	32,
, Christen, 64/53, bm i Skovby:	8,
, Christen Larsen fra Avernakø:	16, 60,
, Erik:	46,
, Hans, fadder t 16/4:	34,
, Hans:	41,
, Hans i U. S. A.:	60,
, Hans, gmd på Avernakø:	60,
, Hans, br t 8/1:	14, 32,
, Hans, br t 16/2:	33,
, Hans, se Drejebo 128/57:	9, 40,
, Hans Albertsen, br t 2/1, se Lauritsen,	
, Hans Christian:	20 noten,
, Hans <u>Laurits</u> :	60,
, Jakob Ernst, 64/29, bm og sm i Skovby:	VIII, 7, 40,
, Josef Madsen:	11, 36,
, Karen, f Kristensen, se Hans Albertsen Lauritsen	
, Karen Marie, f Mommesen, se Sandager	

N A V N E L I S T E

Hansen,	
, Knud 64/23 = 64/31, bm i Skovby:	XI, 7, 37,
, Lars Hansen, bm i Skovby:	
, Laurits (Lars), 8/1, parcell i Røndal, Søby s:	VII, 2, 14-15, 20-21, 29, 32-33,
, Laurits (Søndre Laurs) 32/1, bm i Søby:	3, 28,
, Mads, br t 16/2:	33,
, Mads, br t 8/1:	32,
, Niels, vejmand i Rise:	76,
, Nis, Løby:	38,
, Peder, br t 16/2:	33,
, Rasmus, 128/123, fra Hørup på Als:	VII, IX, 10,
, Rasmus, bm i V-Br, fadder t 16/5:	35,
, Rasmus, sm i Br.:	42,
, Rose Mary:	60,
, Violetmay:	60,
Hanses, Birthe:	23,
Henriksdatter,	
, Ellen, Søby, fadder t 16/9:	41,
, Mette, Ø-Br.:	38,
Henriksen,	
, Albreth, 64/41, bm i V-Br.:	8, 46,
, Karen:	61,
, Kristen:	61,
, Lars:	51,
, Laurits, 128/119, kådbo i Ø-Br.:	10, 51 noten
, Marie:	70,
, gdr.:	70,

N A V N E L I S T E

Høg,	Mikkel, Leby:	42,
Jakobsdatter,	Anne, gudm. t 8/4:	23,
	, Kirsten, g m Mads Albertsen, Leby:	40,
	, Maren, Lyø:	25,
Jakobsen,	, Kirsten, g m Christian Albrethsen, br t 8/3:	36,
	, Mads, bm Leby, 3 ^o g m 16/8:	16, 21, 23, 39, 40,
	, Mikkel, 32/15, bm i Skovby: VIII, 5, 36, 37, 38, 39, 40, 47, 50,	
Ingeborg,	128/58, g m Hans Hansen Drejebo:	9, 40,
Jensdatter,		
	, Anne, 32/28, g m Albreth Christensen:	6, 50,
	, Bodil:	
	, Ingeborg, fadder t 16/15:	51,
	, Kirsten, 32/8, g m Anders Nissen:	4, 34,
	, Kirsten, 32/22, g m Christen Albrethsen: VIII, 6, 46, 47, 48,	
	, Mette Marie, Avernakø:	11,
Jensen,		
	, Egidia (Gie), sø t 4/3, g m møller Jens A. Jensen, Br. mølle:	12, 26,
	, Hans (Ungkarl) fra Skovby, fadder t 16/11:	46,
	, Hans, fra Leby, 128/53 lig 128/97:	IX, 9,
	, Hans Christian, Kirkebak, Br.:	75,
	, Jens A.: Møller i Br.:	12, 26,
	, Jens Bæk:	73,
	, Karen Alvilde, f Hansen:	75,
	, Mads, indsidder i Søby:	20,
	, Margrethe Othilia:	76,
	, Niels Jørgen:	76,
	, Rasmus:	40,

N A V N E L I S T E

Jeppesen,	Gertrud:	64,
Jepsen,	Jens, 64/55, bm på Tværbyg.:	9, 50,
Josefsen,	Hans, fadder t 2/1:	11,
Jørgensen,	Albert, Avlbjerg, g m Maren Albrethsd. sø t 4/3:	25,
	, Cecilie Marie Katrine, f Bährentsen:	58,
	, Mads Peter, parcell i Leby:	58,
	, Thomas, $\frac{1}{2}$ bm i Søby, fadder til 4/1:	14,
Jørgensdatter,	Kirsten, 64/56, g m Jens Jepsen, Tværbygård:	9,
	, Maren, g m Christen Pedersen	
	, Sidsel (Zidsel):	24, 49,
Knudsdatter,	Anne, fadder til 16/16:	52,
	, Kirsten (Kirstine) 32/16 lig 32/12, VIII, XV, 4, 5, 23, 35, g m 1 ^o Mikkel Jakobsen, 36, 37, 39, 40, 2 ^o Hans Pedersen, major 47, 50, begge bm i Skovby:	
Kirkeværge,	Mads:	42,
Kirsten,	Jørgen Skræders hustru, V-Br.:	46,
	, Christen Pedersens hustru, Ø-Br.:	51,
Kådbo ell.		
Kådner, Kodner,	Hans Pedersen, 64/7 fra Leby:	7, 33,
	, Christen Jørgensen fra V-Br.:	46,
Kodbo,	Christen Rasmussen:	52,
<u>Knudsen,</u>		
	, Albreth, bm i Vindeballe, Ærø:	17,
	, Anne Marie Dorthea, f Nielsen:	73,
	, Christen, Tværby, g m 16/14 Maren Albrethsd.:	48, 50,
	, Ellen Kristensen, f Sandager:	73,

N A V N E L I S T E

Knudsen, Erik Alfred:	73,
, Hans, tjenestekarl hos 32/11:	37,
, Kristian:	73,
, Jørgen Albert:	74,
, Kristian Asger:	74,
Kremmer, Aage:	71,
, Albert:	71,
, Anna, f Christoffersen:	71,
, Anne:	71,
, Ellen:	71,
, Marie Kristensen, f Sandager:	XVI, 71,
, Peter:	71,
Krüger, familie i Holsten:	20 noten
Langeland, Knud:	46,
Larsen, Hans:	52,
Lassen, Christen i Skovby, 64/33 = 128/37:	8, 9,
, Hans (Stedfader), bm i Skovby, 128/83:	9,
, Niels, bm i Ø-Br, 128/117:	10,
Lasses' Gye (Gie), gudm. t 16/9:	41,
Larsdatter, Anne, g m gmd Hans Hansen, Avernakø:	60,
, Maren fra Skovby, fadder t 4/3	17,
Lauritsdatter, Gertrud, g m 64/27 = 64/49 Bernt Hansen, men ikke ane:	38,
, Johanne, 64/60, g m Peder Nielsen (Franckemand):	9,
Laursdatter	
Lasdatter, Elisabeth, sø t 16/1:	28,
Lauritsen, Alex, søn af proband Hans Lauritsen:	57,
, Anne, f Christensen 2/2, g m L. H. Lauritsen: XII, XII, 1, 12, 18-19, 56, 59, 65,	
, <u>Anne</u> Røndal, datter af proband L. C. Lauritsen: XVI, 1, 58,	
, Annette, datter af proband Hans Lauritsen:	57,
, Anne Kathrine, sø t 2/1, se Hansen	
, <u>Bent</u> Johannes, søn af proband C. A. Lauritsen:	56,
, Christen, br t 16/1:	28,
, <u>Christen</u> Albert, proband:	56,

N A V N E L I S T E

Lauritsen,

- , Else Minna Sigrid Johanne, f Steiner, 56,
g m proband C. A. Lauritsen:
- , Ester Røndal, datter af proband L. C. Lauritsen: 58,
- , (Laursen) Hans, fæster og bm i Søby 64/1: 7,
- , (Larsen) Hans, parcell i Røndal, 4/1: VII,
1, 11, 14, 20, 22, 41, 59, 60,
- , " " " " " , 16/1: VII, XVI,
2, 20-21, 28-29, 32-33,
- , Hans, proband, arkitekt: 29, 57, 68,
- , Hans Albert, søn af proband C. A. Lauritsen: 57,
- , Hans Albertsen (Hansen) br t 2/1: 16, 61,
- , Hansigne Sophie, f Jørgensen, XVI, 58,
g m proband L. C. Lauritsen:
- , Karen (Hansen), f Kristensen: 61,
- , Karen Kathrine Marie, proband: 57,
- , Karen Røndal, datter af proband L. C. Lauritsen: XVI, 58,
- , Keld Bernt, søn af proband C. A. Lauritsen: 57,
- , Laurits Børge Christen, søn af proband C. A. Lauritsen: 57,
- , Laurits Carl, proband: XVI, 58,
- , Laurits Christensen, hm: 32,
- , Laurits Jørgen, proband: 58,
- , Laurits Hansen, 2/1, snedkerm. i Røndal: VII, XII,
1, 11, 12, 13, 16, 56, 59,
- , " " , parcell i Røndal, $\frac{1}{2}$ fætter t 2/1: 20,
- , Laurits Niels Steen, søn af proband C. A. Lauritsen: 56,
- , Maren Caroline Louise, se Christensen, proband.
- , Marius Peter, parcell i R.: 15,
- , Nanna Julie, f Rasmussen, g m proband Hans L.: 57,
- , Mads Jensen, $\frac{1}{2}$ br t 4/1: 14, 15, 20,
- , Maren, f Madsen, g m Mads Jensen Lauritsen: 20,

N A V N E L I S T E

Lauritsen,	
, Peder, $\frac{1}{2}$ br t 16/1:	29,
, Marie, g m parcell Hans Chr. Hansen:	20,
, <u>Poul</u> Christen, søn af proband C. A. L.:	57,
, Synne Elisabet Anne, datter af proband C. A. Lauritsen:	57,
, <u>Thrine</u> Caroline Marie, f Andersen, g m 2/1 - dennes 1. hustru, men ikke ane.:	11,
Lauritzen, Rasmus, br t 4/1:	14, 20,
Loder (Låder), Peter Hansen:	38, 42,
Lyck, Asmus:	71,
, Karen Esther, f Sandager:	70,
, Metha:	71,
, Niels Peter:	70,
Lyngborg, Bodil Kristensen, f Sandager:	75,
, Ellen-Merete Pontoppidan:	75,
, Ellen Katinka Magdalene, f Pontoppidan:	75,
, Kristian Ludvig, dyrlæge:	75,
, Kristian Pontoppidan:	75,
, Laurits Thorbrøgger Pontoppidan:	75,
, Mogens Pontoppidan:	75,
Madsdatter, Anne fra Leby:	24,
, Anne Margrethe, sø t 32/21:	27,
, Bodil, 16/12 g m (unge) Albreth Christensen: IX,3,24,39,46,47,50,	
, Karen, g m 32/9:	XV,
, Karen, g m Mikkel Albrethsen:	36,
, Kirsten, fadder t 16/16:	52,

N A V N E L I S T E

Madsen, Bodil, fadder t 2/2:	12,
, Christen, 64/37, Ø-Br.:	8,
, Hans, 32/3, bm i Haven:	4, 32, 33, 67 noten
, Hans:	67,
, Hans, bm i Hayrekobbel:	25, 36,
, Hans, fadder t 8/3:	21,
, Hans, fadder t 16/16:	52,
, Jakob Ernst:	36, 39, 40,
, Mads, fadder til 2/2:	12,
, Mads:	51,
, Mads Josefsen:	25,
, Maren, 128/54 = 128/98, g m Hans Jensen:	IX, 10, 38,
, Marie Kirstine, g m 8/1, ikke ane:	14, 20,
, Nis, 32/31, bm i V-Br.:	VII, 6, 27,
, Nis, 128/35 = 128/91 = 128/121, bm i Leby:	IX, 9,
, Peder:	51,
, Rasmus, fætter t 16/10, hm i Ø-Br.:	46,
, Rasmus, g m Bodil Albrethsdatter, sø t 4/3:	25,
Mathiesen, Peder, g m Maren Albrethsd., sø t 16/9:	23, 24, 35, 36,
Mikkelsdatter, Anne, sø t 16/8, g m 32/27, men ikke ane:	26, 39, 50,
, Karen, sø t 16/8:	39,
, Kirsten, 16/8, g m Bernt Andersen:	VIII, XI, 3, 16, 37, 38, 39, 40, 50,
, Maren, sø t 16/8:	39,
, Mette, sø t 16/8:	24, 39,
Mikkelsen, Jakob Ernst, $\frac{1}{2}$ br t 16/6:	21, 37, 40,
, Rasmus:	

N A V N E L I S T E

Mommesen, Karen Marie, se Sandager	
Møller, Jens, fadder t 8/7:	26,
, Jørgen Christensen:	52,
Mortensen, Christen:	45,
Nielsdatter, Anne, sø t 8/7:	48,
, Anne, fadder t 8/4:	23,
, Maren, sø t 8/7:	48, 49,
, Maren, $\frac{1}{2}$ sø t 8/7:	XVI, 48,
Nielsen, Aage Bundgaard:	74,
, Albreth, 8/7, bm i Tværby:	VII, 2, 18, 26, 27, 48, 49, 53,
, Anne, sø t 4/4:	27,
, Anders Bernt, gdr., Tværby:	48, 49,
, Anders Berentsen, $\frac{1}{2}$ br t 8/7:	18, 48,
, Bernt, $\frac{1}{2}$ br t 8/7:	XVI, 48,
, Bertha Kathrine, f Henriksen:	49,
, Bertha Kristensen, f Sandager:	74,
, Christen, fætter t 16/10:	46,
, Christen Knudsen, br t 8/7:	27, 48, 50,
, Dorteaa Marie, f Christensen:	74,
, Ellen Bundgaard:	74,
, Hans Clausen, $\frac{1}{2}$ br t 8/7:	XVI, 48, 49,
, Karen, sø t 4/4:	27,
, Kristian Bundgaard:	74,
, Lars, g m 16/4, men ikke ane:	XV, 35,
, Maren, 4/4 g m Christen Albrethsen, Sandager	VII, 2, 12, 18, 19, 27,
, Maren, sø t 4/4:	27,
, Niels Andersen, br t 4/4:	27,
, Niels Andersen, $\frac{1}{2}$ br t 8/7:	XVI, 48, 49,

N A V N E L I S T E

Nielsen, Peder, fadder t 16/10:	45,
, Peder, br t 4/4:	27,
, Peter:	74,
, Peder (Franckemand) 64/59, bm Ø-Br:	9,
, Peer Bundgaard:	74,
Nis Margrethe, 64/14, g m Nis Andersen:	7,
Nisdatter, Anne, 16/16, g m bm Peder Pedersen i V-Br: VII, 3,26,27,51,52,54,	
, Anne, 32/32, g m Nis Madsen:	6, 51, 52,
, Bodil, 64/18 = 64/46, sø t 64/61, g m bm Christian Christiansen:	IX, 7, 8, 51,
, Karen, sø t 64/61:	
, Karen, 128/84, g m Hans Lassen (Stedfader):	9,
, Kirsten, g m Jens Christensen:	46,
, Sidsel:	49,
, Trine, fadder t 8/8:	27,
Nisson, Albreth, 16/5, bm i Skovby:	3, 11, 16, 17, 21, 35, 36, 37,
, Anders, 32/7, bm i Søby:	4, 34,
, Anne fra V-Br, fadder t 4/4:	18,
, Christian (Christen), br t 16/5:	23, 24, 35,
, Christian, fadder t 8/4:	23, 24,
, Hans, fadder t 8/7:	26,
, Jens Peter, Vester Mølle, Søby s.:	70,
, Karen, f Hansen, Vester Mølle, Søby s.:	70,
, Mads, 64/61, inderste V-Br.:	IX, 9,
, Nis Peder:	49,
, Niels Andersen:	49,
, Peder, 32/29, bm i V-Br.:	6, 27, 50, 51,
, Peder, 128/113, bm i V-Br.:	10,
, Peder, fadder t 16/4:	34,

N A V N E L I S T E

Ottosen, Knud:	64,
Ovnbøl, Bertha, f Weimann:	72,
, (navneforandring fra Jensen), Christian Jensen:	72,
, Rut Matilde, f Jensen, se Sandager	
Pallesen, Rasmus fra Søby, fadder til 8/8:	27,
Peders' Anne, 128/114, g m Peder Nissen:	10,
Pedersdatter, Anne, 8/8, g m Albreth Nielsen:	VII, 2, 12, 18, 27,
, Anne, 64/58 = 64/64, g m Nis Pedersen:	XI, 9, 51, 52,
, Anne, 32/20, g m Rasmus Christensen:	5, 45,
, Anne, g m Jakob Ernst Mikkelsen:	36,
, Anne Kathrine, Lyø:	25,
, Bodil, g m 32/1, ikke-ane:	29,
, Ellen, gudmoder til 8/3:	21,
, Ellen, fadder t 8/3:	21,
, Ellen, fadder t 16/9:	41,
, Johanne, sø t 8/8:	51,
, Karen, sø t 8/8:	53, 54,
, Karen, 32/30, g m Peder Nissen:	6, 50, 51 note
, Karen, fadder t 16/10:	45,
, Kirsten:	37,
, Marie, g m 32/21, men ikke ane:	VIII, XV, 46,
, Mette, 64/24 = 64/32:	XI, 7, 37,
, Sidsel fra Br, fadder t 4/1:	14,
Pedersen, Albert, søn af Peter Mathiesen:	24,
, Albreth, fadder t 4/3 og 8/7:	17, 26,

N A V N E L I S T E

(Petersen), Anders <u>Hansen</u> , smedemester i Skovby:	60,
" , Anders Hansen, smedemester i Skovby:	60,
, <u>Anders Hansen</u> , smedemester i Skovby:	61,
, Anna <u>Egidia</u> :	61,
, Anne:	53, 54,
, <u>Anne Kathrine</u> , f Hansen:	60,
, Anne Maria, f Christensen, sø t 2/2:	63, 66,
, Birthe Kathrine, niece t 8/8:	53, 54,
, Christen, kaldet Langeland:	66,
, Christen, bm i Ø-Br:	51,
, <u>Christen Laurits</u> :	61,
, Ellen, g m Rasmus Lauritzen, søn af 8/1:	20,
, Egidia:	61,
, Egidia Kristine:	61,
, Georg Anders:	61,
, Hans, 64/51 fra V-Br.:	X, 8,
, Hans, 64/47 fra Skovby:	VIII, 8,
, Hans (Sækmose), g m sø t 2/2:	19, 63, 66,
, Hans, se Kodner el. Kådner, 64/7, Leby:	
, Hans (major), 32/11, bm i Skovby:	VIII, 4, 23, 35, 37, 38, 39,
, Hans, br t 8/8:	53,
, Hans, fadder t 16/10:	45,
, Henrik Lauritsen, bm i V-Br, neve af 8/8:	53, 54,
, Jakob, Lye:	25,
, Karen, g m Rasmus Albertsen:	26, 53, 54,
, <u>Karen Ellinor</u> , f Christensen:	61,
, Kirstine:	

N A V N E L I S T E

(Petersen), Laurits (Laurs):	46,
, Lars, fadder t 8/3:	21,
, Mathies:	23,
, Nis, g m Anne Augustesen, hendes 3. mand:	49,
, Nis, 64/57 lig 64/63, V-Br.:	XVI, 9, 51, 52,
, Nis Madsen, br t 8/8:	53, 54,
, Peder, 128/101, bm i V-Br.:	10,
, Peder, Tyrnehøj:	68,
, Peder, 16/15, bm, sm og kirkeværge i V-Br:	XII, 3, 27, 49, 50, 51, 52, 53,
, Peder Nissen, br t 8/8:	18, 53, 54,
, Peder Nissen, nevø t 8/8:	54,
Pedersens, Ellen, fadder t 16/4:	34,
Rasmusdatter, Abelone Kathrine, 64/62, g m Mads Nissen:	VII, IX, 9,
, Anne, 16/10, g m bm og sm Christen Albrethsen:	3, 23, 41, 43, 45,
, Anne Kathrine, 8/2, g m Laurits Hansen i Røndal:	VII, 2, 14, 20, 21,
, Ellen, 64/44, g m Jens Christensen i Skovby:	8,
, Johanne, g m 1) Anders Berentsen, 2) Mads Jakobsen:	X,
, Karen, 32/6, g m Rasmus Rasmussen, Agerled:	XV,
, Karen, Leby, g m Jakob Ernst Madsen:	40,
, Maren, fadder t 4/1:	14,
, Maren, g m 64/29 Jakob Ernst Hansen:	40,
, Margrethe, g m bm Mads Jakobsen i Leby:	XI,
Rasmus, Anne Catrine, 32/6, g m Rasmus Rasmussen:	XV,
Rasmussen, Anders, gårdfæster, Avernækø:	11,
, Ellen, f Selchau:	57,
, Emil:	57,

N A V N E L I S T E

Rasmussen, Hans, fadder t 4/1:	14,
, Karen, f Pedersdatter:	53,
, Karen:	60,
, Peder:	60,
, Peder, forlover for 16/3 og 16/4:	35,
, Peder, fadder t 16/5, bm i Ø-Br.:	35, 41,
, Rasmus (Agerled), 32/5, bm i Ommel, Marstal landsogn:	4, 33, 34,
, Rasmus, 16/3, inderste, siden hm i Søby:	2, 14, 20, 21, 33, 35,
Sandager, Albert:	70,
, <u>Albert</u> Kristensen, gdr. Sandager, Årø:	XVI, 19, 65, 76,
, Albert Kristensen, gdr., Flemløse, Fyn:	74,
, Albert Kristensen:	76,
, <u>Albert</u> Nielsen Christensen, enclærer:	19, 63, 66, 67, 68,
, Anna <u>Maria</u> , ass i statens frækontrol:	65,
, <u>Anna</u> Ruth, politibetjent:	65,
, Anna Meta, f Elmerdahl, g m pastor Sandager:	64,
, <u>Anne</u> Kristensen, lærerinde:	XVI, 66, 71,
, <u>Anne</u> Marie Johanne, f Ottosen, g m onelærer A.N.C. Sandager:	64,
, <u>Bertha</u> Elise Ovnbøl:	72,
, Birte, f Sørensen:	77,
, <u>Birte</u> Hænnigh:	65,
, <u>Christen</u> Albert, præst:	64,
, <u>Christen</u> Albert Christensen (Kristensen), gdr.:	70,
, <u>Dan</u> Christian Ovnbøl:	72,
, Egidia, f Hansen, g m gdr. Laurits Sandager:	76,
, Ellen, f Pedersen, g m gdr. A. K. Sandager:	XVI, 67, 68,
, Ellen Alberta Ovnbøl:	72,
Ellen	71,

N A V N E L I S T E

Sandager, Ellen Annette:	76,
, Ellen Margrethe:	75,
, Else Kristensen, husholdningslærerinde:	77,
, <u>Esther</u> Kirstine, lærerinde:	77,
, Gerda, f Wendt, g m Peter Kr. Sandager:	72,
, Gudrun, f Jensen, g m gdr. Albert Kr. S.:	74,
, Karen Marie, f Momnesen:	67,
, Kirsten:	71,
, <u>Knud</u> Anders Albert:	65,
, Laura Marie <u>Elisabeth</u> , f Jensen, g m maskinm. Paul Sandager:	76,
, <u>Laurits</u> Albert Kristensen, gdr. Sandagergård, Ærø:	76,
, <u>Margrethe</u> Kristine, f Nissen, g m gdr. C. A. C. Sandager:	70,
, Mogens Hæningh:	65,
, Niels Kristensen:	75,
, <u>Paul</u> Carl Kristensen, maskinm.	76,
, Peter Kristensen, maskinmester:	72,
, Poul Kristensen:	75,
, Rasmus Albert <u>Aage</u> Kristensen, forvalter:	77,
, <u>Rudolf</u> Hæningh:	65,
, Rut Matilde, f Jensen, navneændring i 1923 til Ovnbel:	72,
, Svend Kristensen:	75,
Sidsel, 128/120, g m Laurits Henriksen, kådbo i Ø-Br:	10,
Skomager, Jørgen Christensen, 128/111, se Christensen	
Skræder, Kirsten Jørgen:	46,
Steiner, Else Minna Sigrid Johanne, se Lauritsen	
, Johannes:	56,
, Sigrid, f Hansen:	56,

N A V N E L I S T E

Sorensen, Christian:	69,
, Jens:	77,
, Kirstine:	77,
, Maren Kristensen, f Sandager:	69, 70,
, Thorvald, overlærer og redaktør i Åkirkeby:	69,
Thomasdatter, Kirsten, g m bolsparcell Hans Hansen i Haven:	32,
Thygesen, Christen, Leby:	41,
Wendt, Gerda, se Sandager:	
, Elna, g m Erik Wendt:	72,
, Erik, anlægsgartner:	72,

* * *